

Προγραμματιστικές Τεχνικές

Γράφοι: το πρόβλημα της εξερεύνησης

Εξερεύνηση κατά Πλάτος (BFS) και κατά Βάθος (DFS)

Εφαρμογές: συντομότερες διαδρομές, τοπολογική διάταξη

Διδάσκοντες

Βασίλης Βεσκούκης

Σωτήρης Κοκόσης

Νίκος Λεονάρδος

Άρης Παγουρτζής

Νίκος Παπασπύρου

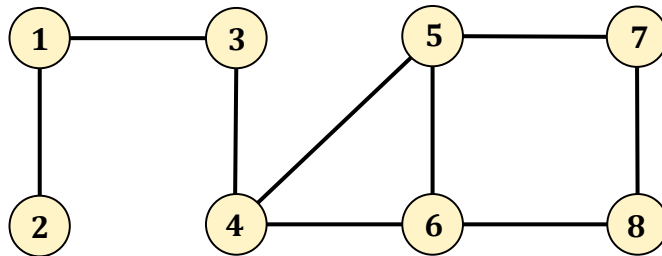
Πέτρος Ποτίκας

Γιώργος Σιόλας

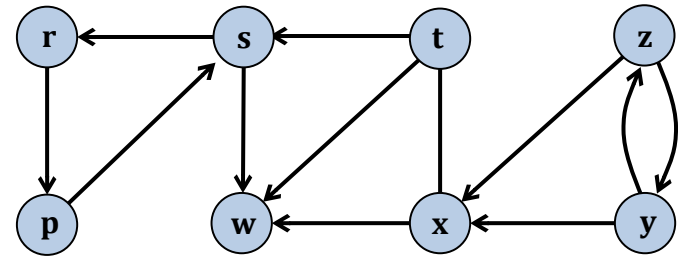
progtech@cslab.ece.ntua.gr

Ορισμός Γράφων - Δικτύων

Γράφος - Δίκτυο

$$G_1 = (V_1, E_1)$$

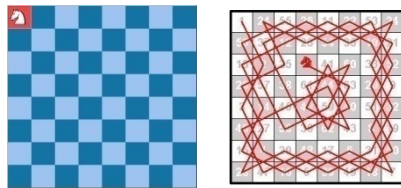

$$G_2 = (V_2, E_2)$$

- **Γράφος (ή γράφημα) :** ζεύγος **(V, E)**, **V** ένα μη κενό σύνολο
E διμελής σχέση στο **V**
- **Μη-κατευθυνόμενος γράφος :** σχέση **E** συμμετρική
- **V :** κορυφές (vertices) ή κόμβοι (nodes)
- **E :** ακμές (edges)

Εφαρμογές Γράφων & Δικτύων

Γράφος - Δίκτυο

Περίπατος του Ιππότη/Αλόγου
Διαδρομή Hamilton

GPS – Navigation

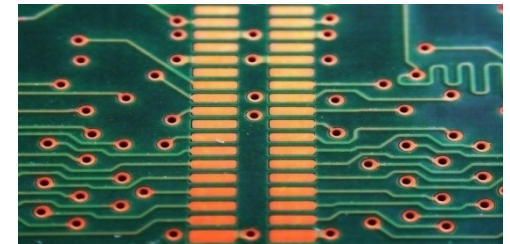
Χάρτες Χρωματισμός

Συνδεσιμότητα

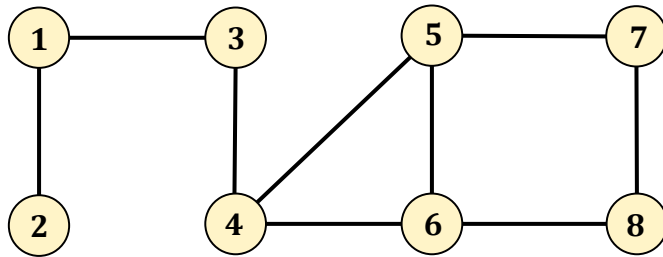

Συντομότερες διαδρομές

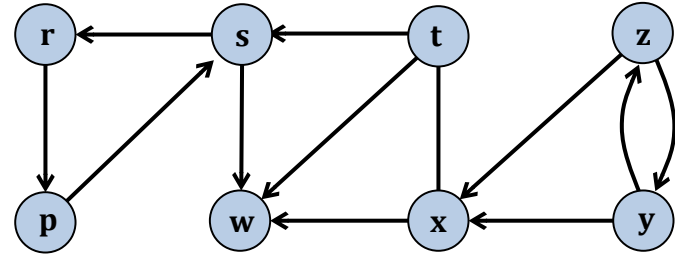

Επιπεδότητα

Γράφοι: ορολογία

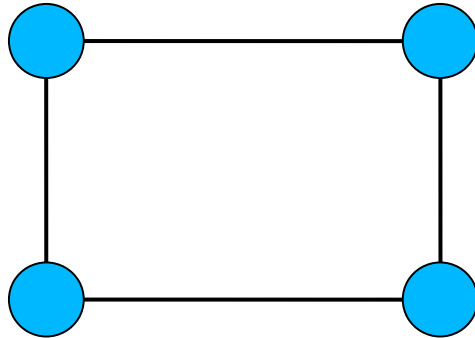
$$G_1 = (V_1, E_1)$$

$$G_2 = (V_2, E_2)$$

- **Γειτονικές (adjacent) κορυφές:** συνδέονται με ακμή, π.χ. 4 και 6
- **Άκρα (endpoints) ακμής**
- **Προσπίπτουσα (incident) ακμή σε κόμβο**
- **Γειτονικές ακμές:** προσπίτουν στον ίδιο κόμβο

Γράφοι: ορολογία

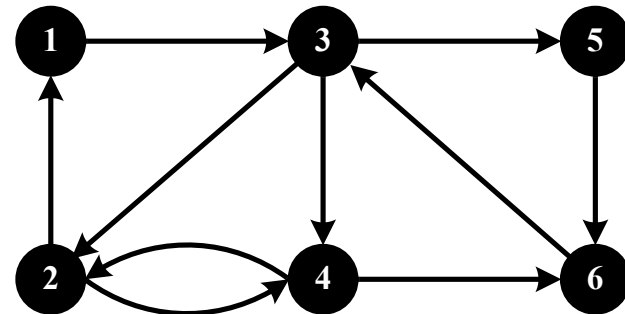
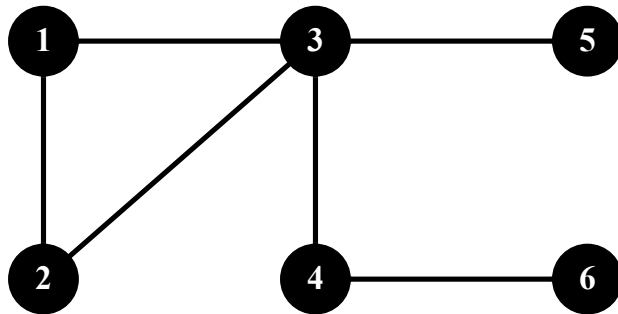
2-κανονικός γράφος

- **Βαθμός** (degree, valence) **κορυφής** v : ο αριθμός των ακμών που προσπίπτουν στην v , $\text{deg}(v)$
- Ένας (μη κατευθυνόμενος) γράφος όπου $\text{deg}(v)=k$ για κάθε κορυφή v , λέγεται **k -κανονικός** (k -regular)
- Σημαντική ιδιότητα: $\sum \text{deg}(v) = 2|E|$ (σε μη κατευθ/νους γράφους)
- Σε κατευθυνόμενο γράφο: $\text{in-deg}(v)$, $\text{out-deg}(v)$

$$\sum \text{out-deg}(v) = \sum$$

$$\text{in-deg}(v) = |E|$$

Διαδρομές σε γράφους

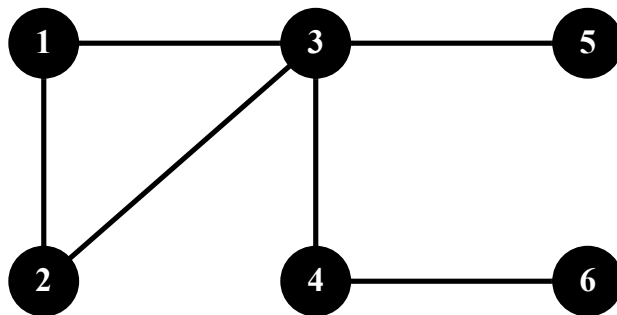

- **Δρόμος:** έγκυρη ακολουθία από κορυφές-ακμές
- **Μονοπάτι:** δρόμος χωρίς επαναλήψεις ακμών
Απλό μονοπάτι: μονοπάτι χωρίς επαναλήψεις κορυφών
- **Κύκλος:** κλειστό μονοπάτι
Απλός κύκλος: απλό κλειστό μονοπάτι
- **Μήκος δρόμου:** το πλήθος των ακμών του

Αναπαράσταση γράφων

□ ... με **πίνακα γειτνίασης**:
$$A[i, j] = \begin{cases} 1 & (v_i, v_j) \in E \\ 0 & (v_i, v_j) \notin E \end{cases}$$

- Αν έχουμε βάρη, $A[i, j] = w(v_i, v_j)$
- Μη-κατευθυνόμενος: **συμμετρικός** πίνακας
- Χώρος: $\Theta(n^2)$
- Προσπέλαση γειτόνων: $\Theta(n)$
- **Άμεσος** έλεγχος ύπαρξης ακμής: $O(1)$

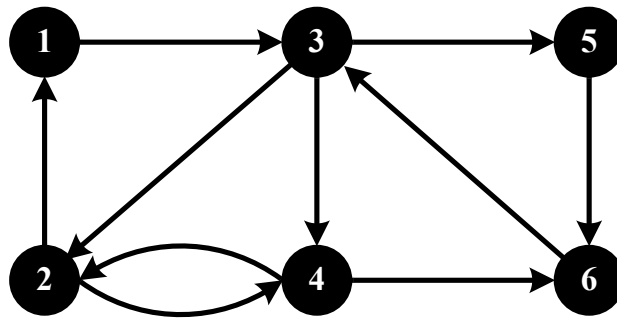

	1	2	3	4	5	6
1	0	1	1	0	0	0
2	1	0	1	0	0	0
3	1	1	0	1	1	0
4	0	0	1	0	0	1
5	0	0	1	0	0	0
6	0	0	0	1	0	0

Αναπαράσταση γράφων

□ ... με **πίνακα γειτνίασης**: $A[i, j] = \begin{cases} 1 & (v_i, v_j) \in E \\ 0 & (v_i, v_j) \notin E \end{cases}$

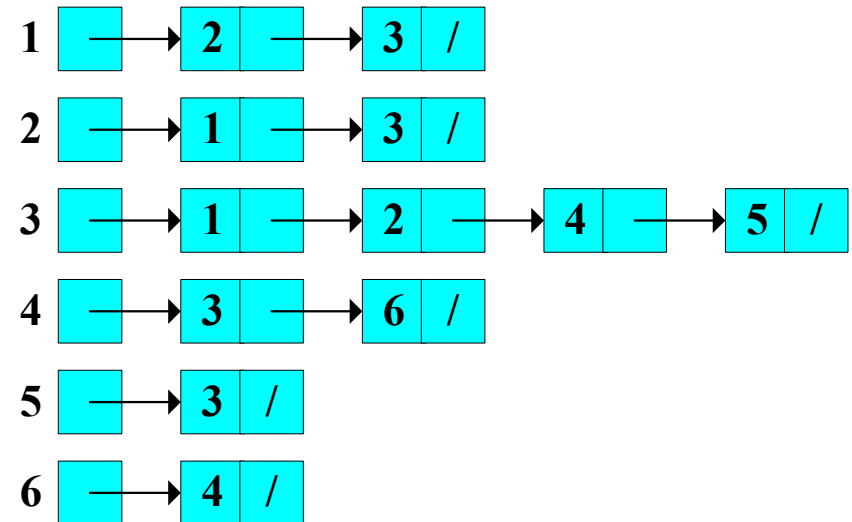
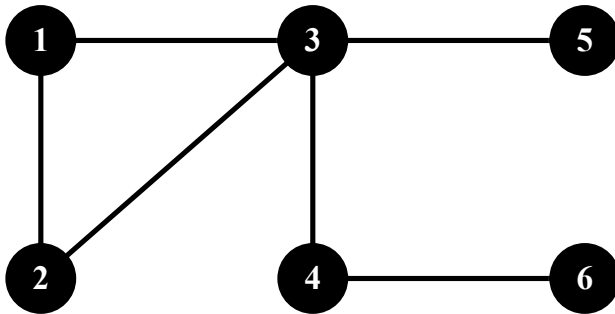
- Αν έχουμε βάρη, $A[i, j] = w(v_i, v_j)$
- Μη-κατευθυνόμενος: **μη-συμμετρικός** πίνακας
- Χώρος: $\Theta(n^2)$
- Προσπέλαση γειτόνων: $\Theta(n)$
- **Άμεσος** έλεγχος ύπαρξης ακμής: $O(1)$

	1	2	3	4	5	6
1	0	0	1	0	0	0
2	1	0	0	1	0	0
3	0	1	0	1	1	0
4	0	1	0	0	0	1
5	0	0	0	0	0	1
6	0	0	1	0	0	0

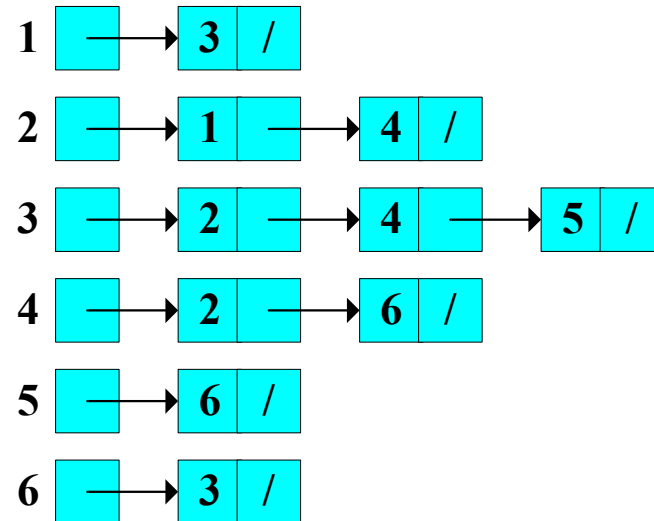
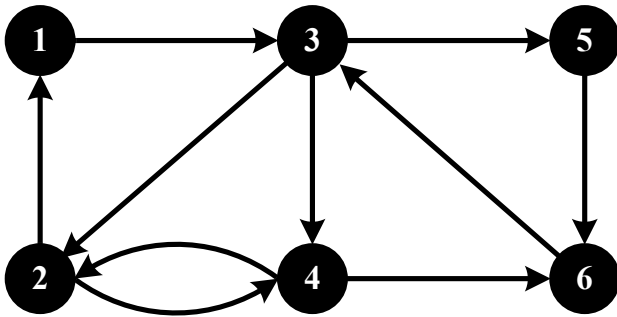
Αναπαράσταση γράφων

- ... με **λίστες γειτνίασης**: γειτονικές κορυφές σε λίστες
 - Αν έχουμε βάρη, τα αποθηκεύουμε στους κόμβους
 - Χώρος: $\Theta(m)$
 - Προσπέλαση γειτόνων: $\Theta(\deg(u))$
 - Έλεγχος ύπαρξης ακμής: $O(\deg(u))$

Αναπαράσταση γράφων

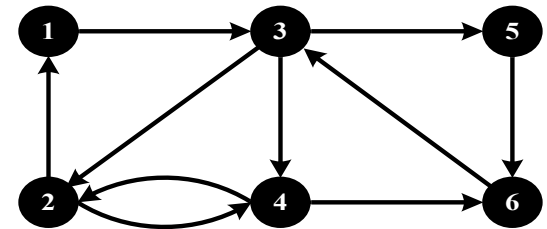
- ... με **λίστες γειτνίασης**: γειτονικές κορυφές σε λίστες
 - Αν έχουμε βάρη, τα αποθηκεύουμε στους κόμβους
 - Χώρος: $\Theta(m)$
 - Προσπέλαση γειτόνων: $\Theta(\deg(u))$
 - Έλεγχος ύπαρξης ακμής: $O(\deg(u))$

Γράφοι: συνεκτικότητα

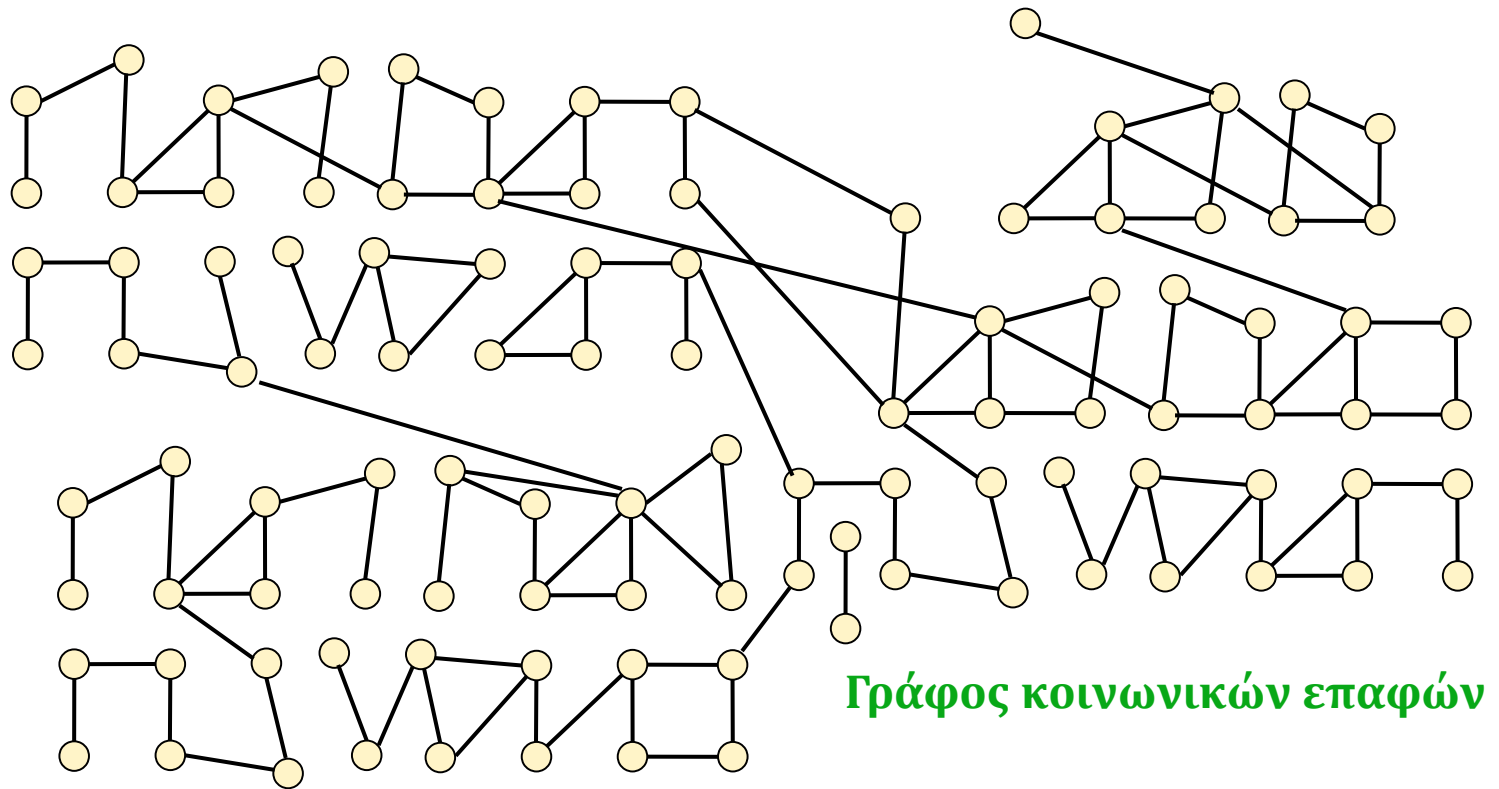
- Ένας **μη κατευθυνόμενος** γράφος λέγεται **συνεκτικός (connected)** αν υπάρχει δρόμος μεταξύ οποιωνδήποτε δύο κορυφών του
Σε συνεκτικό γράφο ισχύει: $n - 1 \leq e \leq \frac{n(n-1)}{2}, n = |V|, e = |E|.$

- Ένας **κατευθυνόμενος** γράφος λέγεται
 - **ισχυρά συνεκτικός (strongly connected)**
αν υπάρχει δρόμος μεταξύ οποιωνδήποτε δύο κορυφών του ακολουθώντας τις κατευθύνσεις των ακμών

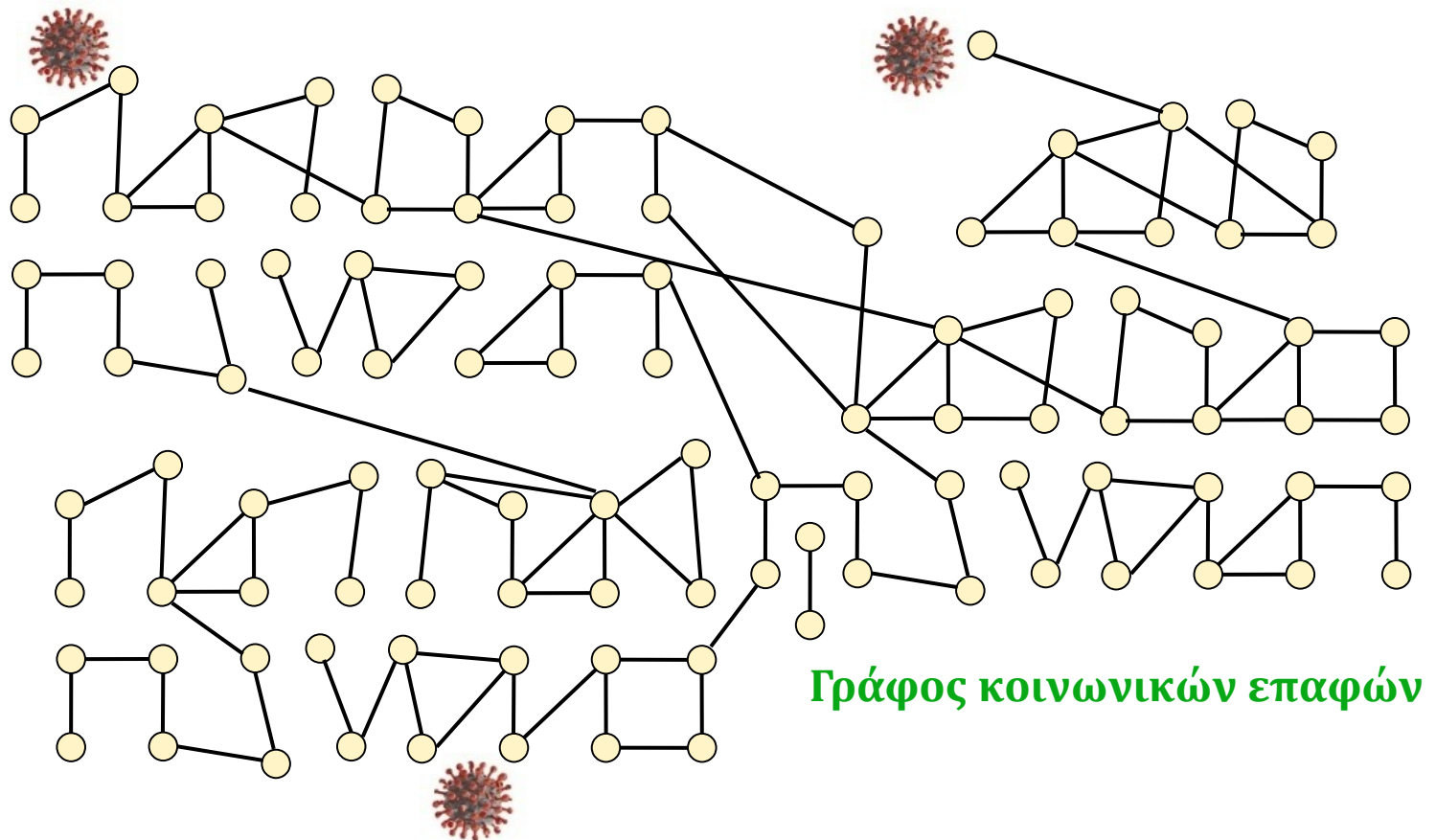

- **ασθενώς συνεκτικός (weakly connected)**
αν υπάρχει δρόμος μεταξύ οποιωνδήποτε δύο κορυφών του αγνοώντας τις κατευθύνσεις των ακμών

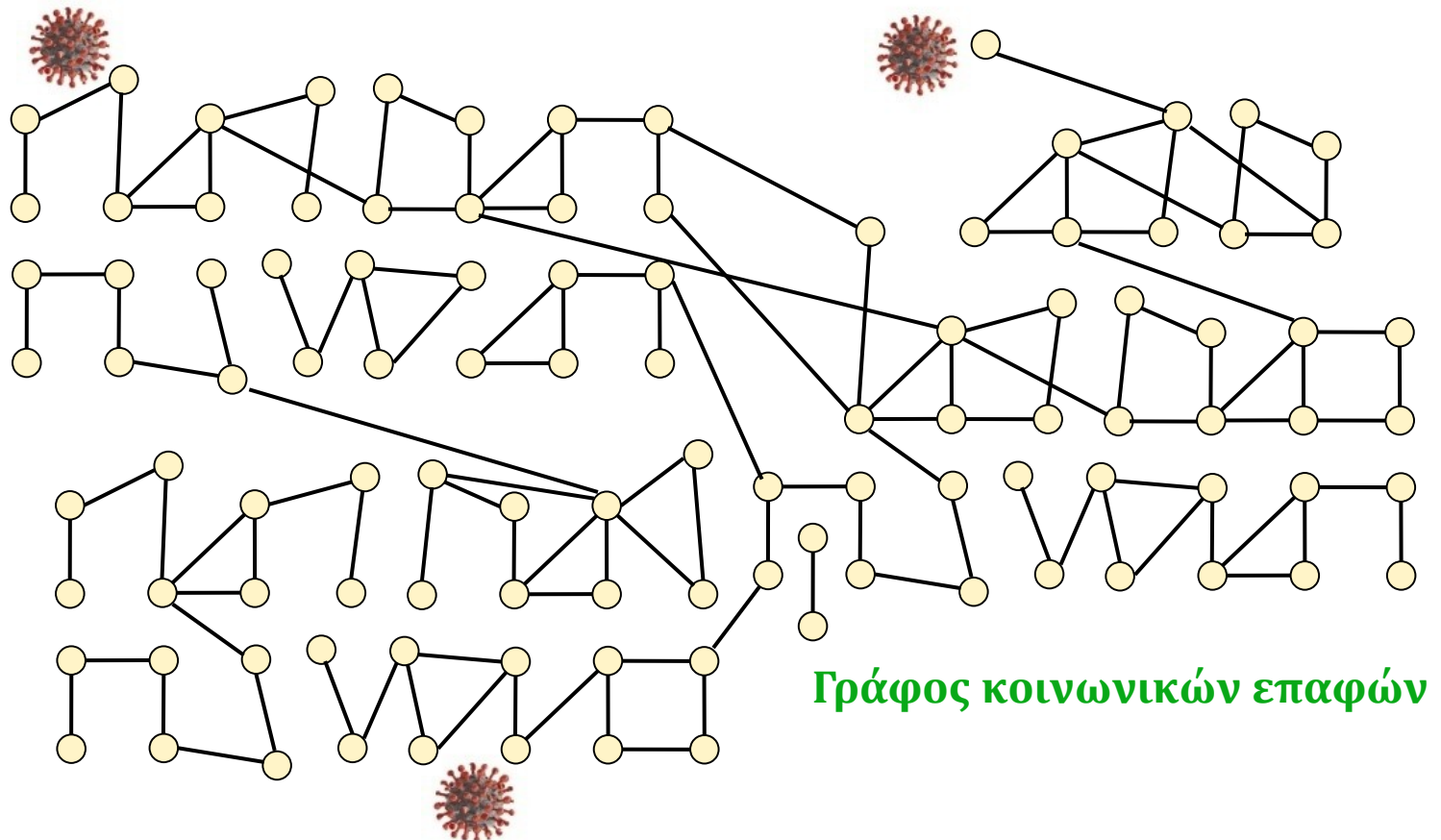
Εξερεύνηση Γραφημάτων

Εξερεύνηση Γραφημάτων

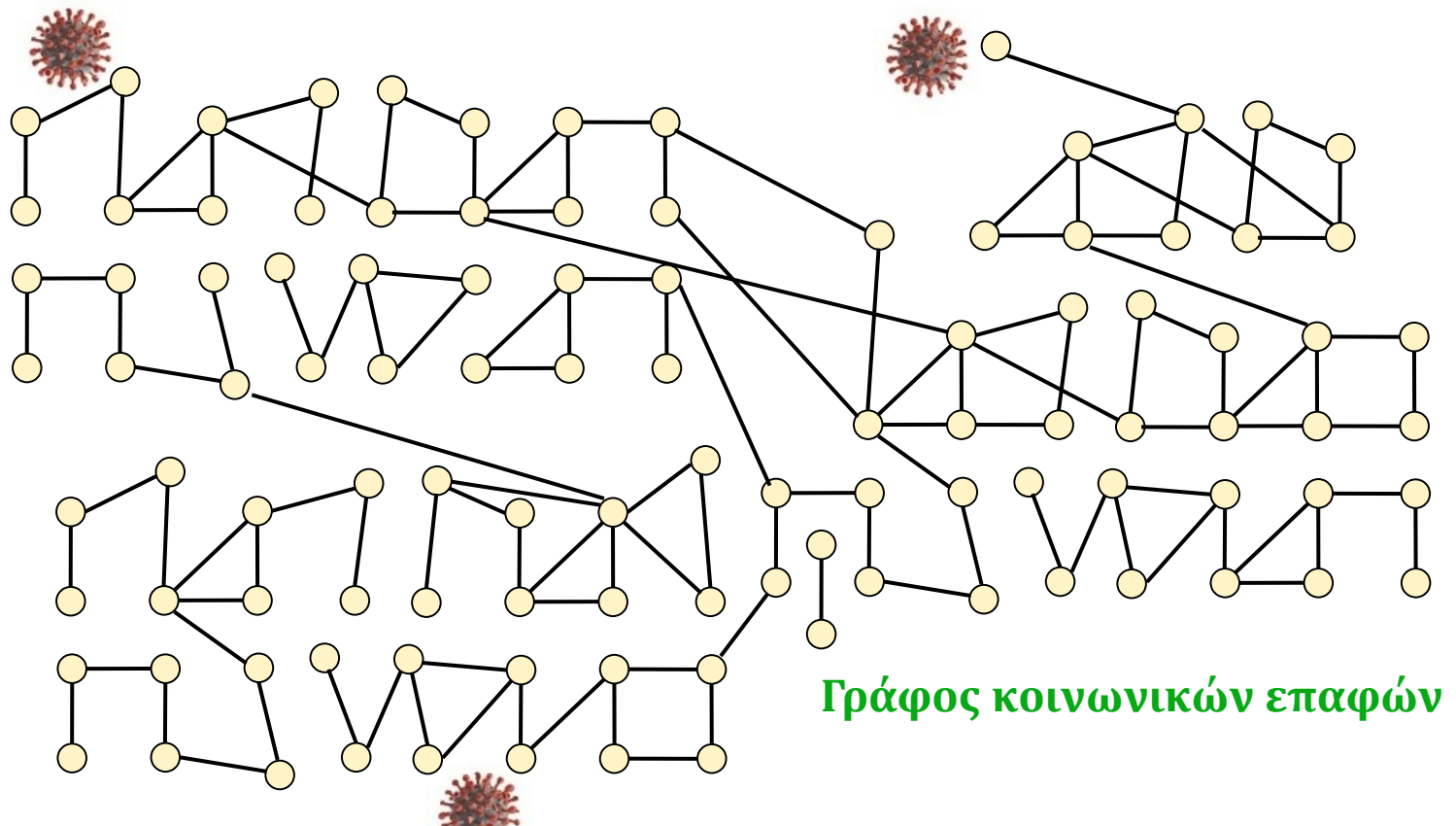

Εξερεύνηση Γραφημάτων

Ποιοί μπορεί να κολλήσουν **covid-19**; Πόσο γρήγορα; Ποιούς πρέπει να ειδοποιήσουμε πρώτα;

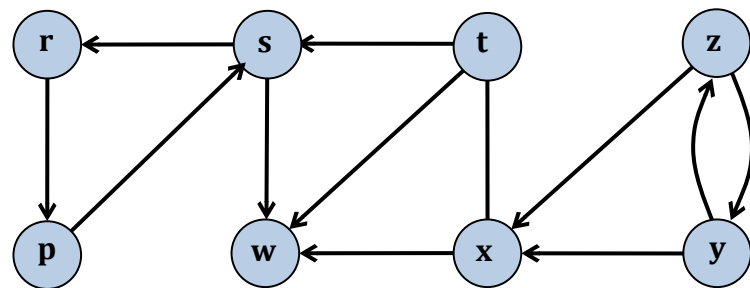
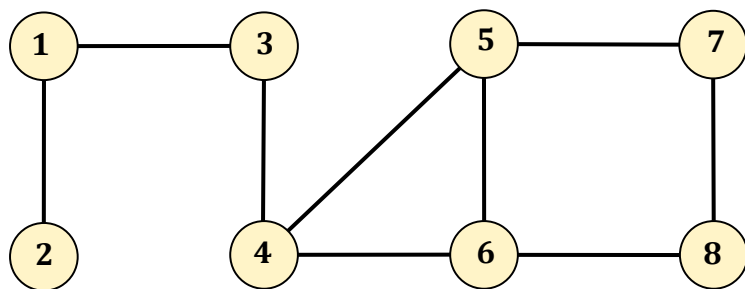
Εξερεύνηση Γραφημάτων

Κύριο ερώτημα: δεδομένου γράφου και κόμβου s , ποιοί κόμβοι του γράφου είναι προσβάσιμοι από τον s και πώς;

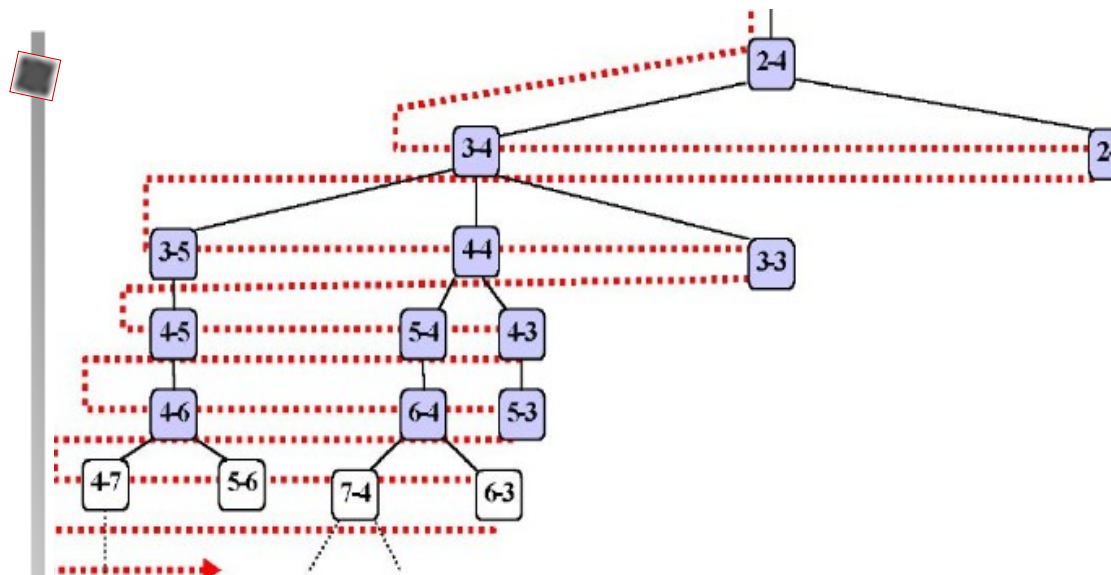
Γνωστό και ως πρόβλημα **προσβασιμότητας/διάσχισης/αναζήτησης**

Εξερεύνηση Γραφημάτων

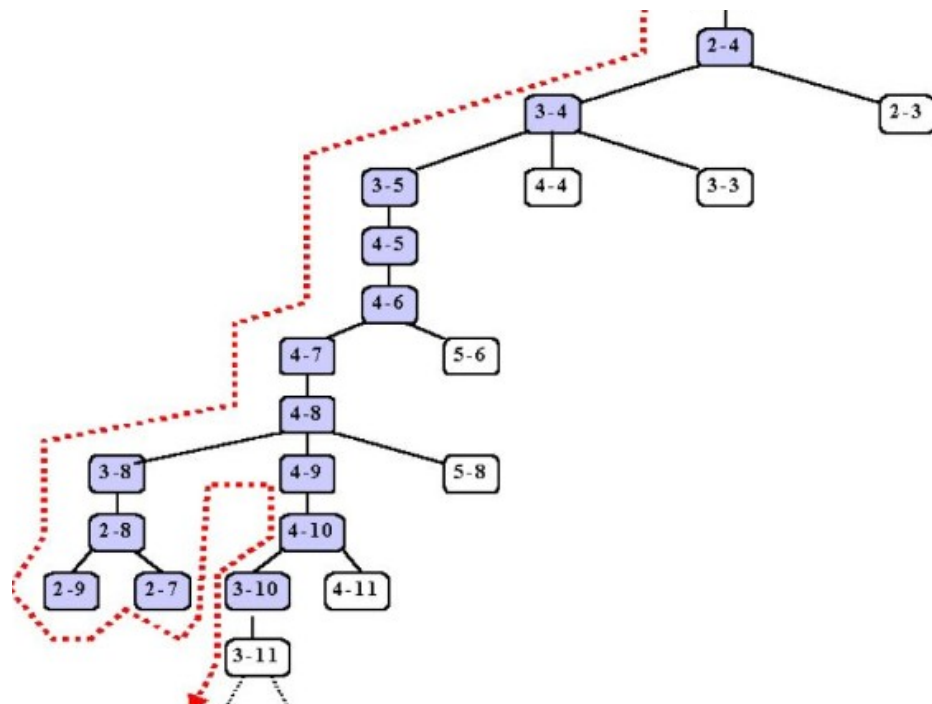
- Ορίζεται τόσο σε *μη κατευθυνόμενα* (undirected) όσο και σε *κατευθυνόμενα* (directed) γραφήματα
- Δύο βασικές μέθοδοι:
 - Εξερεύνηση κατά Πλάτος -- Breadth-First Search (**BFS**)
 - Εξερεύνηση κατα Βάθος -- Depth-First Search (**DFS**)

Εξερεύνηση Γραφημάτων

Εξερεύνηση BFS

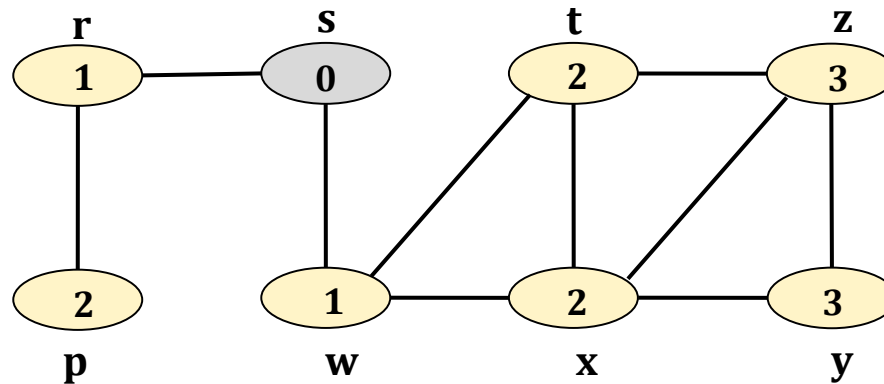
Εξερεύνηση DFS

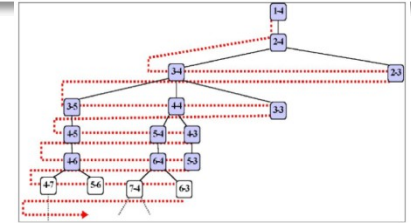
Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Βασική Ιδέα BFS

- Έστω $G = (V, E)$ ένας γράφος και $s \in V$ ένας κόμβος εκκίνησης

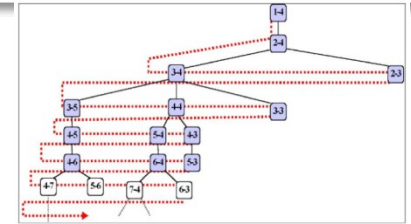

- $d_s(x)$: ελάχιστη απόσταση του κόμβου $x \in V$ από τον s

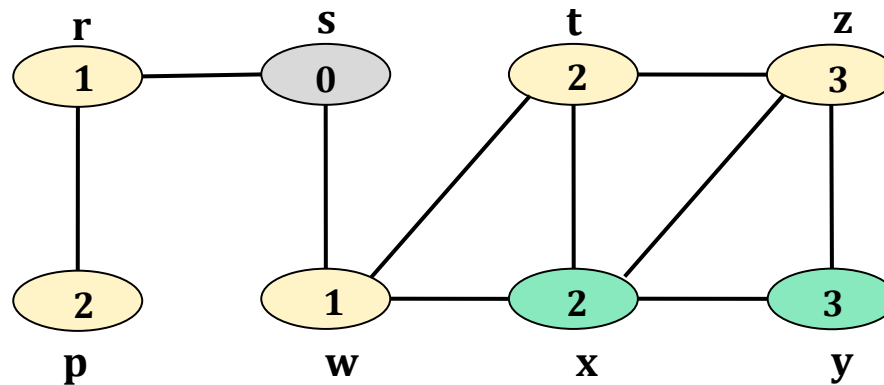

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Βασική Ιδέα BFS

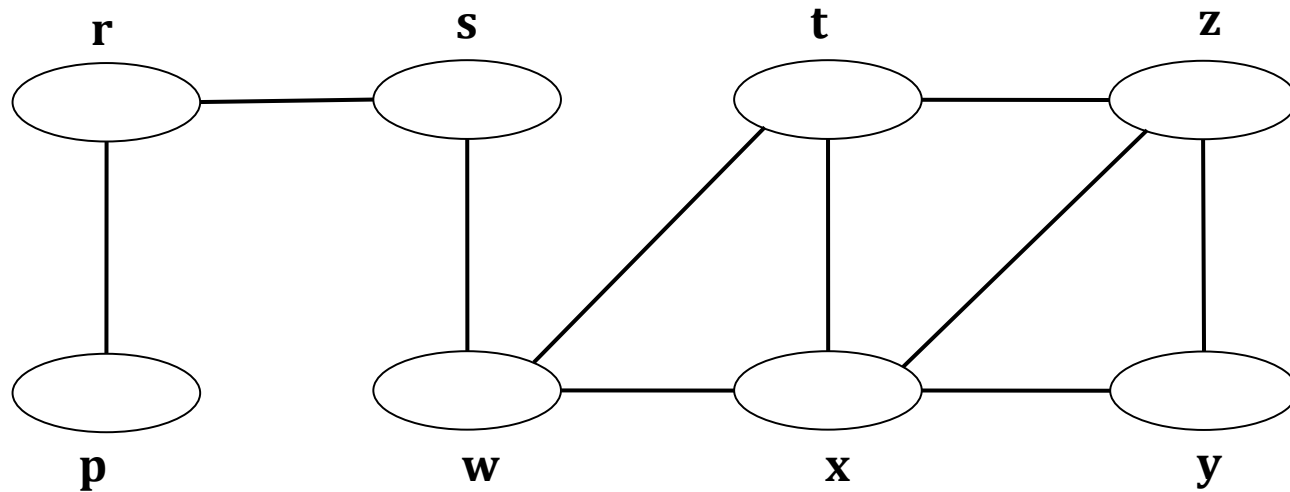
- Ο κόμβος **x** εξερευνάται **πριν** τον **y** σε μια BFS, εάν $d_s(x) < d_s(y)$, δηλαδή η BFS εξερευνά **πρώτα** τους πλησιέστερους κόμβους

- Ο αλγόριθμος **BFS** εξερευνά κάθε κόμβο **x** του G για τον οποίο υπάρχει μονοπάτι : **s** $\rightarrow$... $\rightarrow$ **x**

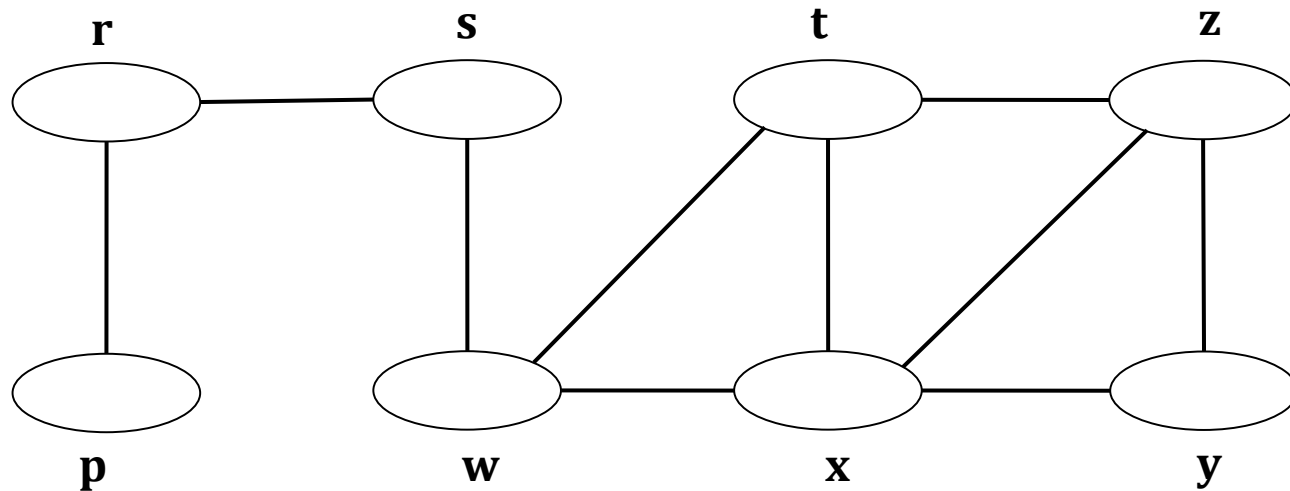
Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

■ Παράδειγμα

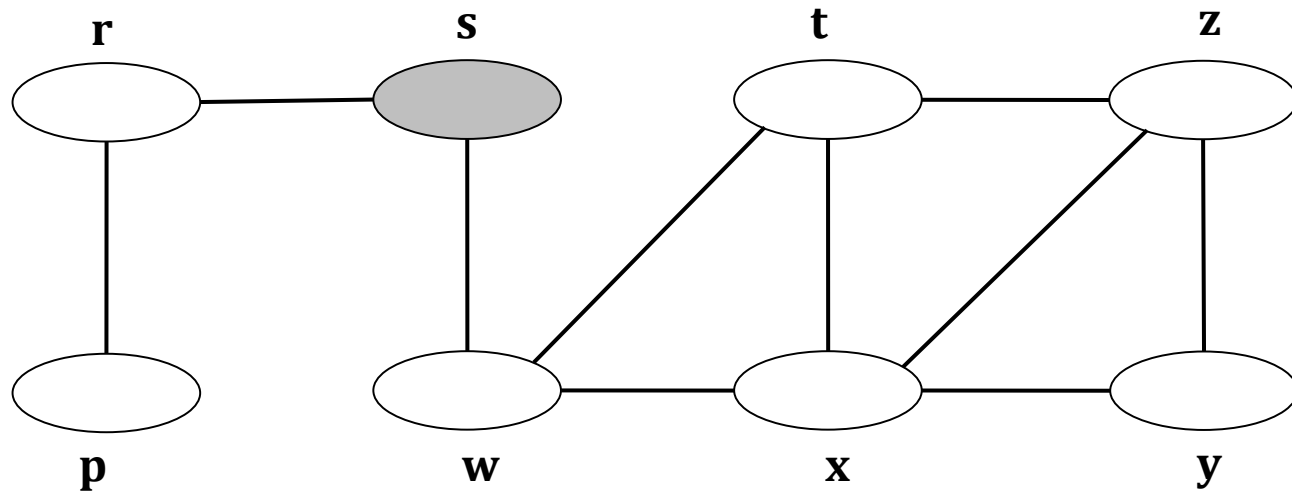

Σημαντικά συστατικά:

- χρήση **ουράς** (FIFO) για αποδοτικότητα
- χρήση **δείκτη** σε προηγούμενο κόμβο

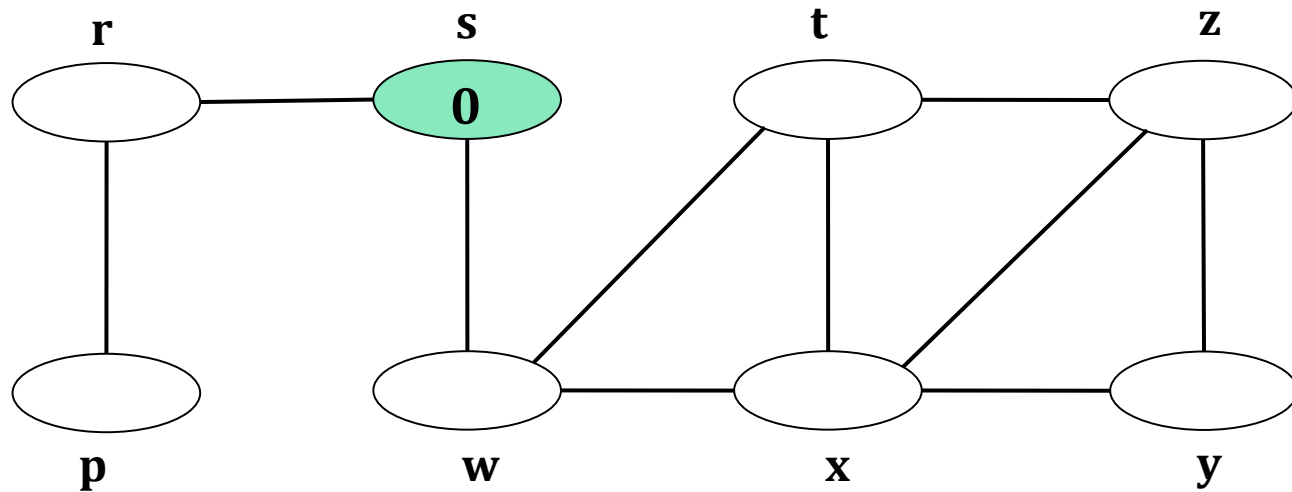
Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Παράδειγμα

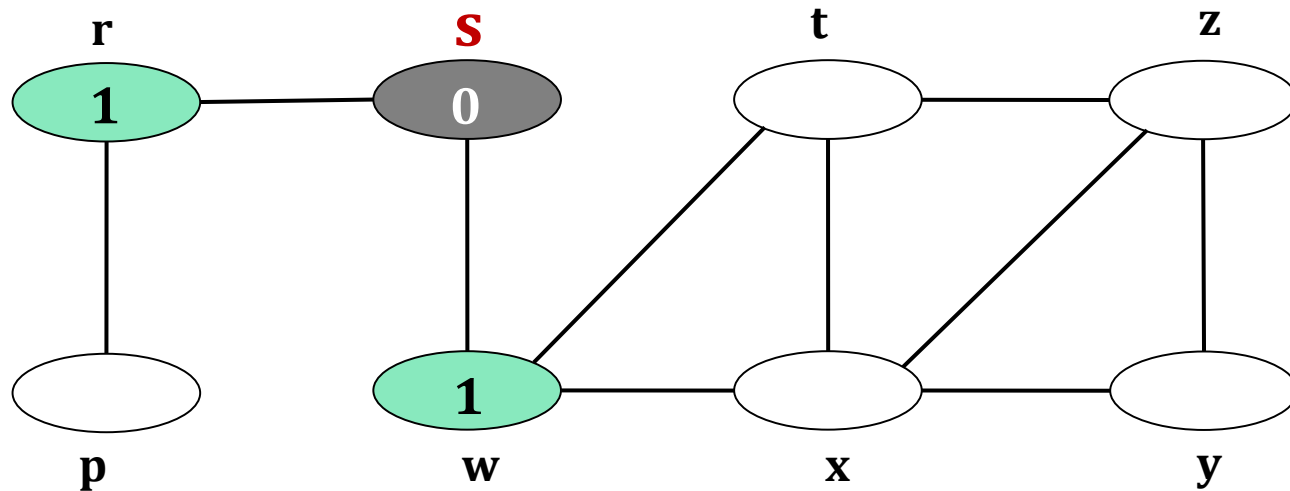
$\pi(s) = \text{nil}$

Q :

s

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Παράδειγμα

$\pi(s) = \text{nil}$

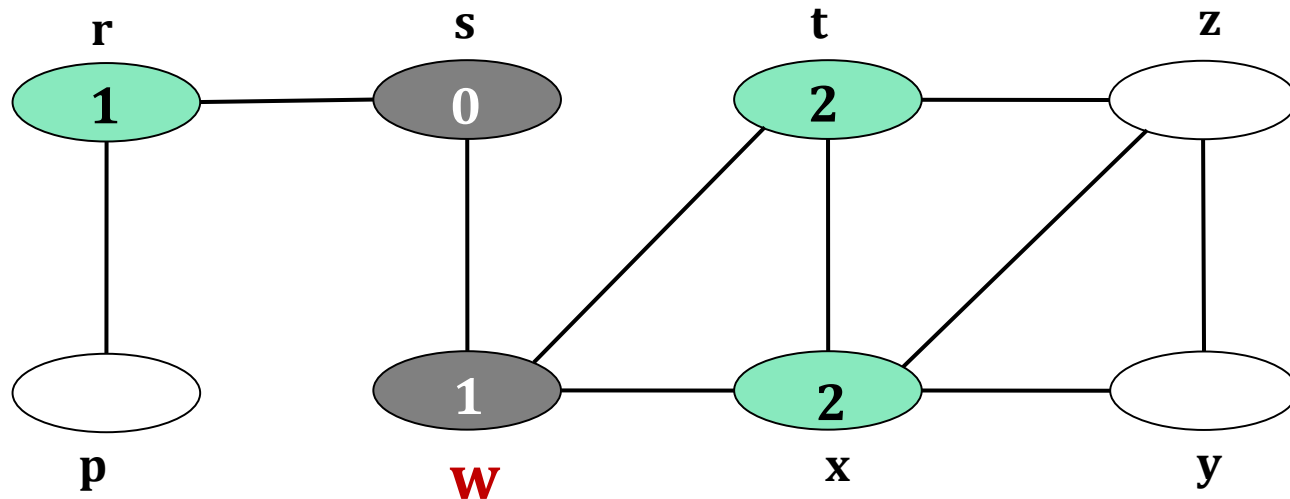
$u \leftarrow \text{head}(Q) = \mathbf{s} :$

s w r

$\pi(\mathbf{w}) = \mathbf{s} \quad \pi(\mathbf{r}) = \mathbf{s}$

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Παράδειγμα

$\pi(s) = \text{nil}$

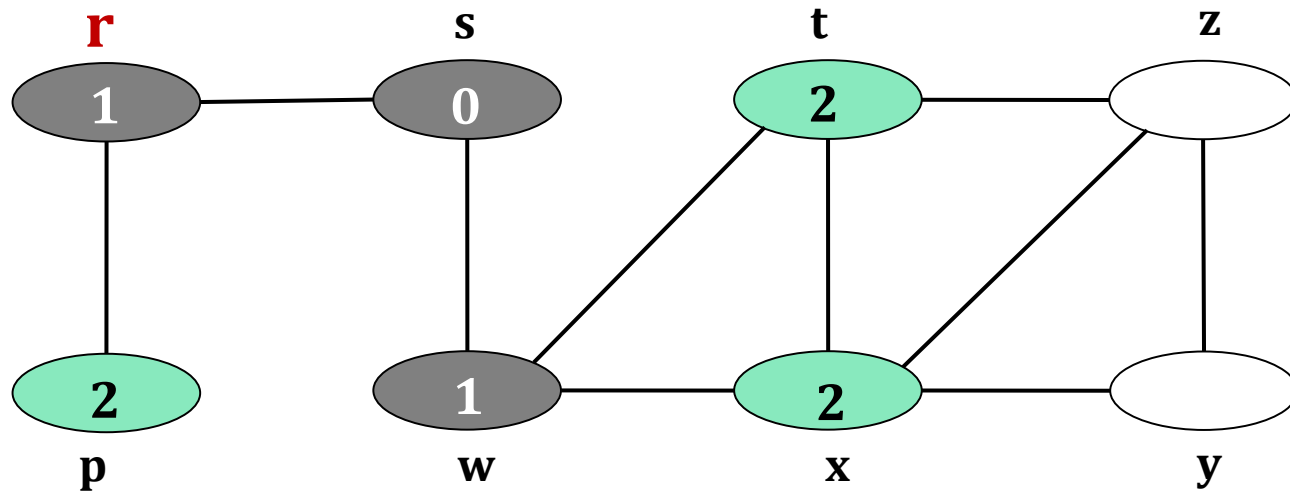
$u \leftarrow \text{head}(Q) = \mathbf{w} :$

w **r** **t** **x**

$\pi(w) = s$ $\pi(r) = s$ $\pi(\mathbf{t}) = \mathbf{w}$ $\pi(\mathbf{x}) = \mathbf{w}$

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Παράδειγμα

$\pi(s) = \text{nil}$

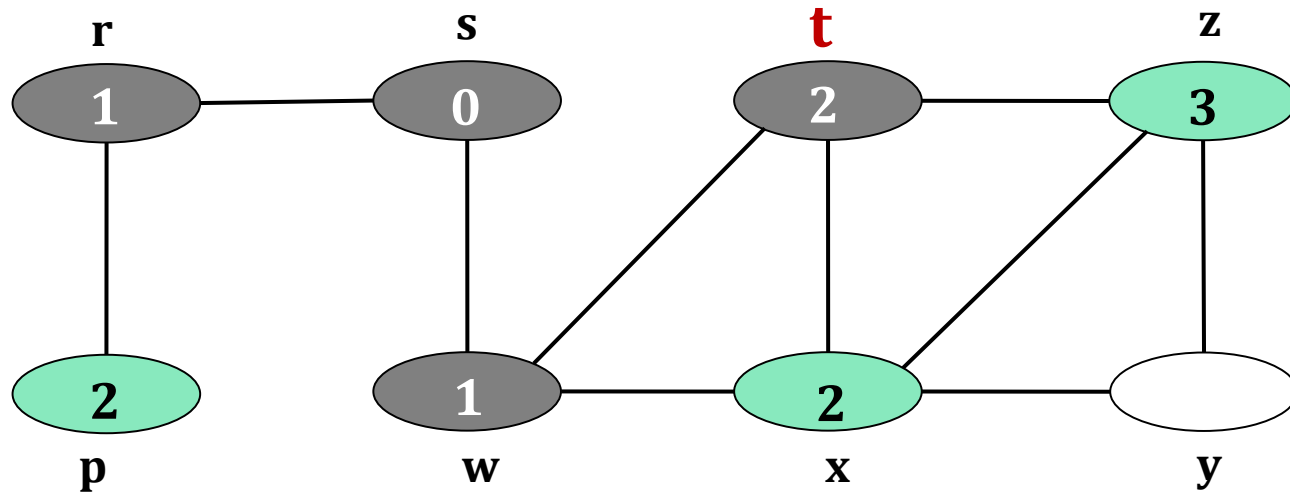
$u \leftarrow \text{head}(Q) = \mathbf{r} :$

r t x **p**

$\pi(w) = s \quad \pi(r) = s \quad \pi(t) = w \quad \pi(x) = w \quad \pi(\mathbf{p}) = \mathbf{r}$

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Παράδειγμα

$\pi(s) = \text{nil}$

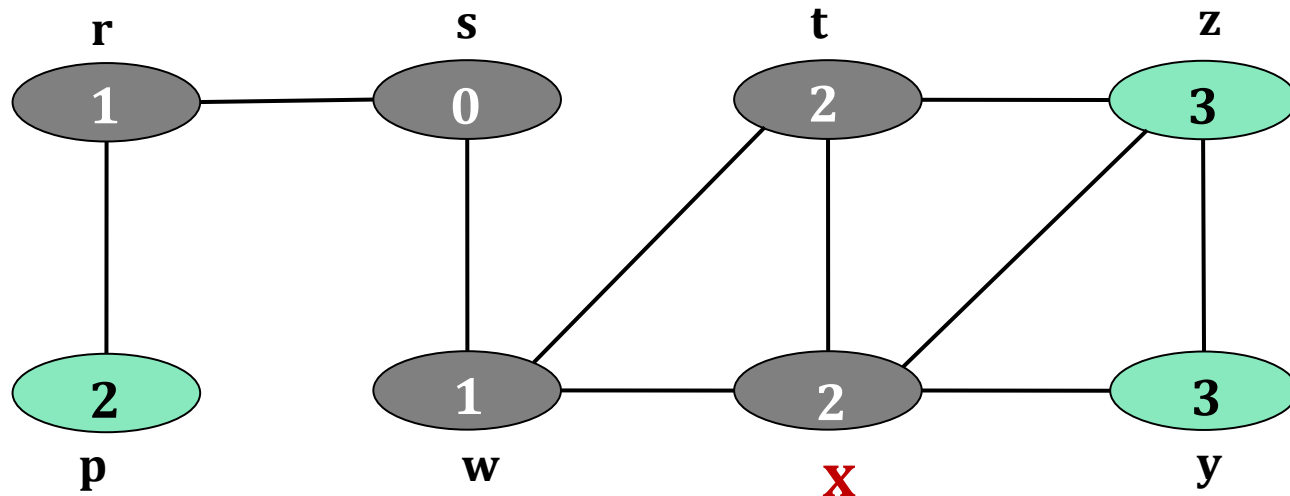
$u \leftarrow \text{head}(Q) = \mathbf{t} :$

t x p **z**

$\pi(w) = s$ $\pi(r) = s$ $\pi(\mathbf{t}) = w$ $\pi(x) = w$ $\pi(p) = r$ $\pi(\mathbf{z}) = \mathbf{t}$

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Παράδειγμα

$\pi(s) = \text{nil}$

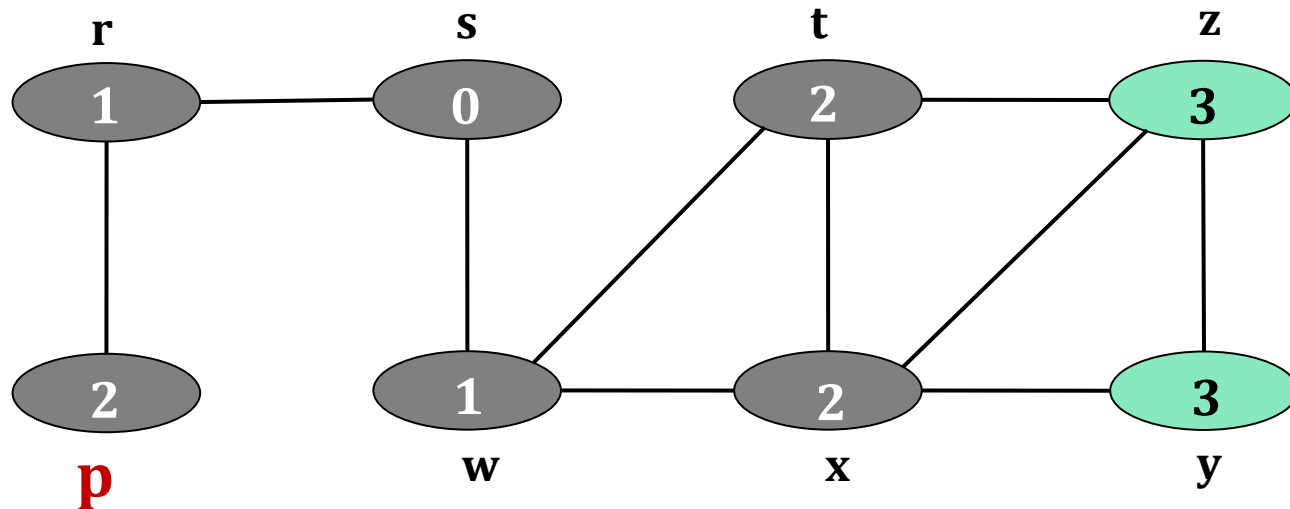
$u \leftarrow \text{head}(Q) = \mathbf{x} :$

x **p** **z** **y**

$\pi(w) = s$ $\pi(r) = s$ $\pi(t) = w$ $\pi(x) = w$ $\pi(p) = r$ $\pi(z) = t$ $\pi(\mathbf{y}) = \mathbf{x}$

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Παράδειγμα

$\pi(s) = \text{nil}$

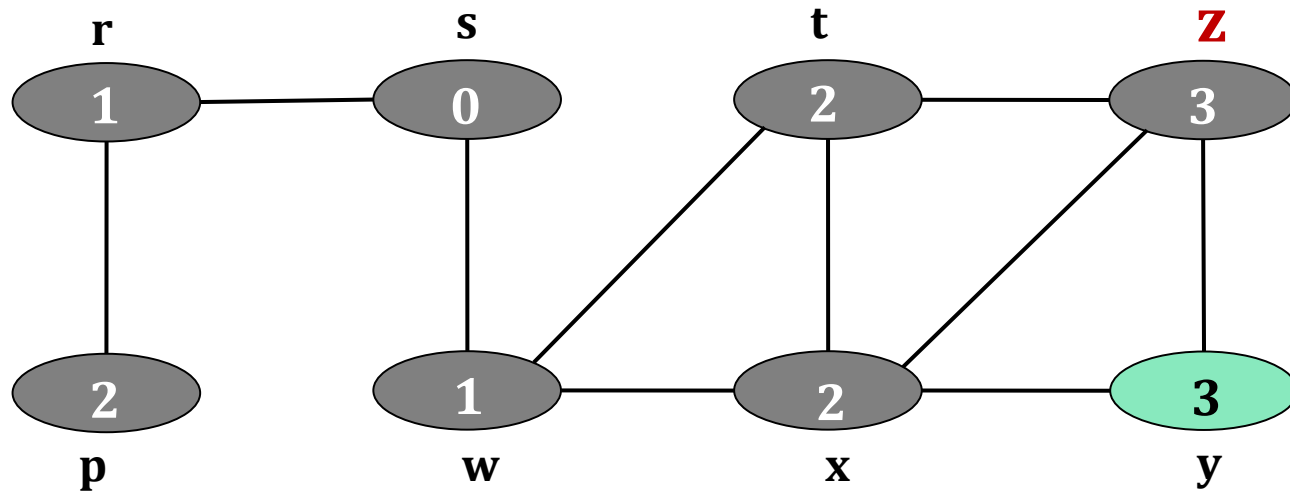
$u \leftarrow \text{head}(Q) = \mathbf{p} :$

p z y

$\pi(w) = s \quad \pi(r) = s \quad \pi(t) = w \quad \pi(x) = w \quad \pi(p) = r \quad \pi(z) = t \quad \pi(y) = x$

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

■ Παράδειγμα

$\pi(s) = \text{nil}$

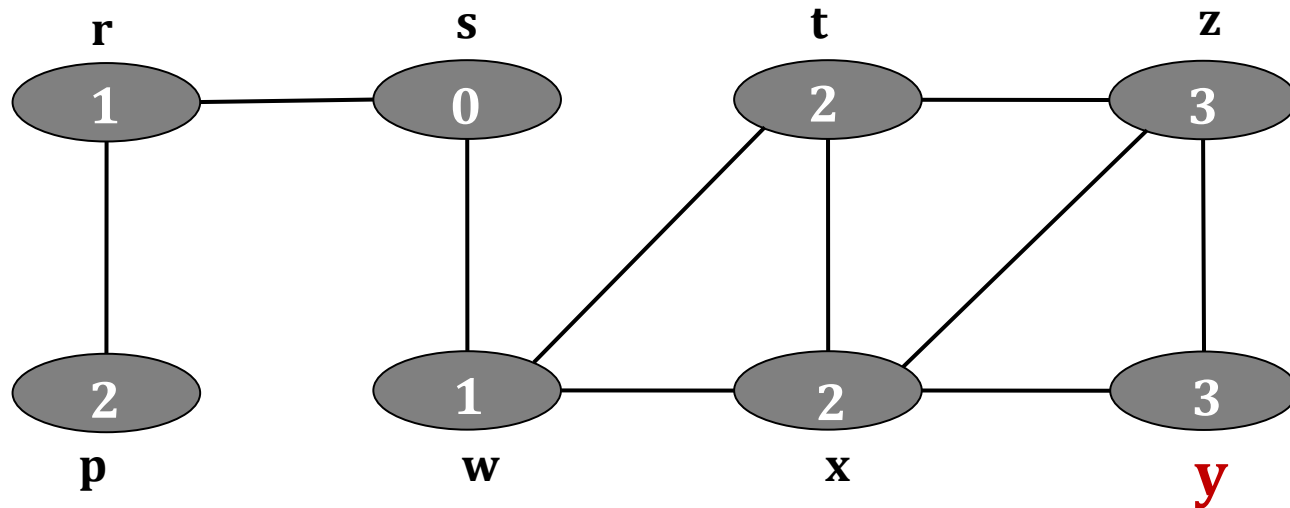
$u \leftarrow \text{head}(Q) = \mathbf{z}$:

z y

$\pi(w) = s$ $\pi(r) = s$ $\pi(t) = w$ $\pi(x) = w$ $\pi(p) = r$ $\pi(z) = t$ $\pi(y) = x$

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

■ Παράδειγμα

$\pi(s) = \text{nil}$

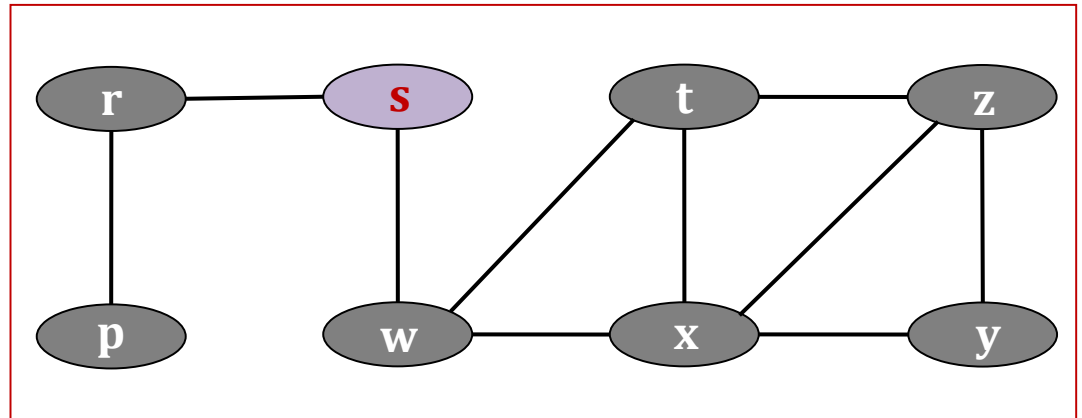
$u \leftarrow \text{head}(Q) = \mathbf{y} :$

y

$\pi(w) = s \quad \pi(r) = s \quad \pi(t) = w \quad \pi(x) = w \quad \pi(p) = r \quad \pi(z) = t \quad \pi(y) = x$

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

Παράδειγμα

BFS = (s, w, r, t, x, p, z, y)

$\pi(s) = \text{nil}$

$u \leftarrow \text{head}(Q) = \text{nil} :$

$\pi(w) = s \quad \pi(r) = s \quad \pi(t) = w \quad \pi(x) = w \quad \pi(p) = r \quad \pi(z) = t \quad \pi(y) = x$

Εξερεύνηση κατά Πλάτος (BFS): αλγόριθμος

BFS($G=(V,E)$)

for each vertex $v \in V$ **do**

1. $\text{status}[v] \leftarrow \text{UNVISITED}$; $\pi(v) \leftarrow \text{nil}$
2. **while** $\exists s$ with $\text{status}[s]=\text{UNVISITED}$ **do**
3. $\text{BFS-Help}(s)$

BFS-Help(r)

$\text{status}[r] \leftarrow \text{VISITED}$; $\text{push}(Q, r)$ // Q : **ουρά** (FIFO)

while $\text{nonempty}(Q)$

$u \leftarrow \text{head}(Q)$; $\text{pop}(Q)$;

for each vertex $x \in \text{adj}(u)$ **do**

if $\text{status}[x] = \text{UNVISITED}$

$\text{status}[x] \leftarrow \text{VISITED}$; $\pi(x) \leftarrow u$

$\text{push}(Q, x)$

$\text{status}[u] \leftarrow \text{EXPLORED}$; // όχι πάντα

απαραίτητη

Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

● Πολυπλοκότητα BFS

- ✓ Κάθε κόμβος $v \in V$ εισέρχεται στην ουρά Q ακριβώς 1 φορά και διαγράφεται από αυτή ακριβώς 1 φορά.
- ✓ Κάθε **Εισαγωγή** / **Διαγραφή** απαιτεί **χρόνο $O(1)$** .
- ✓ Συνολικός χρόνος για όλες τις λειτουργίες της Q : **$O(|V|) = O(n)$**
- ✓ Η λίστα γειτνίασης $\text{adj}(v)$ κάθε κόμβου $v \in V$ εξερευνάται 1 μόνο φορά όταν ο κόμβος v εξάγεται από Q , κόστος **$O(\deg(v))$** .

$$\sum_{u \in V} \deg(u) = O(|E|)$$

$$O(|E|) = O(m)$$

χρόνος για
εξερεύνηση
όλων των λιστών.

- ✓ Άρα, πολυπλοκότητα BFS :

$$O(|V| + |E|) = O(n + m)$$

Εξερεύνηση κατά Πλάτος (BFS): υλοποίηση

■ Βάση: Αναπαράσταση γράφου με λίστα γειτνίασης

```
class Graph {  
public:  
    Graph(int n);  
    void addEdge(int u, int v);  
    bool hasEdge(int u, int v) const;  
    int vertices() const;  
    const list<int> & edges(int u) const;  
};
```

Προσοχή: υπάρχουν και άλλοι τρόποι υλοποίησης, επιλέξτε αυτόν που σας είναι πιο κατανοητός

Εξερεύνηση κατά Πλάτος (BFS): υλοποίηση

```
enum state { UNVISITED, VISITED, EXPLORED };  
void bfs(const Graph &g, vector<int> &p) {  
    int N = g.vertices();  
    vector<state> status(N);  
    for (int u = 0; u < N; ++u) {  
        p[u] = -1; status[u] = UNVISITED;  
    }  
    for (int u = 0; u < N; ++u)  
        if (status[u] == UNVISITED)  
            bfs_help(u, g, p, status);  
}
```

Προσοχή: υπάρχουν και άλλοι τρόποι υλοποίησης, επιλέξτε αυτόν που σας είναι πιο κατανοητός

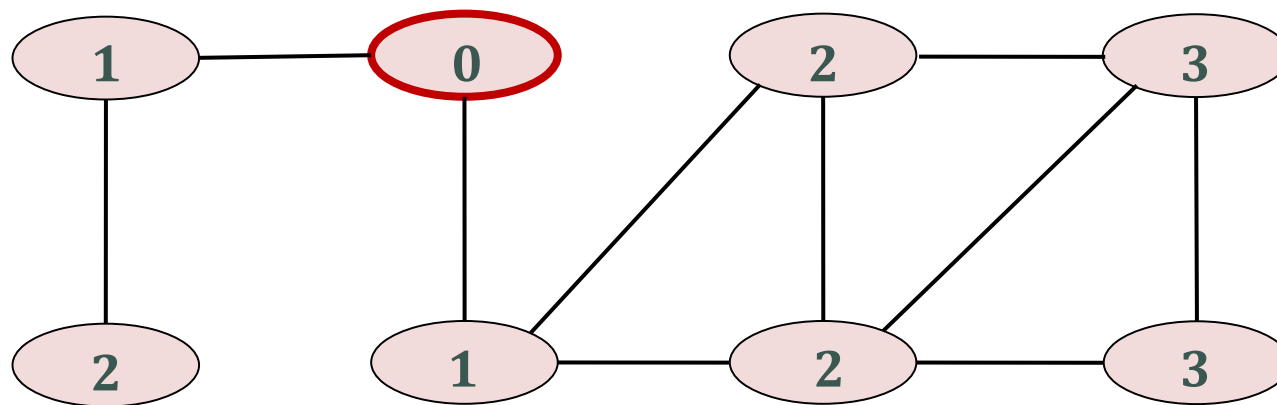
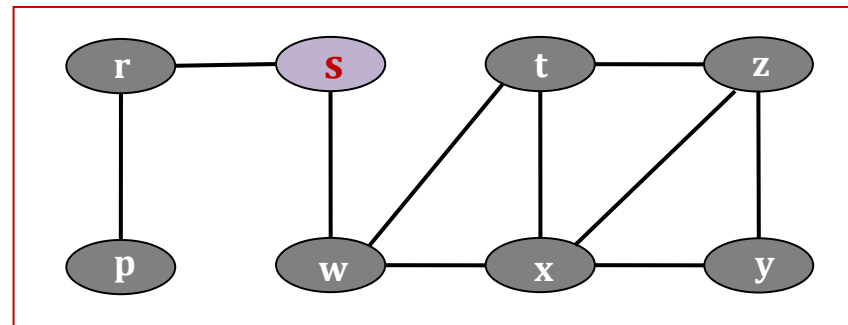
Εξερεύνηση κατά Πλάτος (BFS): υλοποίηση

```
void bfs_help(int u, const Graph &g,
              vector<int> &p, vector<state> &status) {
    queue<int> Q;
    status[u] = VISITED; Q.push(u);
    while (!Q.empty()) {
        int u = Q.front();
        Q.pop();
        for (int v: g.edges(u))
            if (status[v] == UNVISITED) {
                status[v] = VISITED; p[v]= u; Q.push(v);
            }
        status[u] = EXPLORED;
    }
}
```

Προσοχή: υπάρχουν και άλλοι τρόποι υλοποίησης, επιλέξτε αυτόν που σας είναι πιο κατανοητός

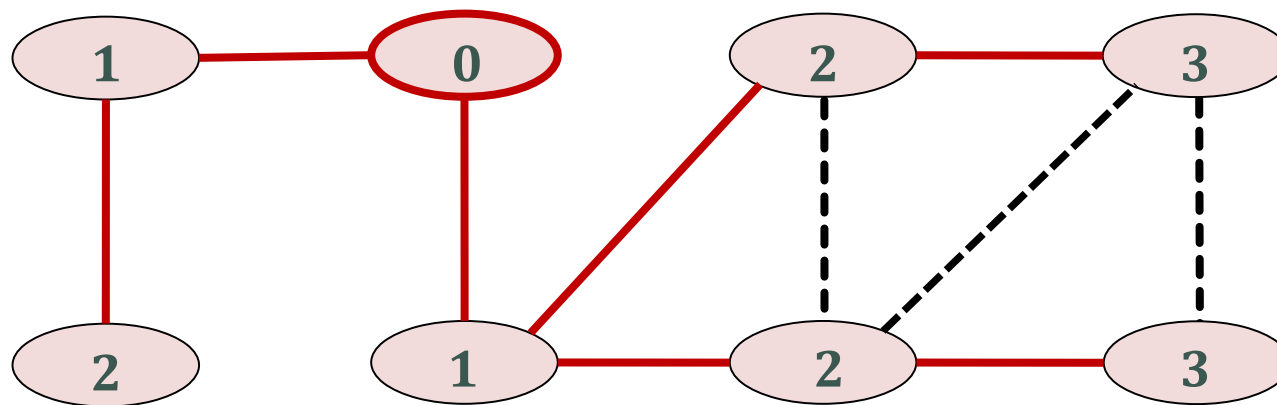
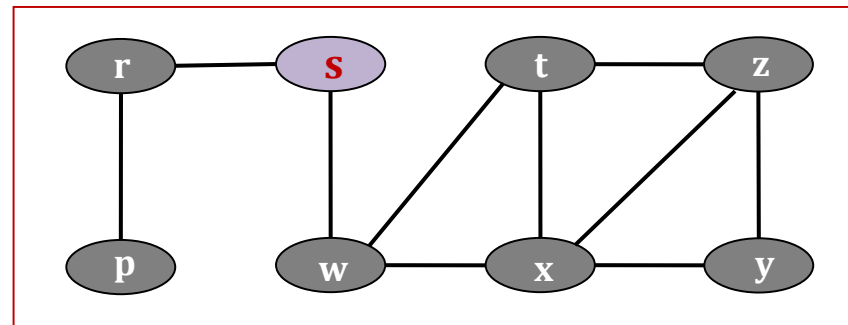
Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

BFS-δένδρο (δάσος)

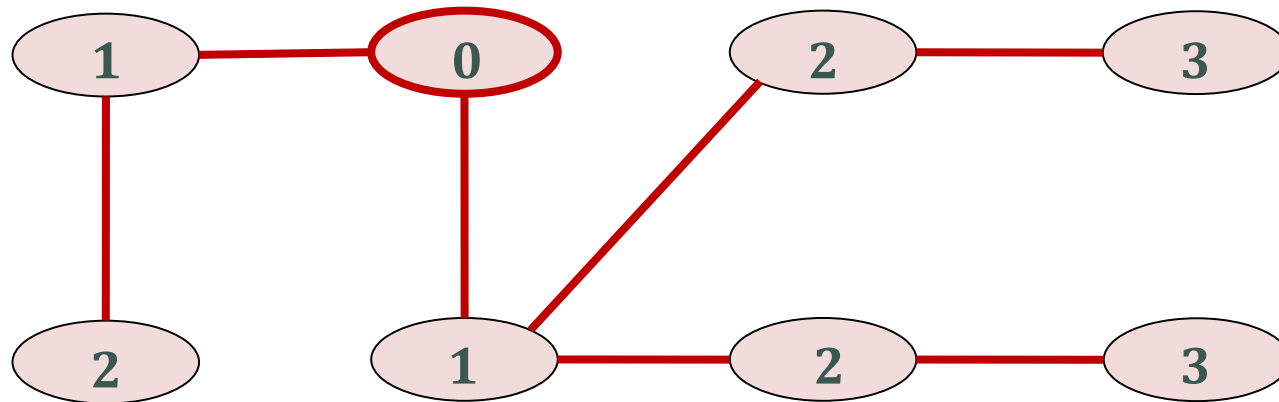
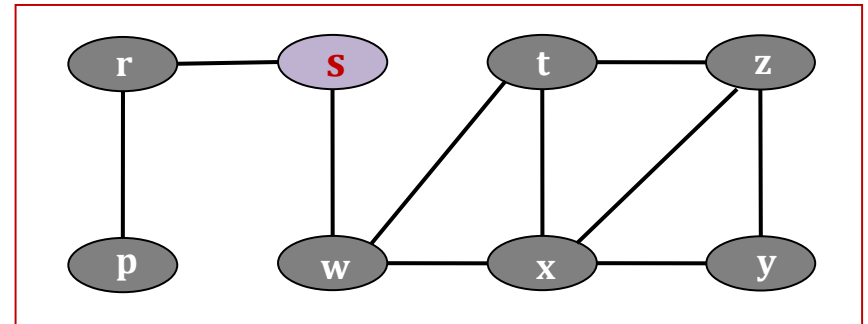
Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

BFS-δένδρο (δάσος)

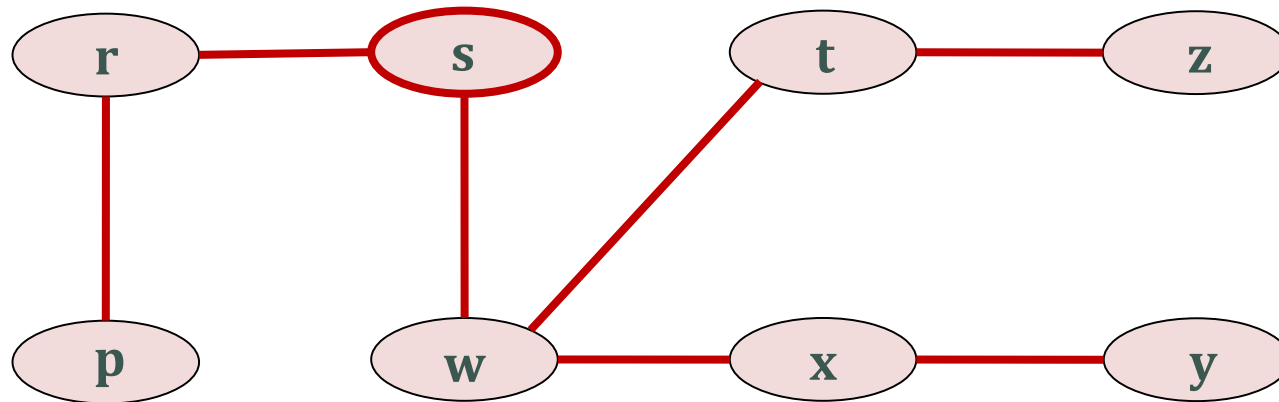
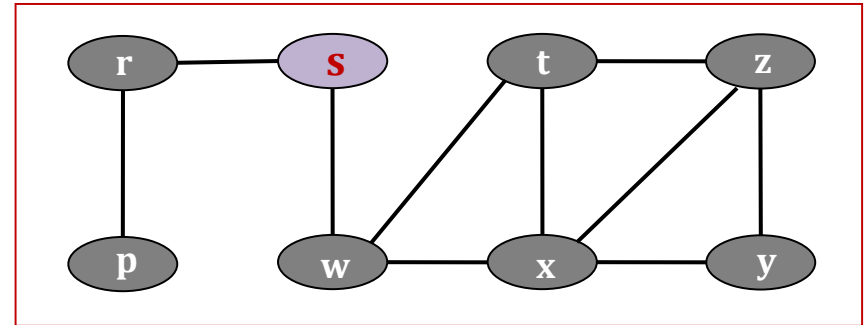
Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

BFS-δένδρο (δάσος)

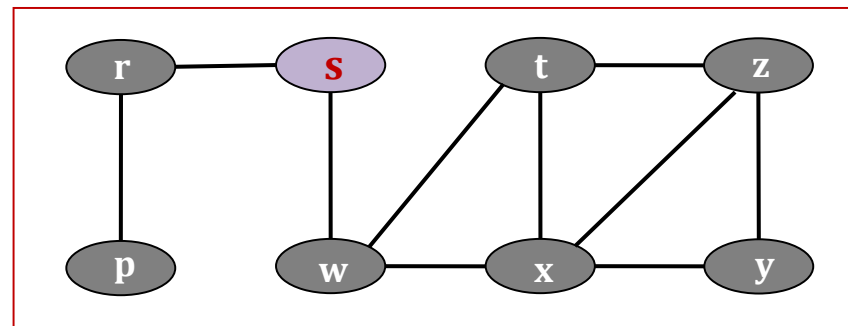
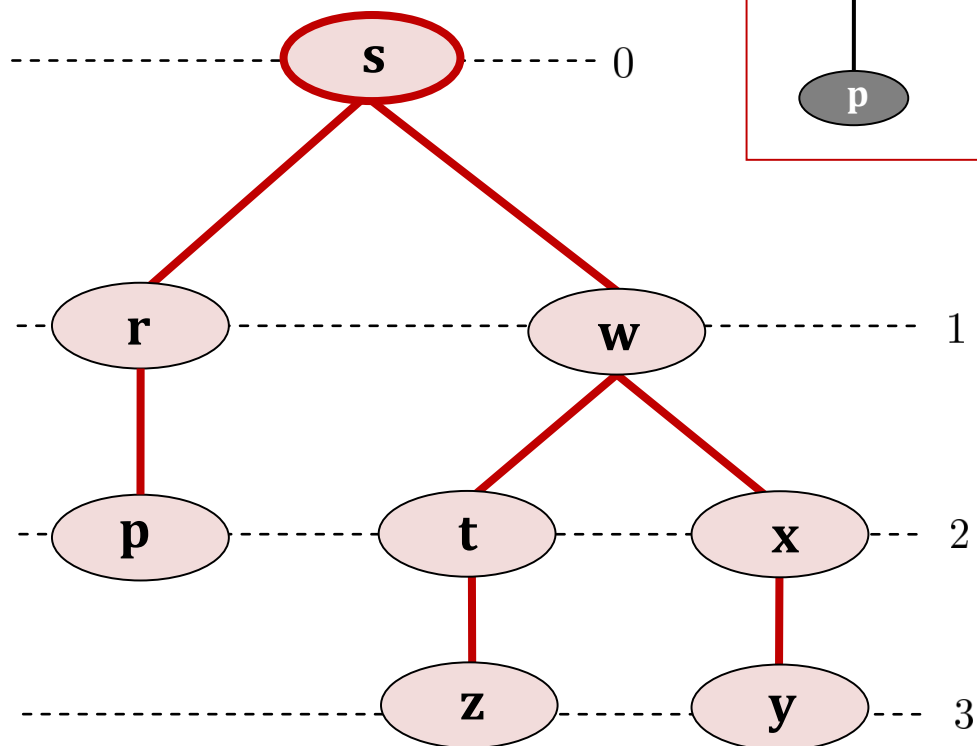
Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

BFS-δένδρο (δάσος)

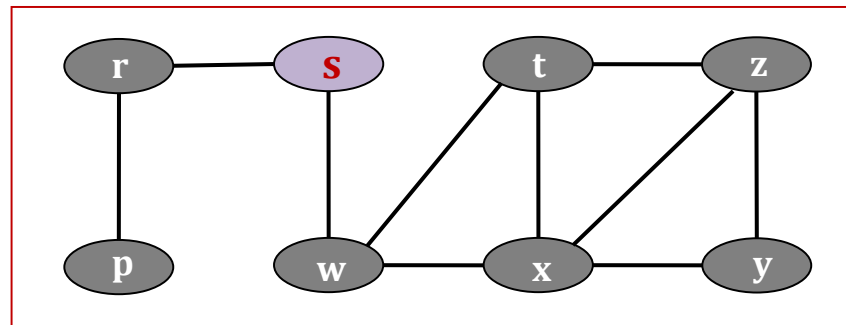
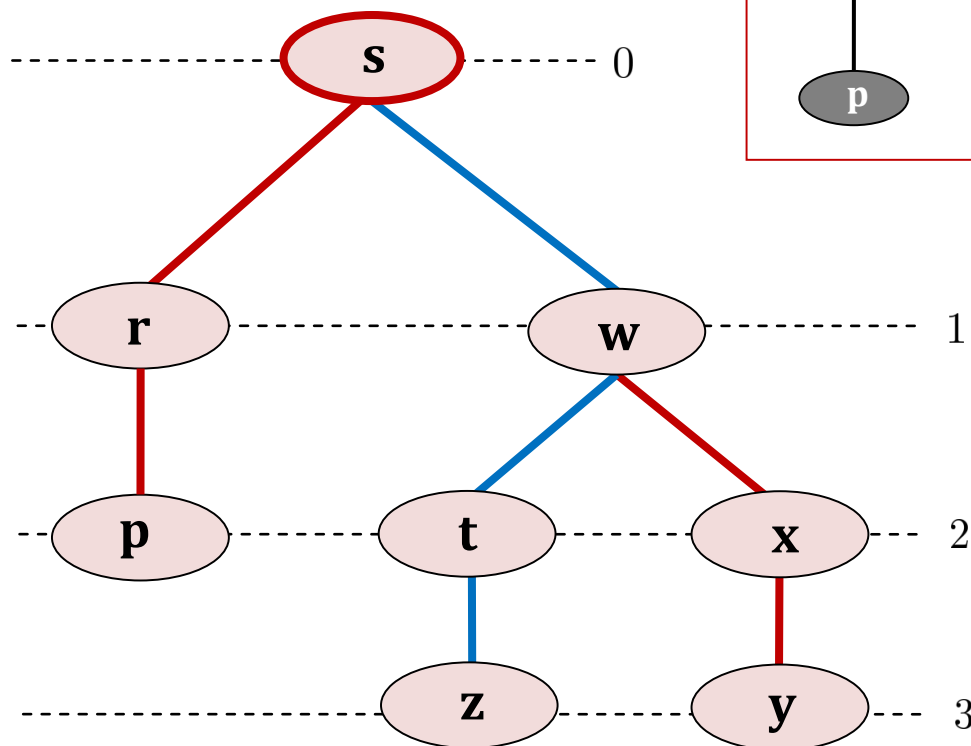
Εξερεύνηση κατά Πλάτος - BFS

BFS-δένδρο (δάσος)

Εφαρμογές BFS: συντομότερες διαδρομές

BFS-δένδρο (δάσος)

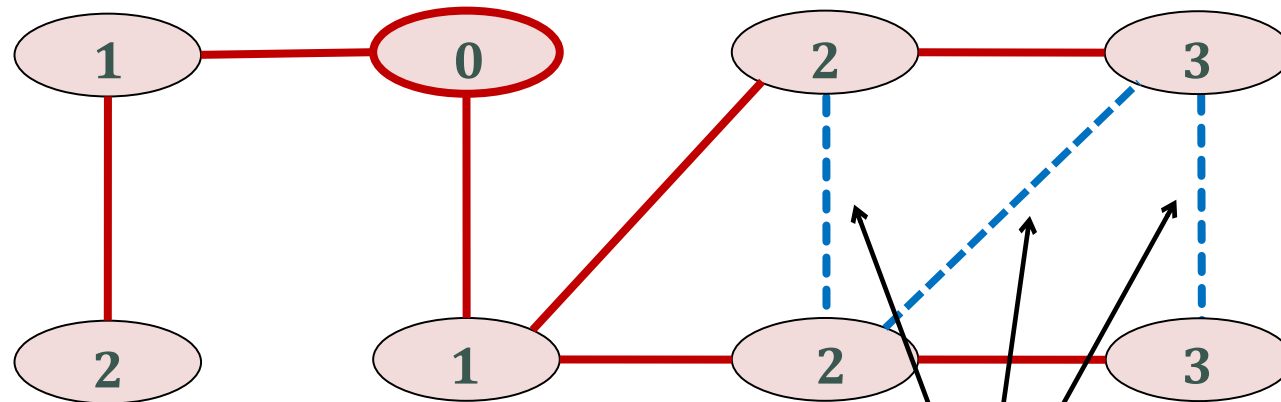
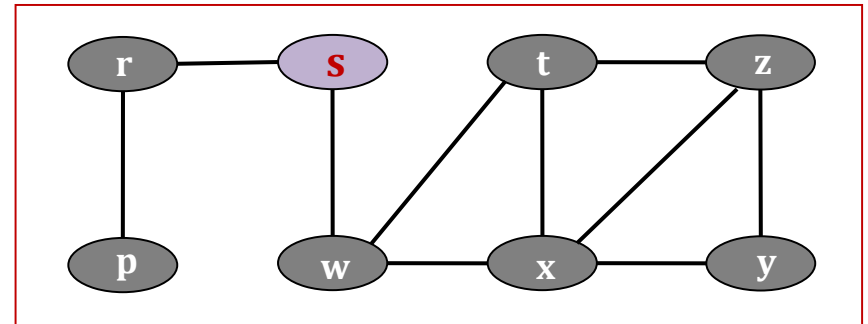
$$d(s, z) = 3$$

συντομότερη
διαδρομή $s \rightarrow z$:

s w t z

Εφαρμογές BFS: εντοπισμός κύκλων

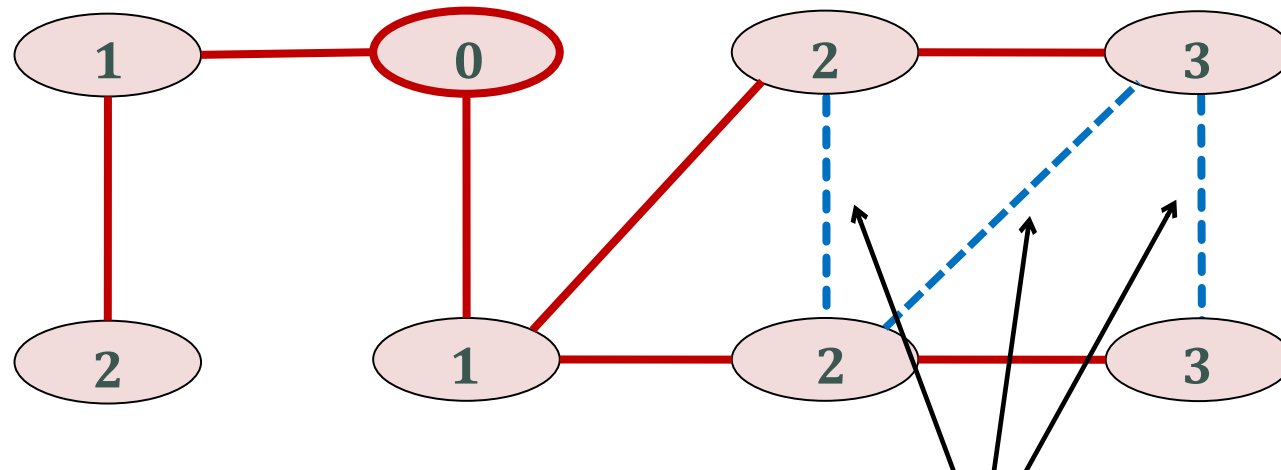
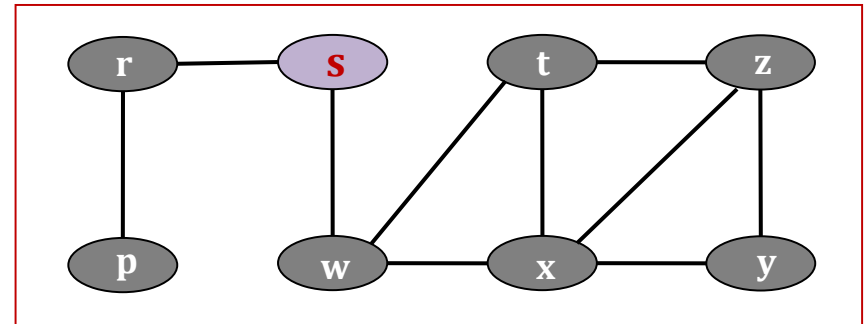
BFS-δένδρο (δάσος)

μη δενδρικές ακμές

Εφαρμογές BFS: εντοπισμός κύκλων

BFS-δένδρο (δάσος)

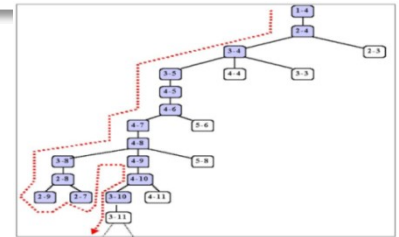

Αποστάσεις από κόμβο s

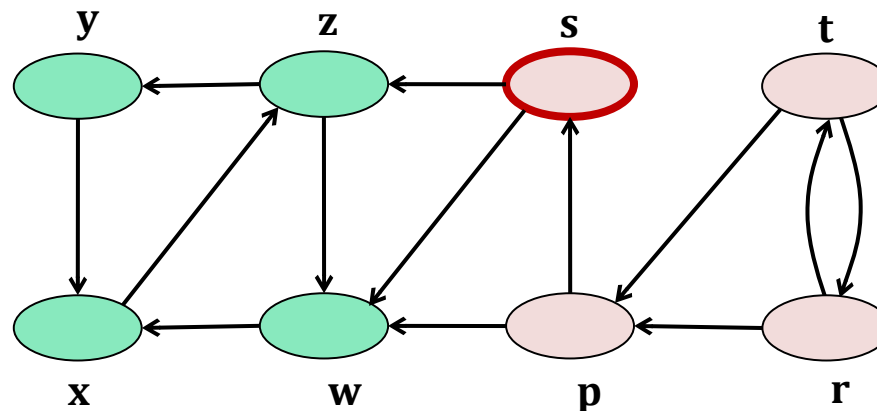
μη δενδρικές ακμές

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

■ Βασική Ιδέα DFS

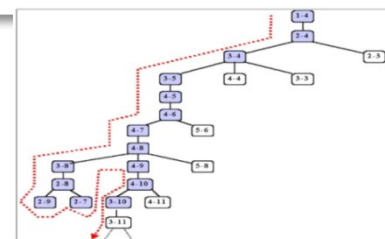
- Η DFS προσπαθεί να εξερευνήσει πρώτα κόμβους σε όσο γίνεται **μεγαλύτερη απόσταση («βάθος»)** από έναν αρχικό κόμβο $s \in V$

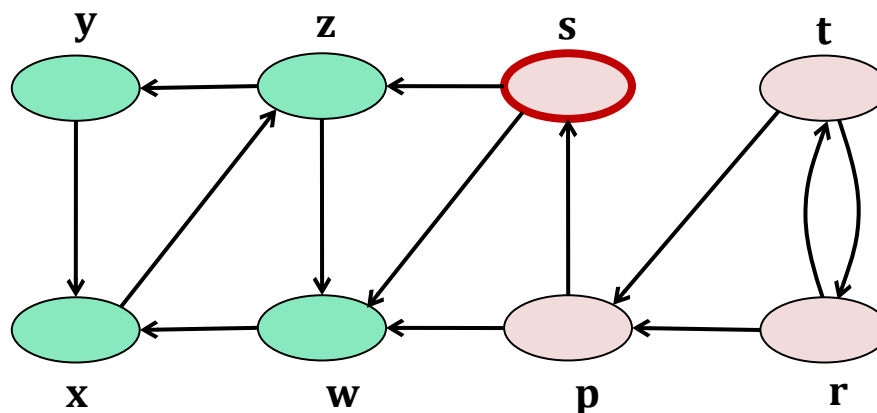
- Εάν $\exists$ **γείτονες** του s που **δεν έχουν εξερευνηθεί**, τότε επιλέγει έναν από αυτούς και συνεχίζει την εξερεύνηση από εκεί **αναδρομικά**

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

■ Βασική Ιδέα DFS

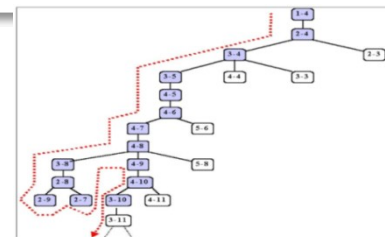
- Όταν **όλοι** οι γείτονες ενός κόμβου **v** έχουν εξερευνηθεί, η DFS «επιστρέφει» στον **γονέα u** του **v**, και συνεχίζει σε τυχόν ανεξερεύνητους γείτονες του **u**

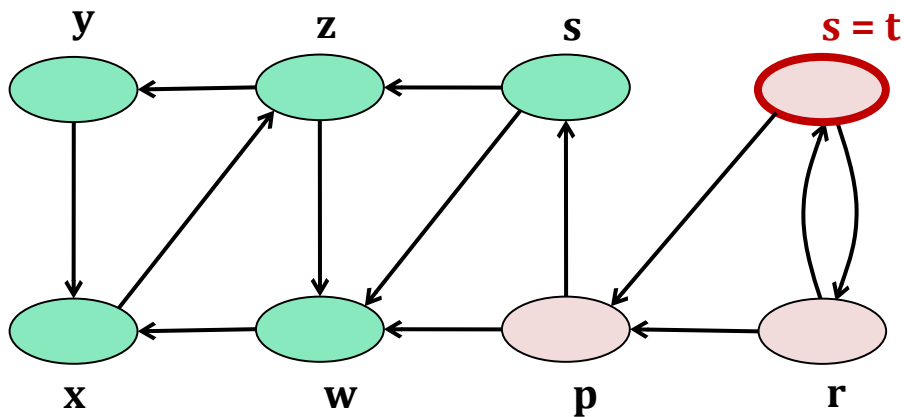
- Η αναδρομή της **DFS** **σταματά** όταν εξερευνηθούν **όλοι οι** προσβάσιμοι από τον **s** κόμβοι **x** του $G : s \rightarrow \dots \rightarrow x$

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Βασική Ιδέα DFS

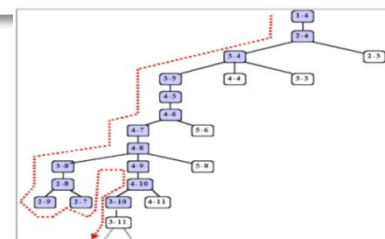
- Η αναδρομή της **DFS** **σταματά** όταν εξερευνηθούν **όλοι οι προσβάσιμοι από τον **s** κόμβοι **x**** του $G : s \rightarrow \dots \rightarrow x$

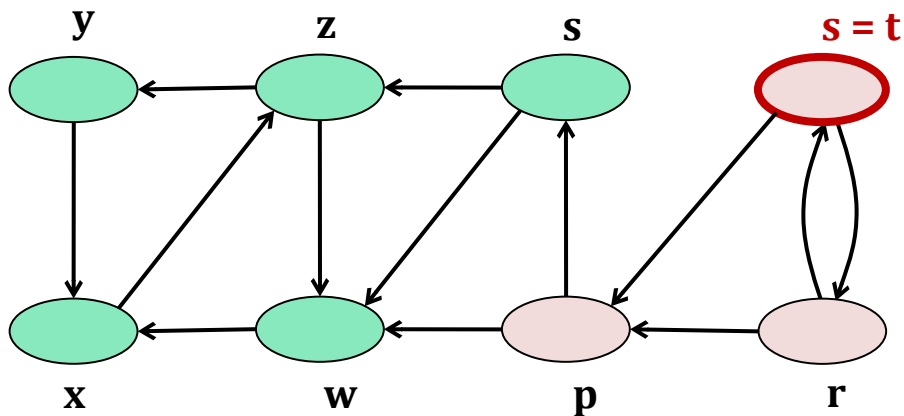
- Εάν $\exists$ κόμβοι που δεν έχουν εξερευνηθεί, τότε επιλέγεται νέος μη-εξερευνημένος $s' \in V$ και τίθεται ως νέος κόμβος εκκίνησης:
 $s \leftarrow s'$

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Βασική Ιδέα DFS

- Η αναδρομή της **DFS** **σταματά** όταν εξερευνηθούν **όλοι οι προσβάσιμοι από τον s κόμβοι x** του G : $s \rightarrow \dots \rightarrow x$

$$a(x)/t(x)$$

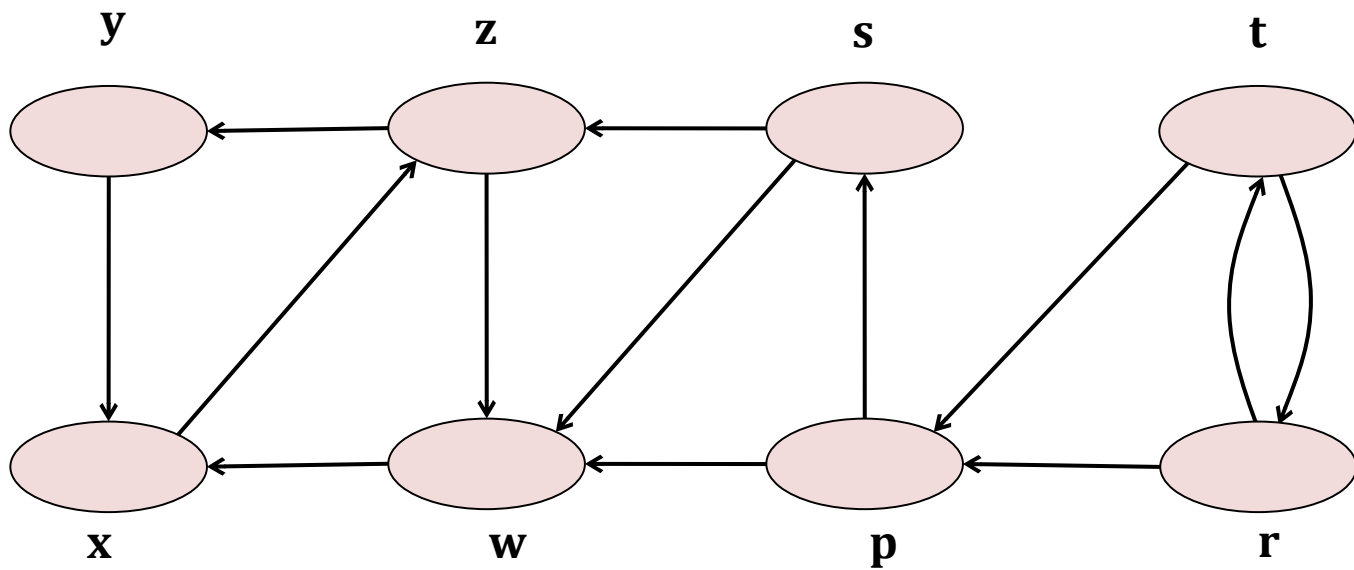
$a(x)$ χρόνος **πρώτης**
επίσκεψης, και
 $t(x)$ χρόνος **τελευταίας**
επίσκεψης του x

- Εάν $\exists$ κόμβοι που δεν έχουν εξερευνηθεί, τότε επιλέγεται νέος μη-εξερευνημένος $s' \in V$ και τίθεται ως νέος κόμβος εκκίνησης:
 $s \leftarrow s'$

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

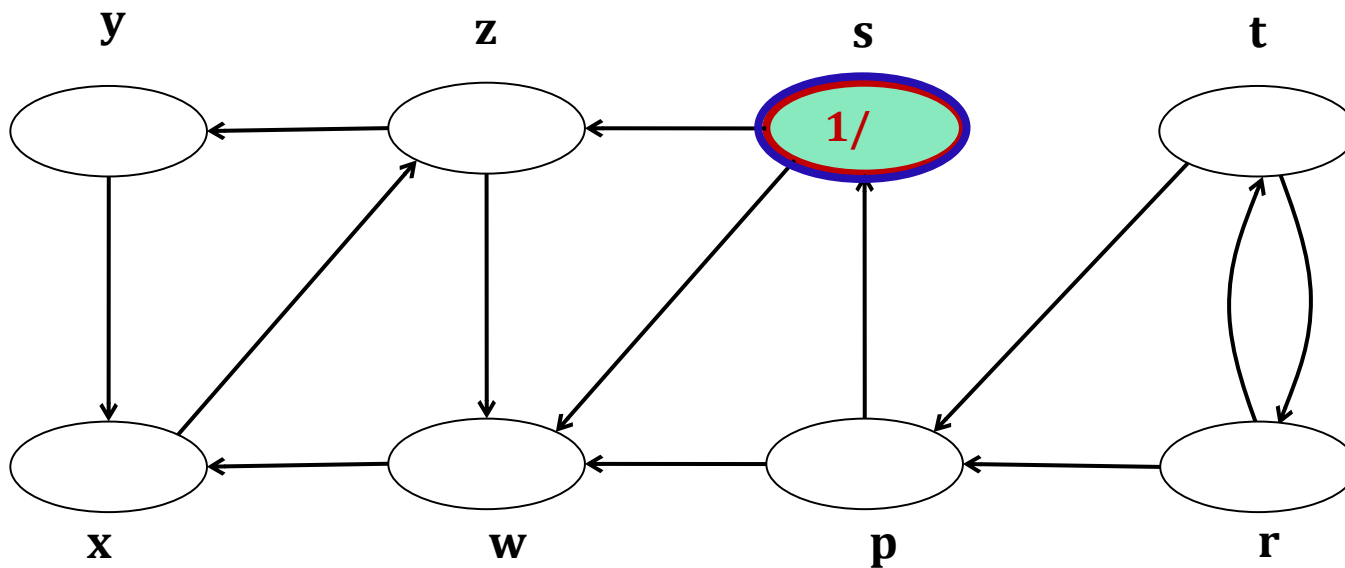
Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

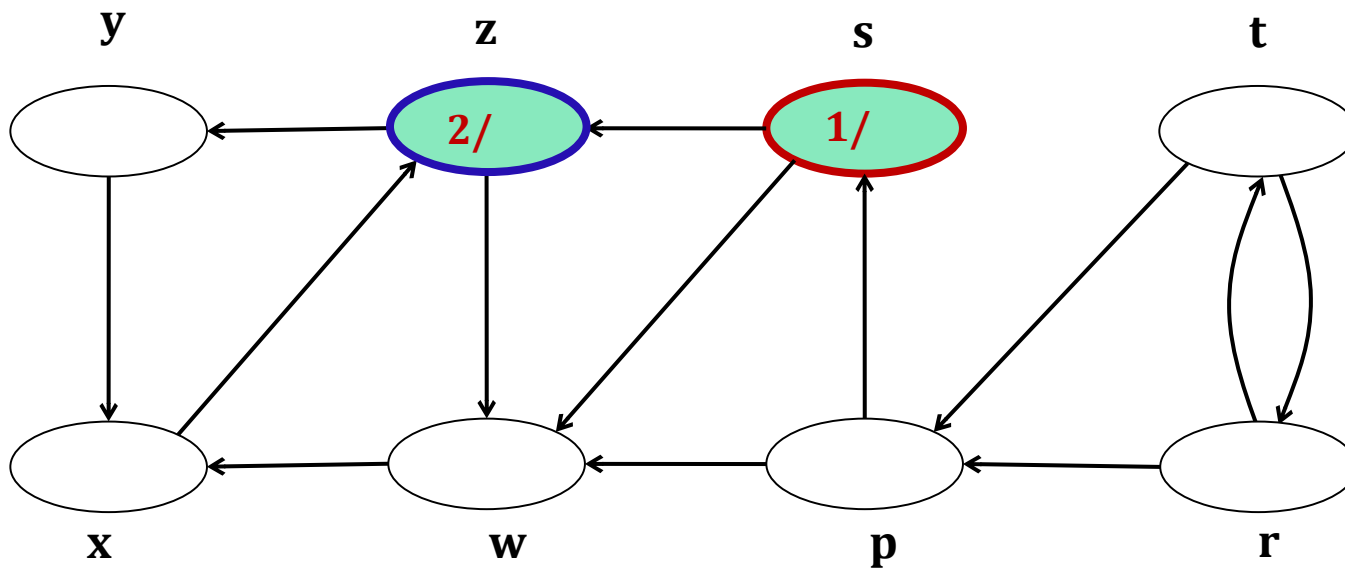

Παράδειγμα

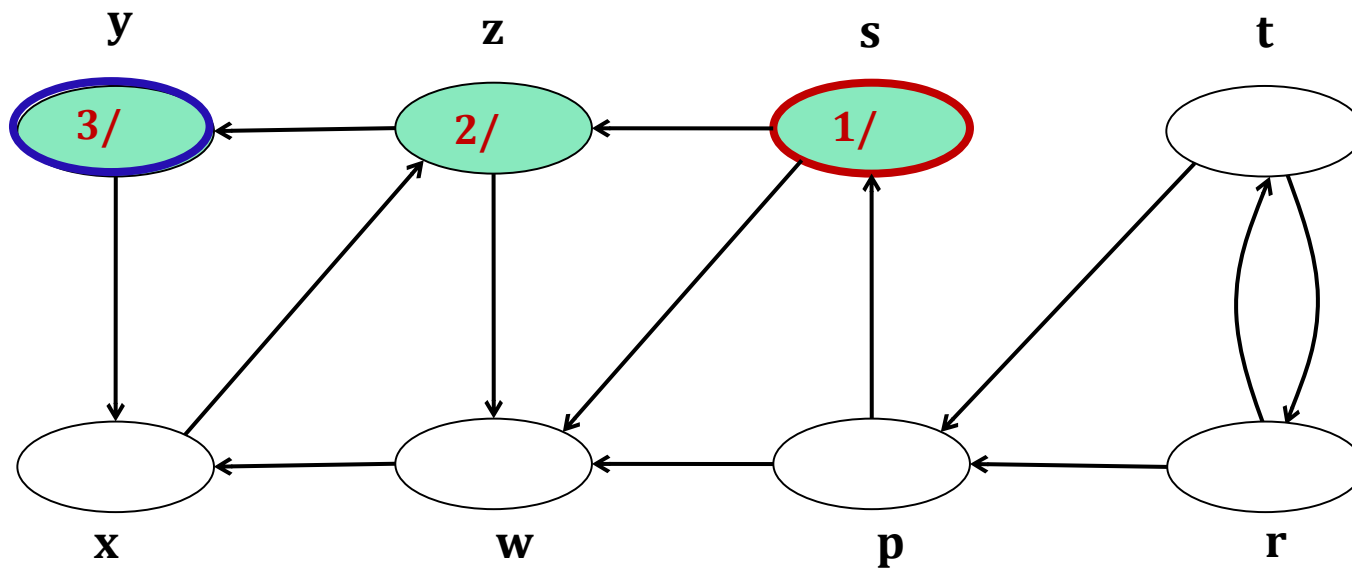
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

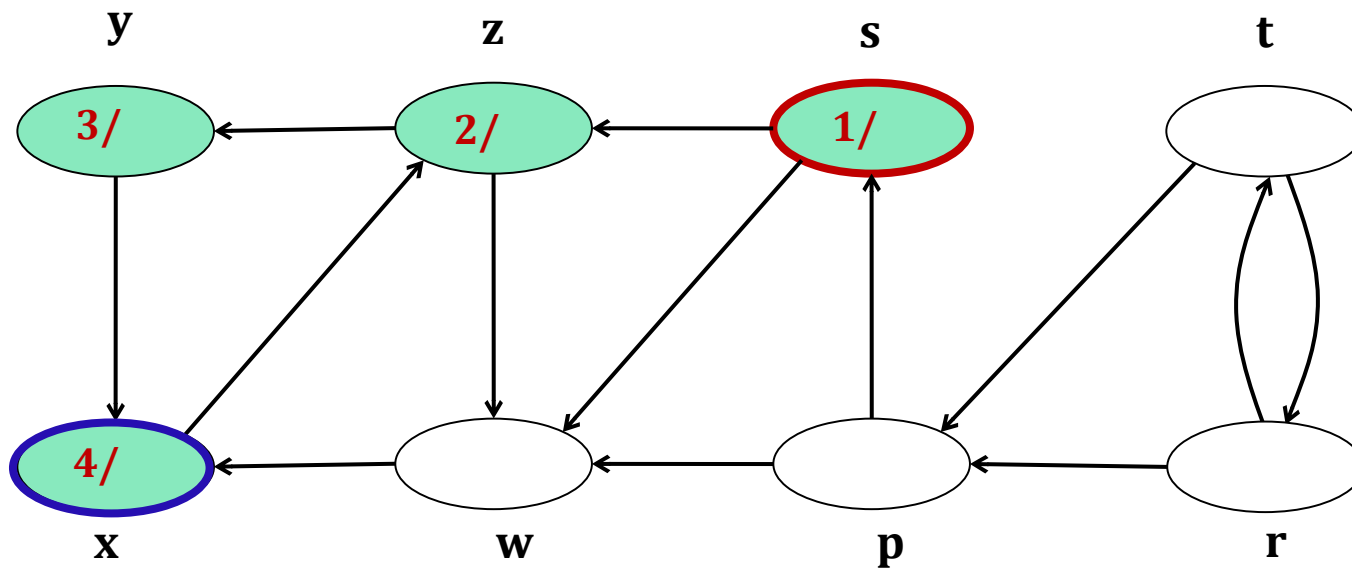
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

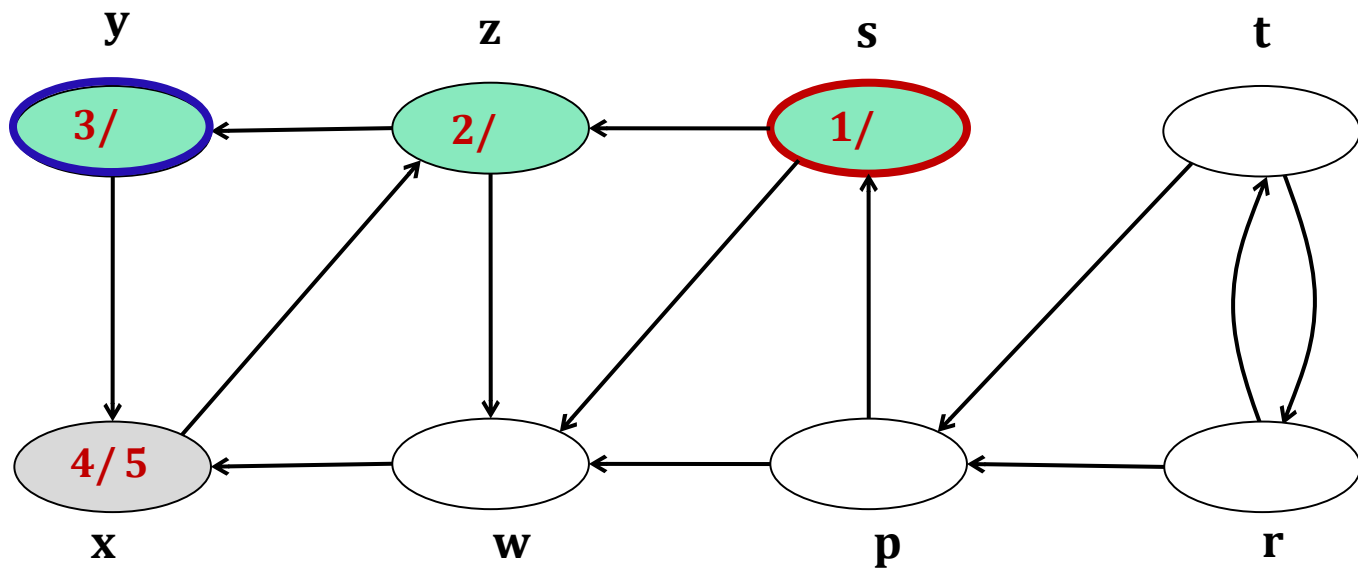
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

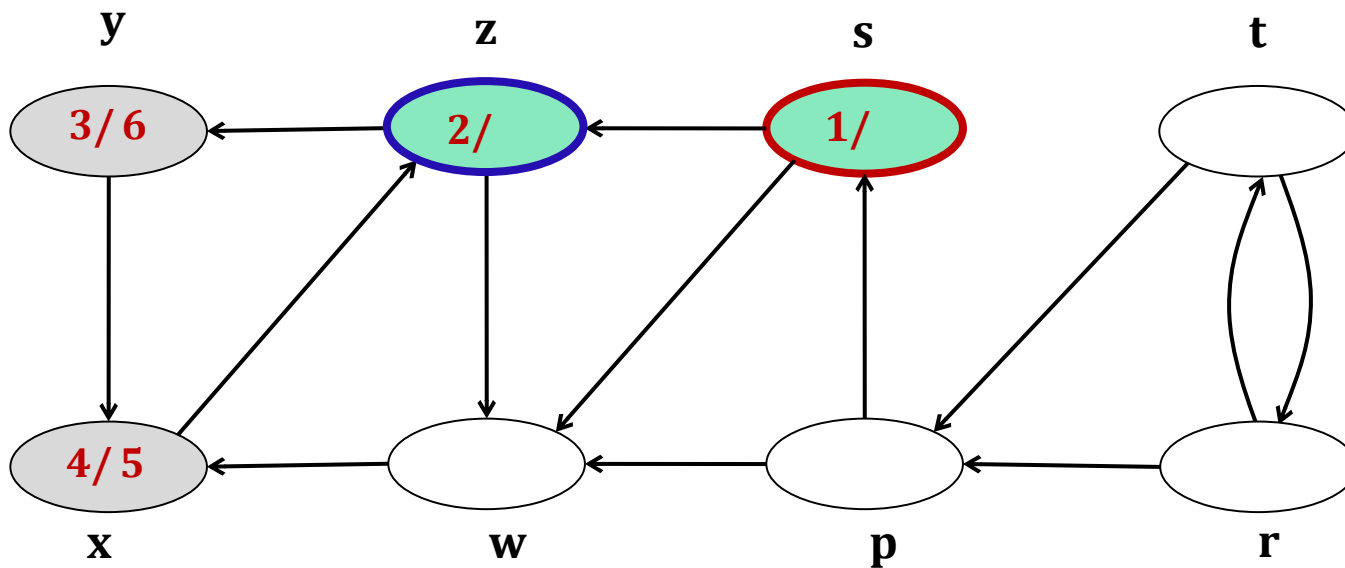
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

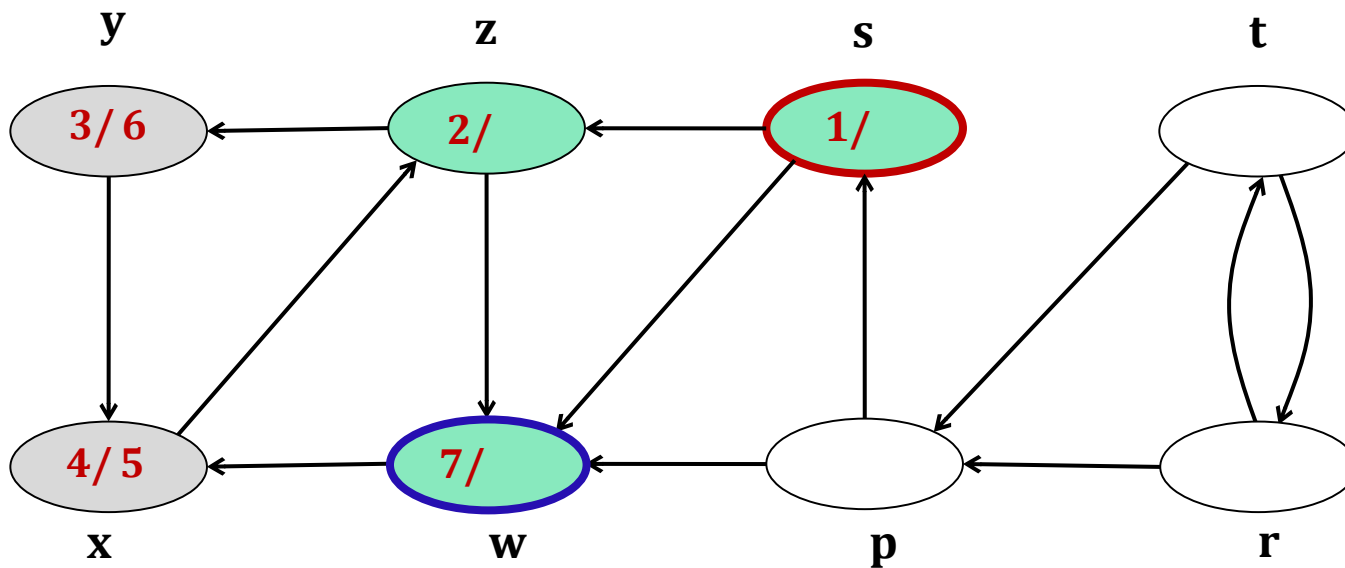
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

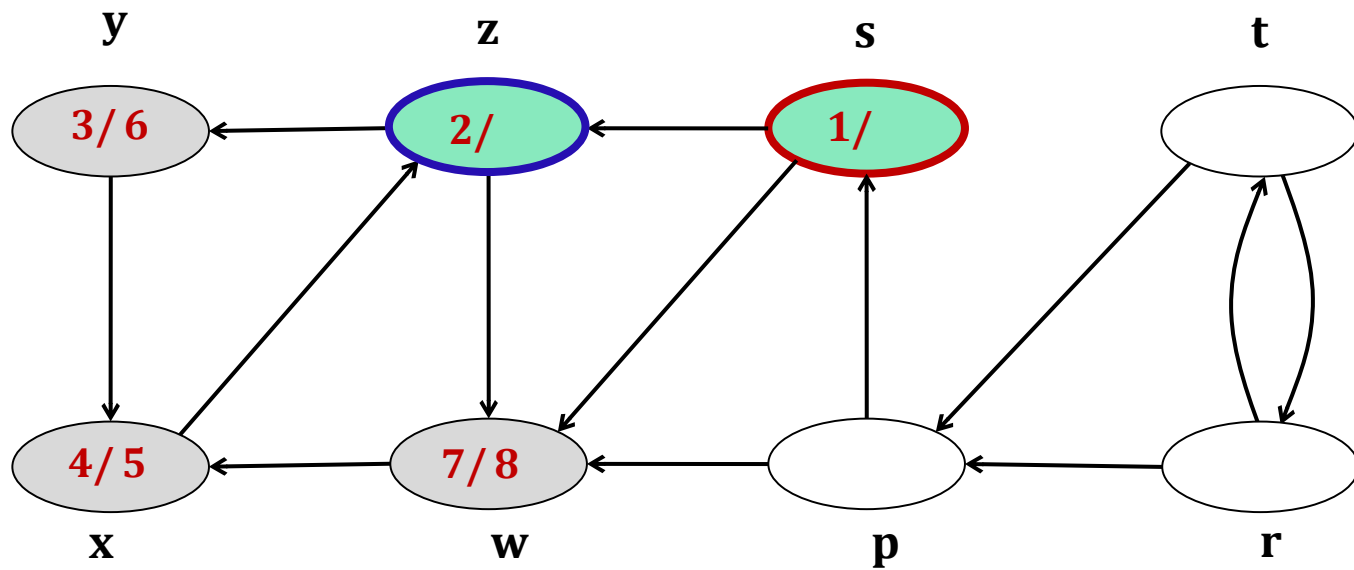
Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

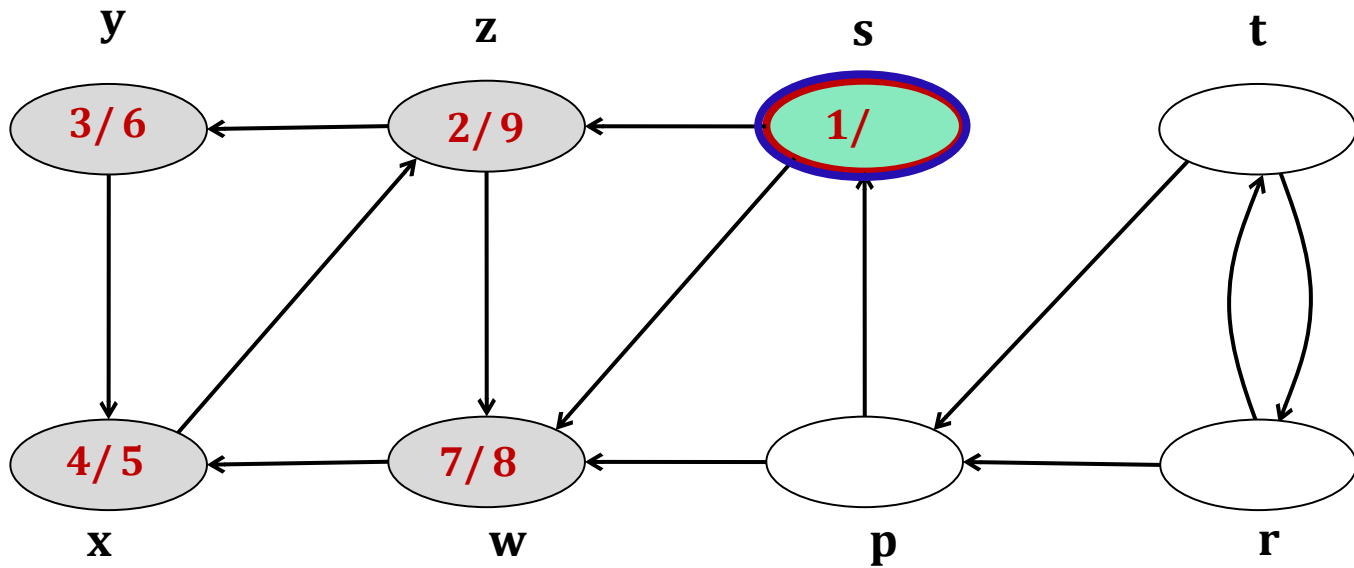

Παράδειγμα

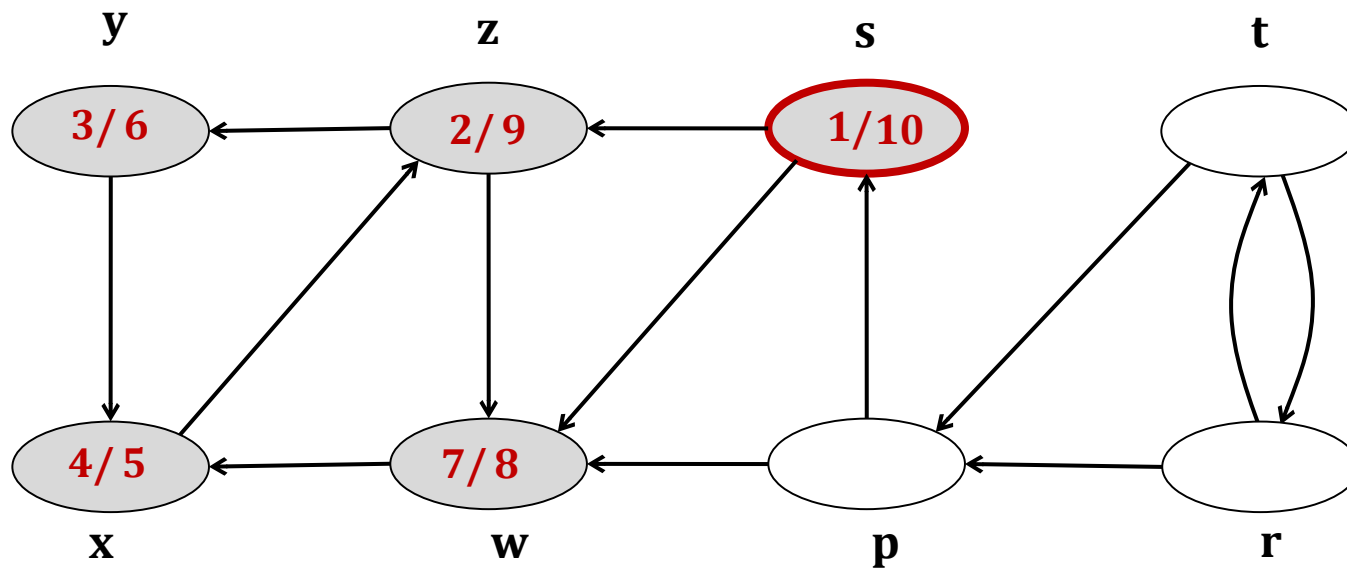
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

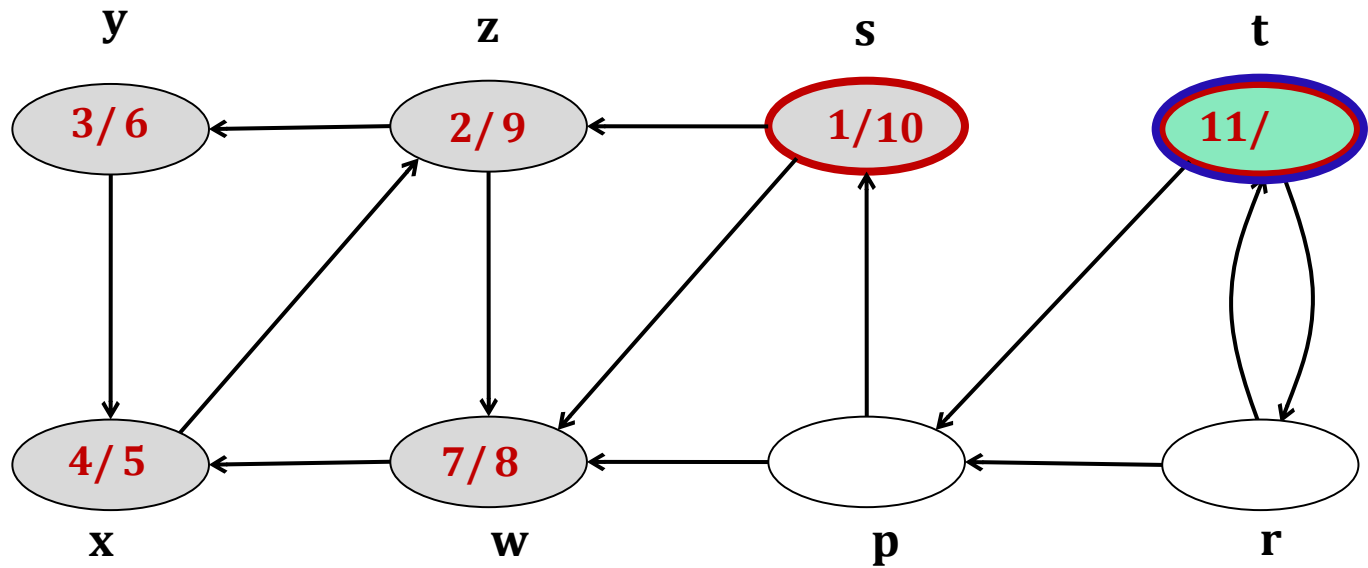
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

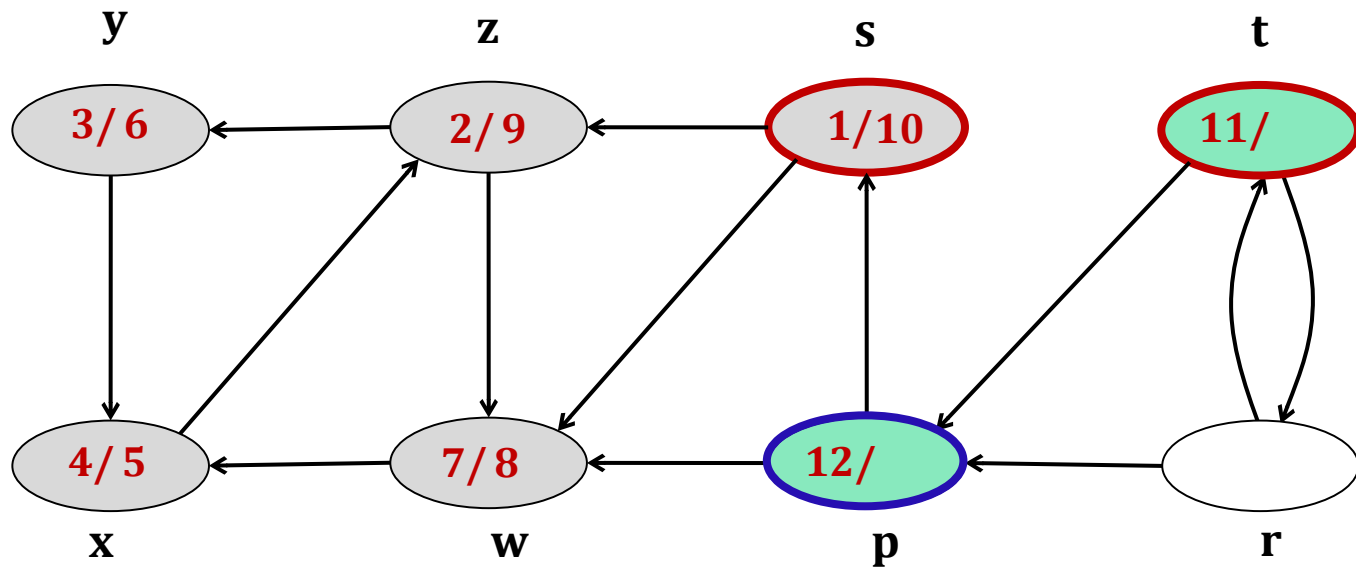
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

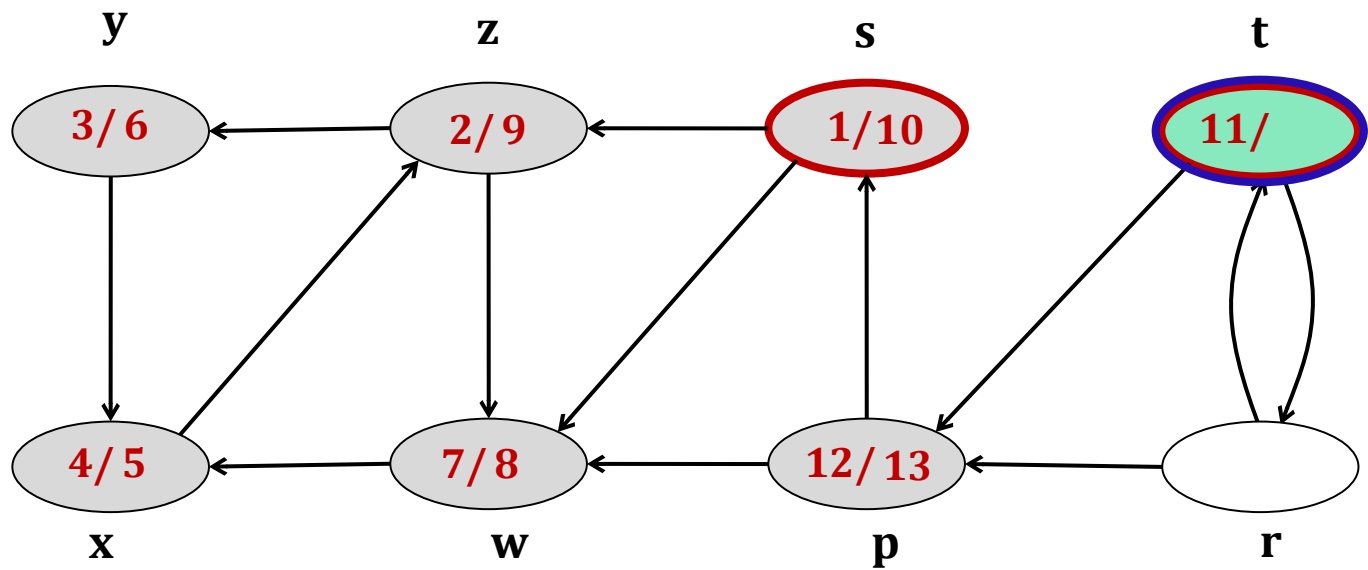
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

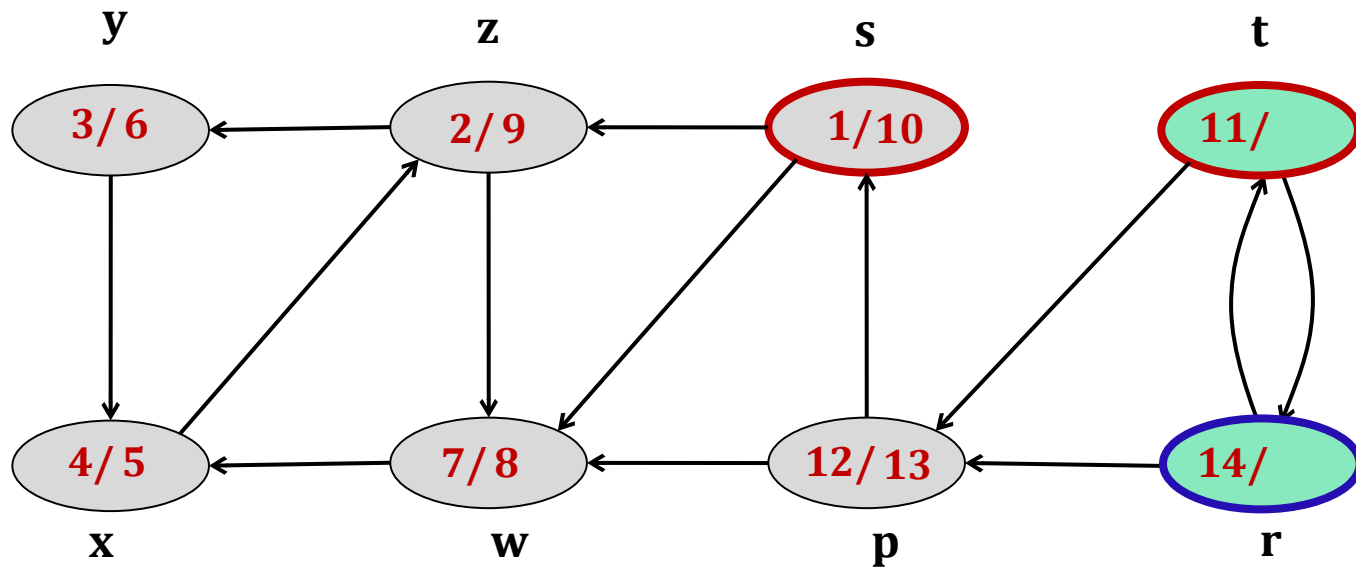
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

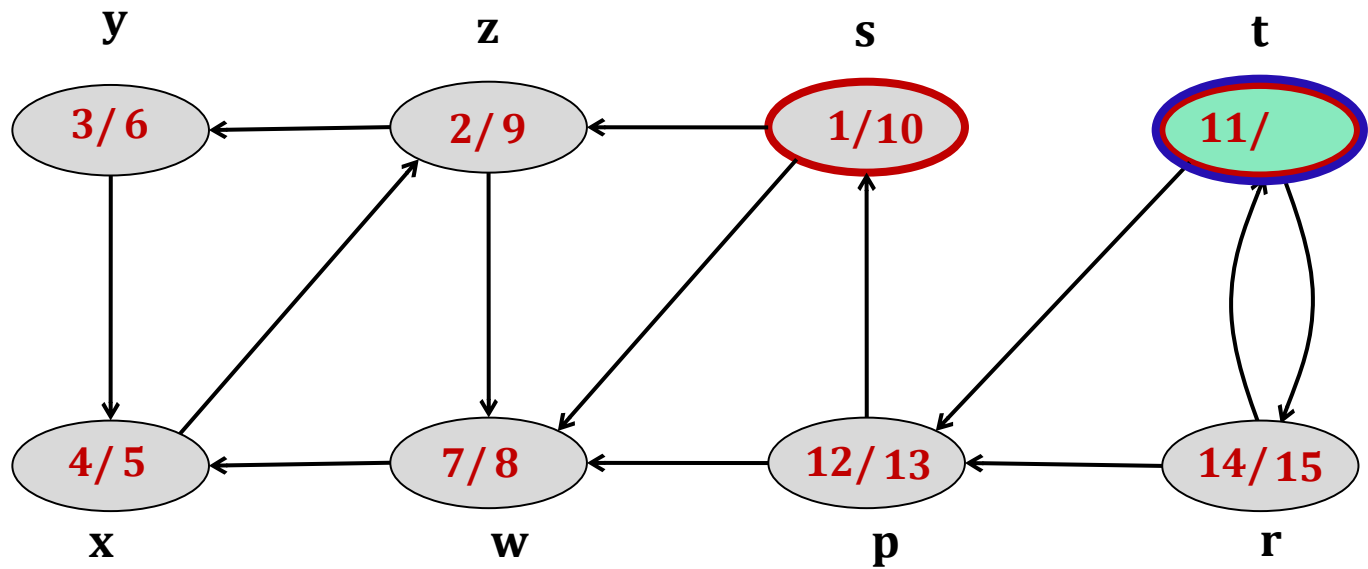
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

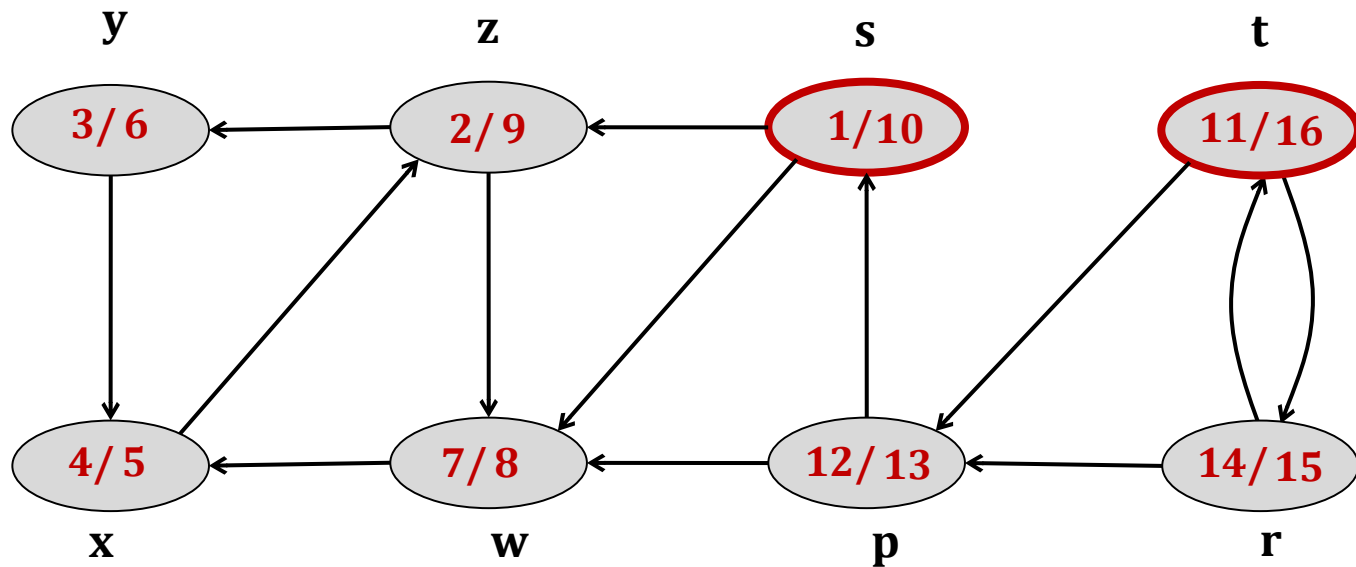
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

έξοδος DFS = $\{(s, z, y, x, w), (t, p, r)\}$

εμφάνιση κατά σειρά πρώτης επίσκεψης

Εξερεύνηση κατά Βάθος – DFS: χωρίς χρόνους επίσκεψης

DFS($G=(V,E)$)

for each vertex $v \in V$ **do**

1. status[v] $\leftarrow$ UNVISITED ; $\pi(v) \leftarrow \text{nil}$
2. time $\leftarrow 0$
3. **while** $\exists s$ with status[s] = UNVISITED **do**
4. DFS-Help(s)

DFS-Help(u)

status[u] $\leftarrow$ VISITED

$A[u] \leftarrow \text{time} \leftarrow \text{time}+1$

for each vertex $v \in \text{adj}(u)$ **do**

if status[v] = UNVISITED

$\pi(v) \leftarrow u$; DFS-Help(v)

status[u] $\leftarrow$ EXPLORED

$T[u] \leftarrow \text{time} \leftarrow \text{time}+1$

VISITED: η
εξερεύνηση
του κόμβου
ξεκίνησε

Η μορφή αυτή
αρκεί για
εύρεση όλων
προσβάσιμων
κόμβων

Εξερεύνηση κατά Βάθος – DFS: με χρόνους επίσκεψης

DFS($G=(V,E)$)

for each vertex $v \in V$ **do**

1. status[v] $\leftarrow$ UNVISITED ; $\pi(v) \leftarrow \text{nil}$
2. time $\leftarrow$ 0
3. **while** $\exists s$ with status[s] = UNVISITED **do**
4. DFS-Help(s)

DFS-Help(u)

status[u] $\leftarrow$ VISITED

A[u] $\leftarrow$ time $\leftarrow$ time+1

for each vertex $v \in \text{adj}(u)$ **do**

if status[v] = UNVISITED

$\pi(v) \leftarrow u$; DFS-Help(v)

status[u] $\leftarrow$ EXPLORED

T[u] $\leftarrow$ time $\leftarrow$ time+1

VISITED: η
εξερεύνηση
του κόμβου
ξεκίνησε

EXPLORED: η
εξερεύνηση
του κόμβου
έχει
ολοκληρωθεί
(συχνά δεν
χρειάζεται και
παραλείπεται)

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Πολυπλοκότητα DFS

- ✓ Τα βήματα 1 και 4 εκτελούνται σε χρόνο $O(|V|)$
- ✓ Το βήμα 3 σε $O(1)$
- ✓ Η διαδικασία DFS-Help() καλείται 1 φορά για $\forall v \in V$
- ✓ Η DFS-Help(u) εκτελεί $\deg(u) = |\text{adj}(u)|$ ελέγχους.

$\sum_{u \in V} \deg(u) = 2|E| = O(|E|)$ (μη κατ.)

$\sum_{u \in V} \deg(u) = |E| = O(|E|)$ (κατευθ.)

- ✓ Άρα, πολυπλοκότητα DFS:

$$O(|V| + |E|) = O(n + m)$$

DFS($G=(V,E)$)

for each vertex $v \in V$ **do**

1. $\text{status}[v] \leftarrow \text{UNVISITED}$; $\pi(v) \leftarrow \text{nil}$
2. $\text{time} \leftarrow 0$
3. **while** $\exists s$ with $\text{status}[s] = \text{UNVISITED}$ **do**
4. DFS-Help(s)

DFS-Help(u)

$\text{status}[u] \leftarrow \text{VISITED}$

$A[u] \leftarrow \text{time} \leftarrow \text{time} + 1$

for each vertex $v \in \text{adj}(u)$ **do**

if $\text{status}[v] = \text{UNVISITED}$

$\pi(v) \leftarrow u$; DFS-Help(v)

$\text{status}[u] \leftarrow \text{EXPLORED}$ // συχνά παραλείπεται

$T[u] \leftarrow \text{time} \leftarrow \text{time} + 1$

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

■ Κατηγορίες ακμών κατά την DFS

T : Δενδρικές ακμές (**tree-edges**)

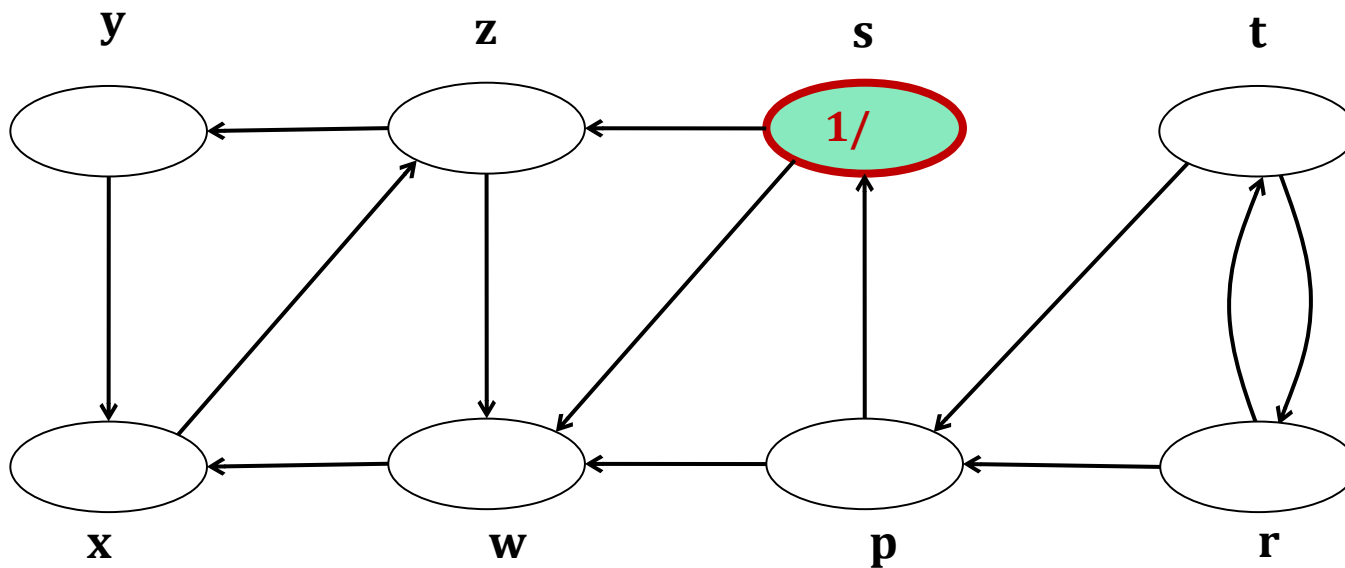
B : Οπισθο-ακμές ή ανιούσες (**back-edges**)

F : Εμπρόσθιες ακμές ή κατιούσες (**forward-edges**)

C : Διασχίζουσες ή εγκάρσιες ακμές (**cross-edges**)

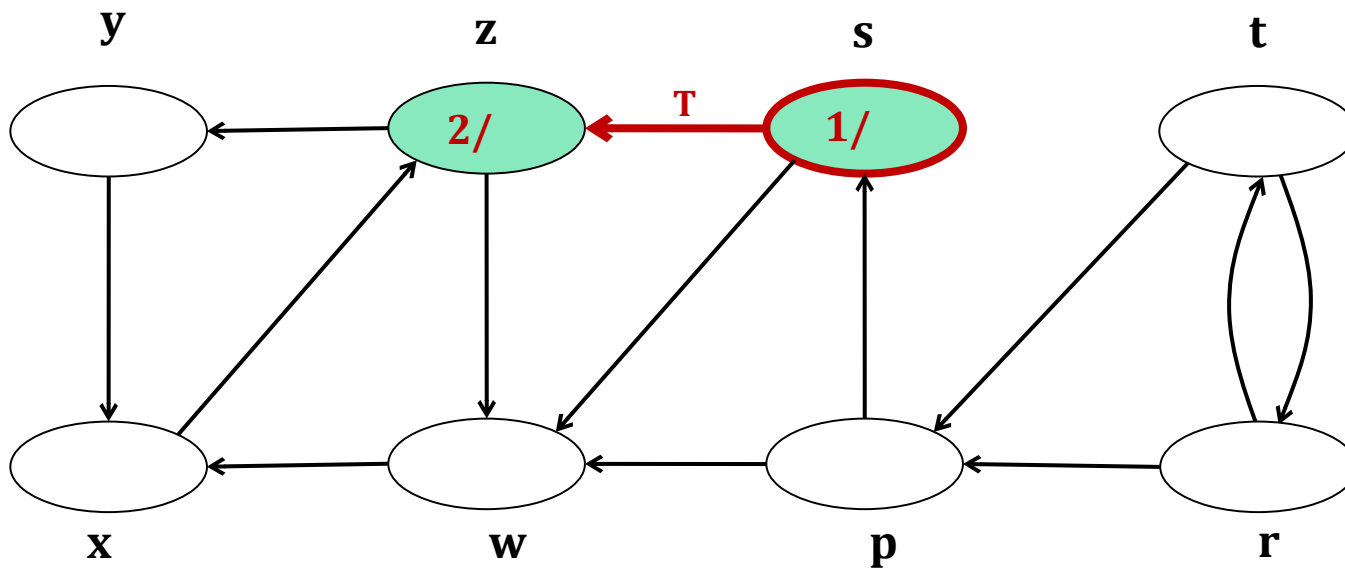
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

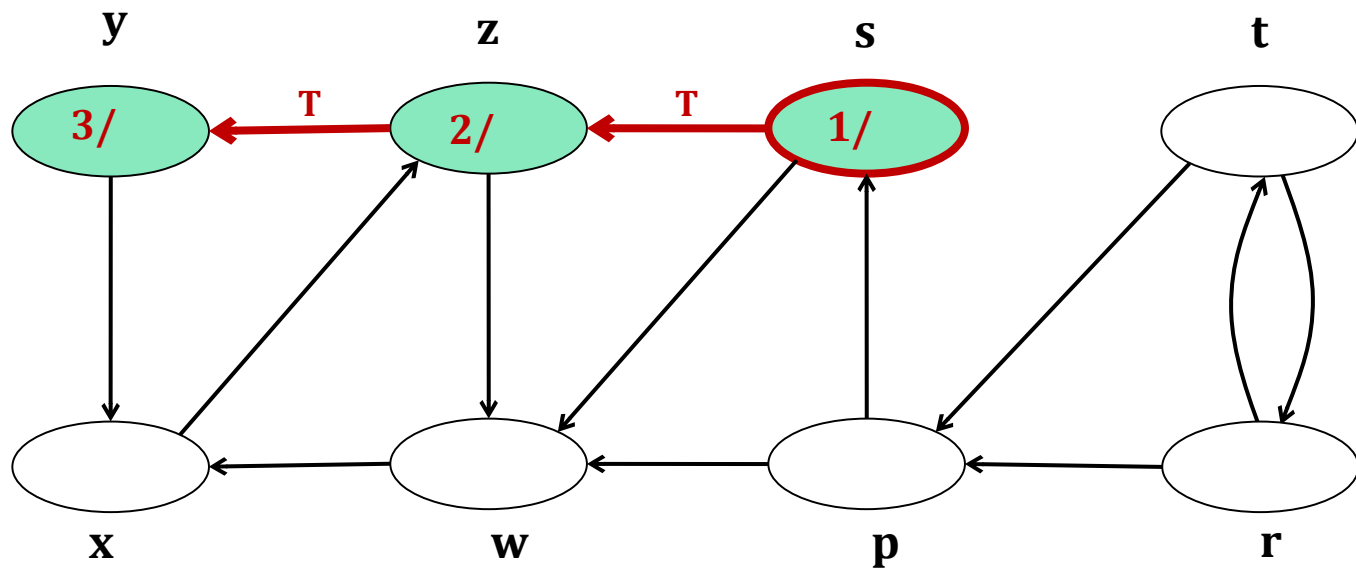
Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

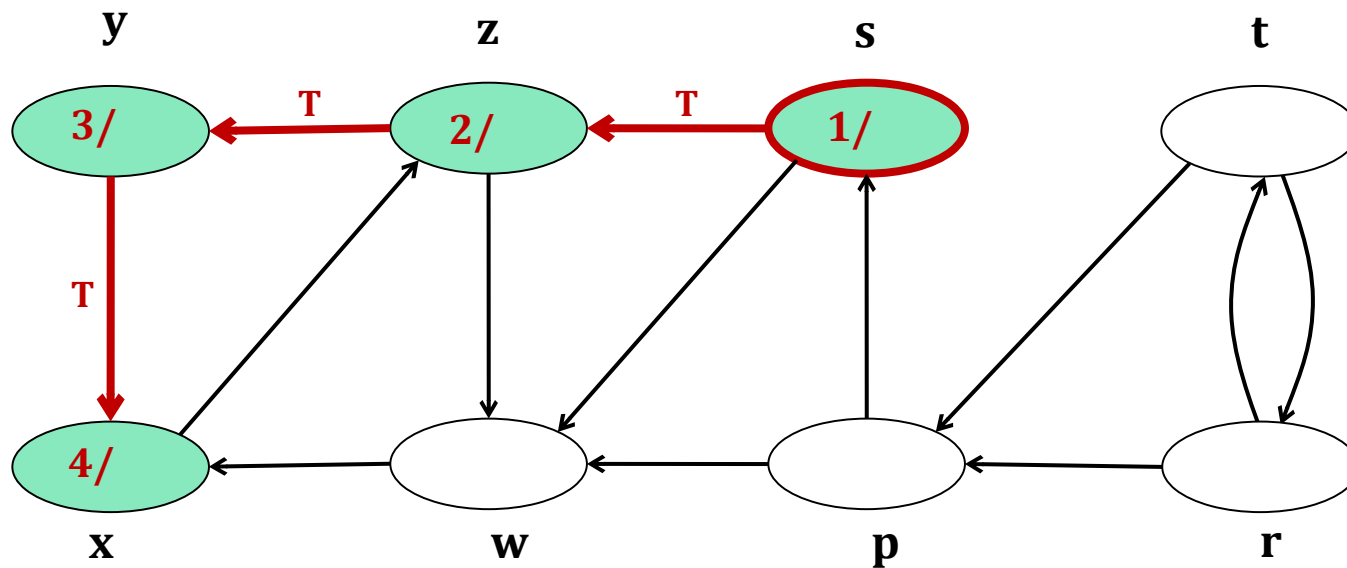

Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

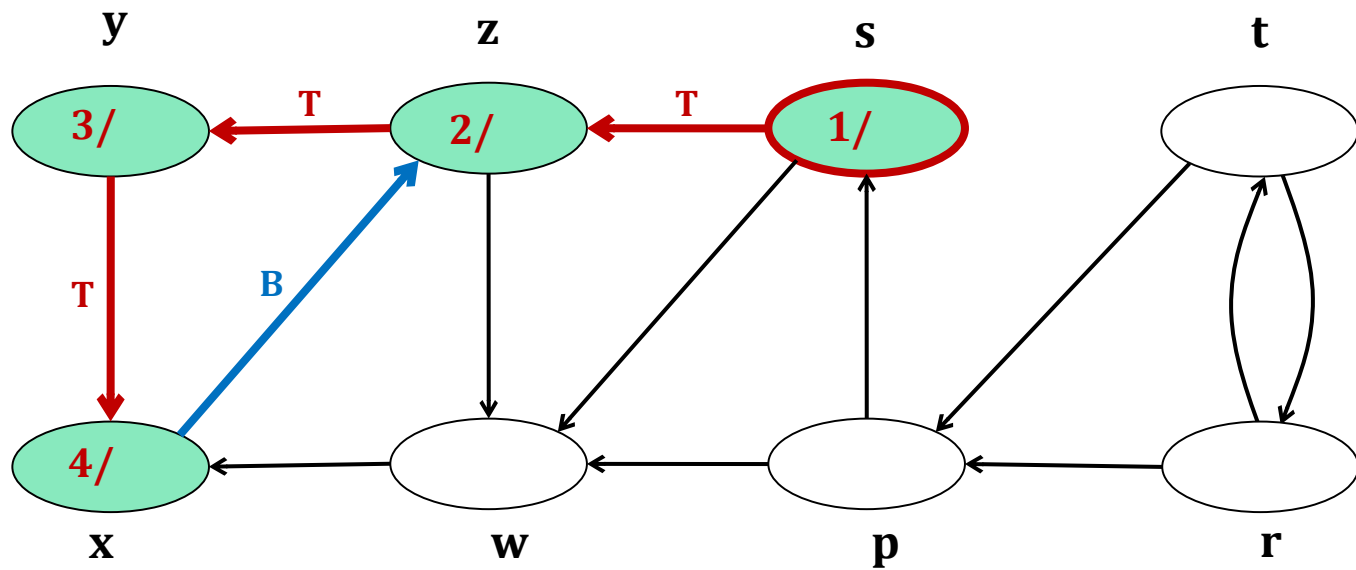
Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

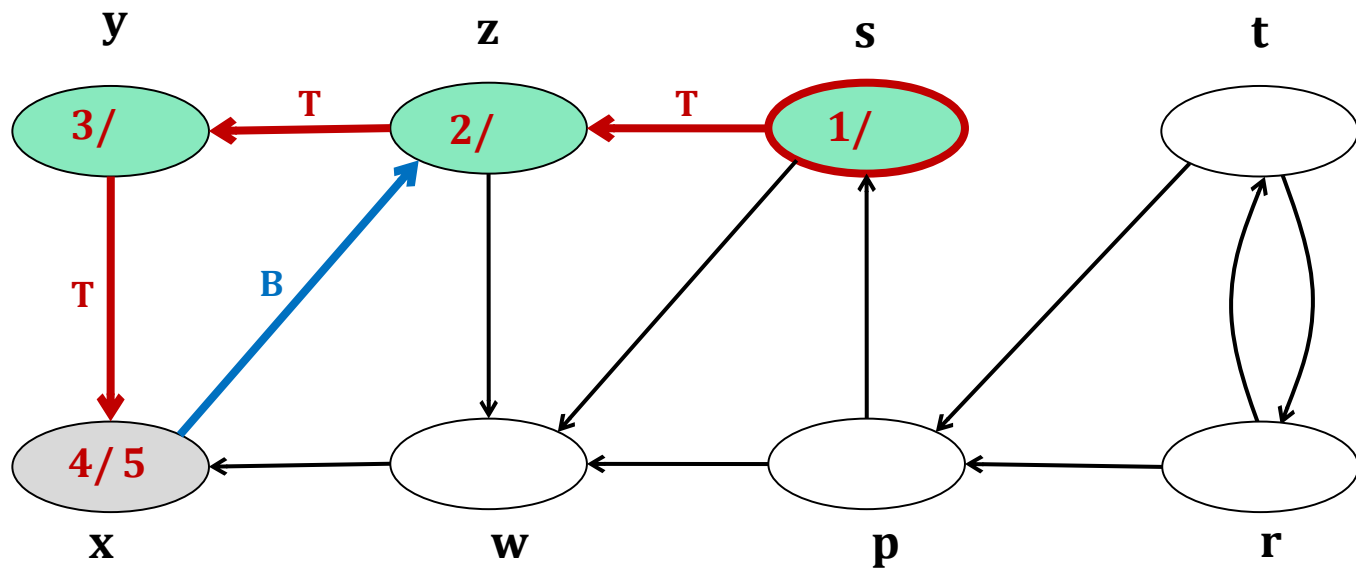
Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

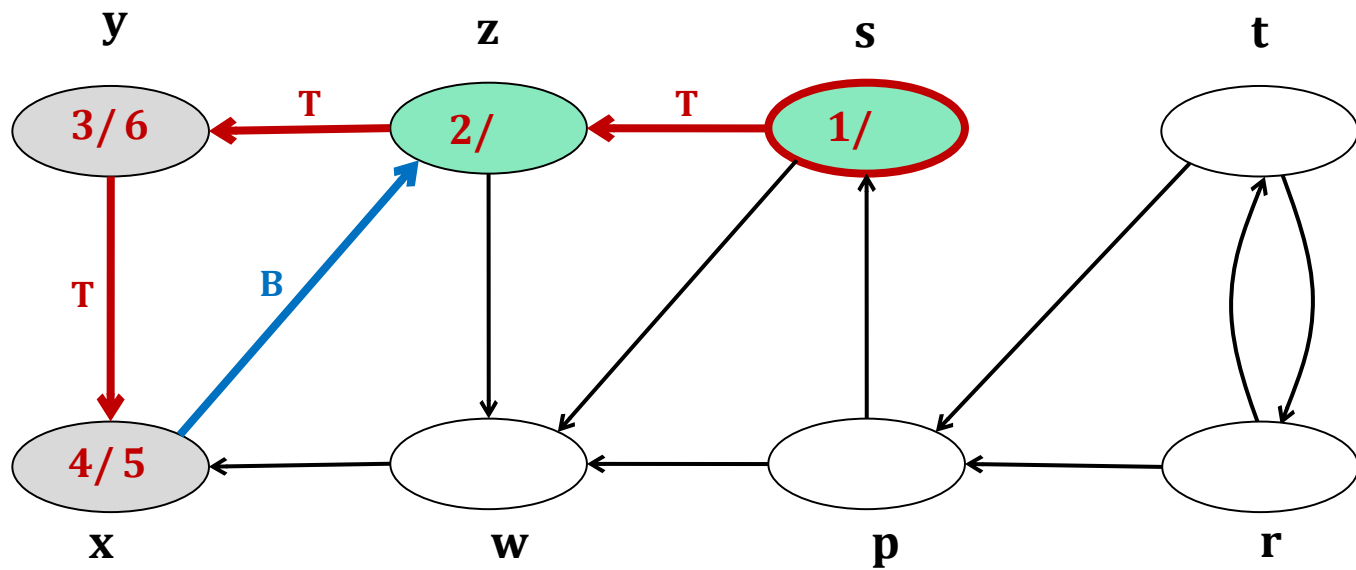
Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

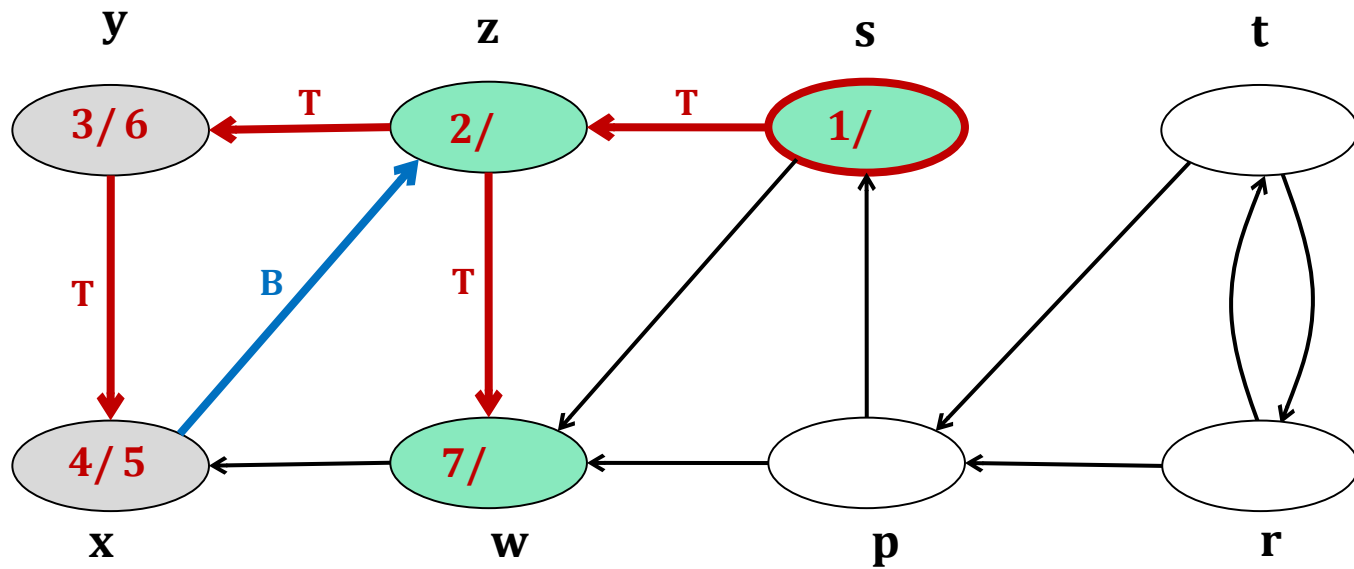

Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

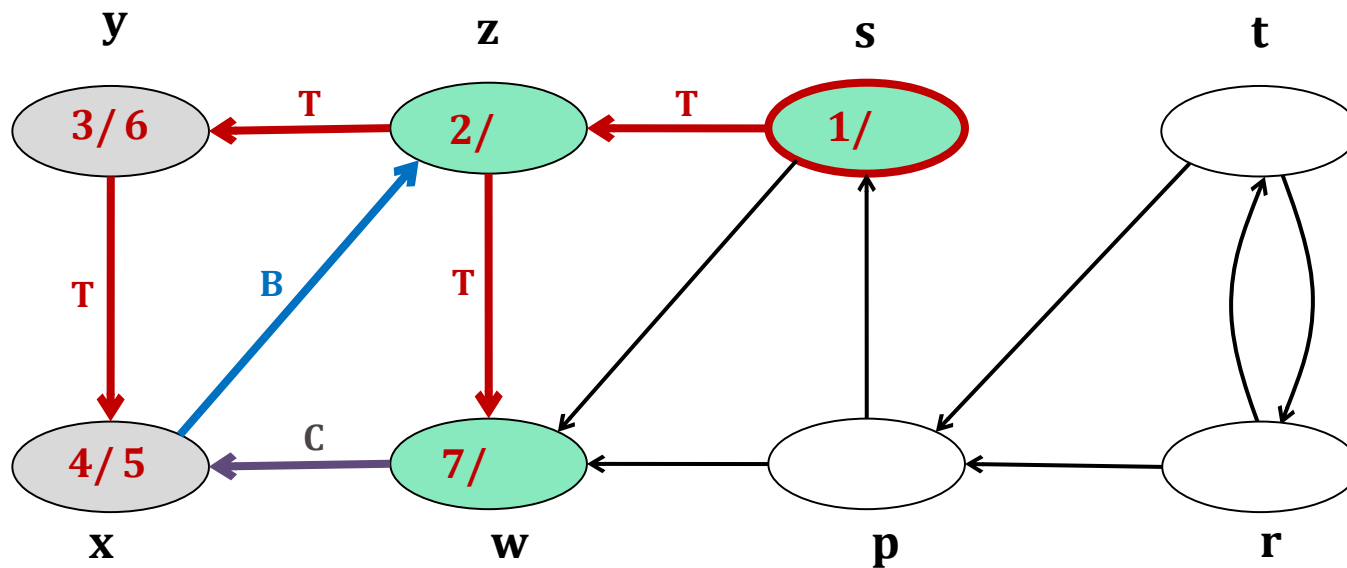
Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

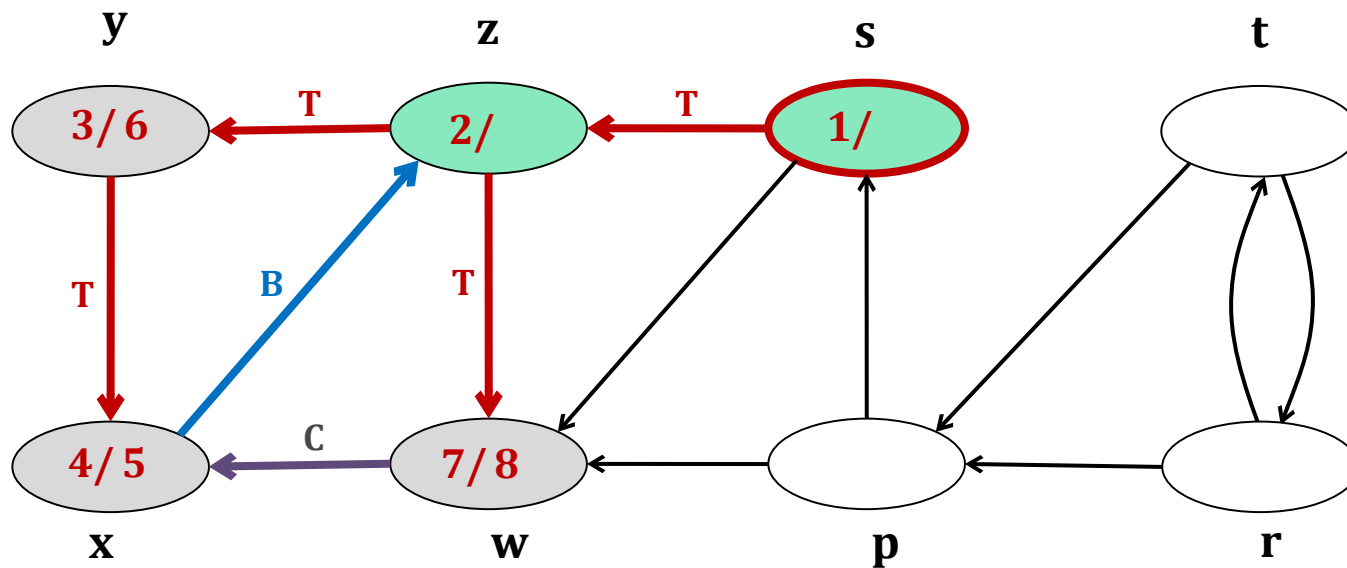

Παράδειγμα

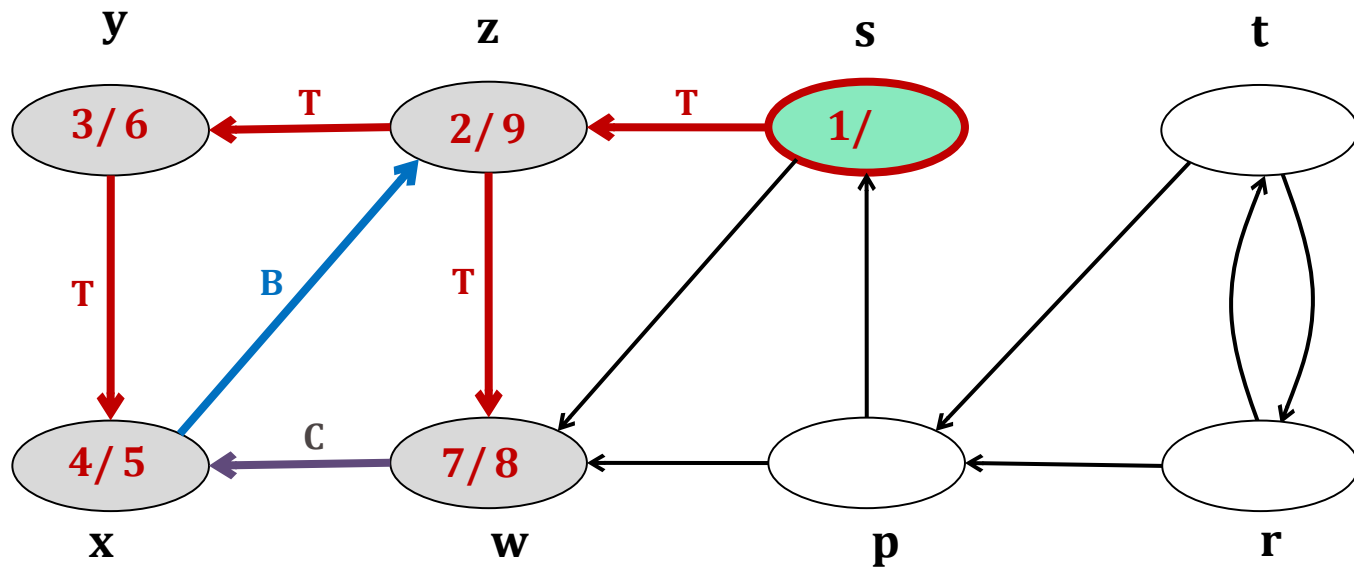
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

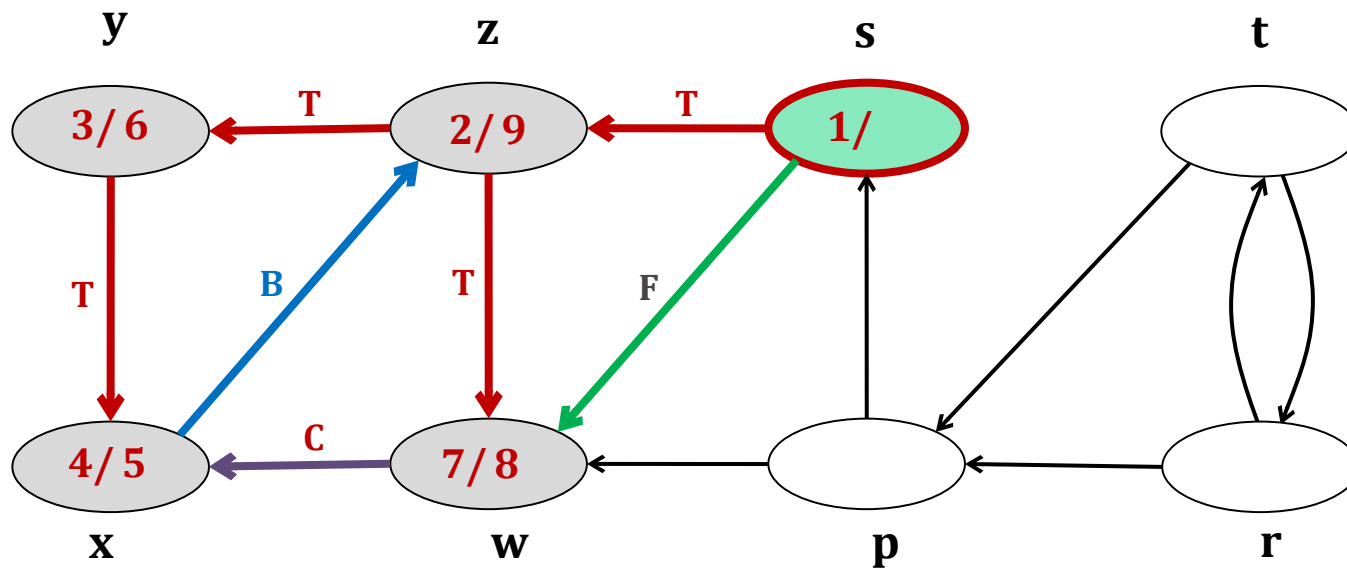
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

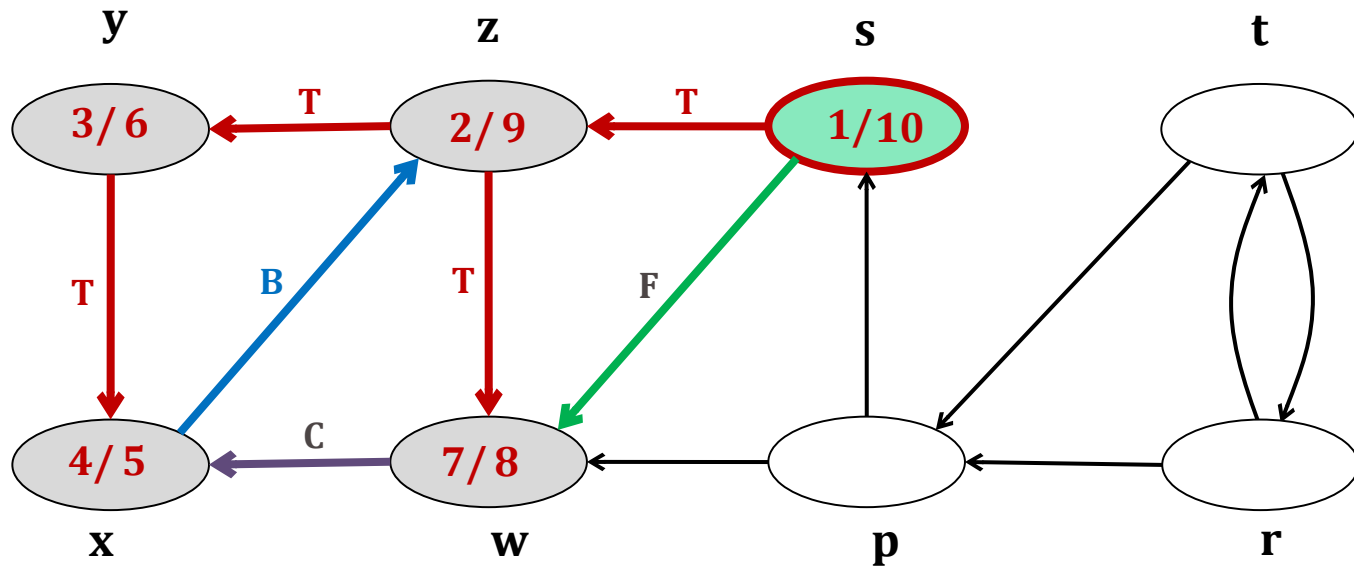
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

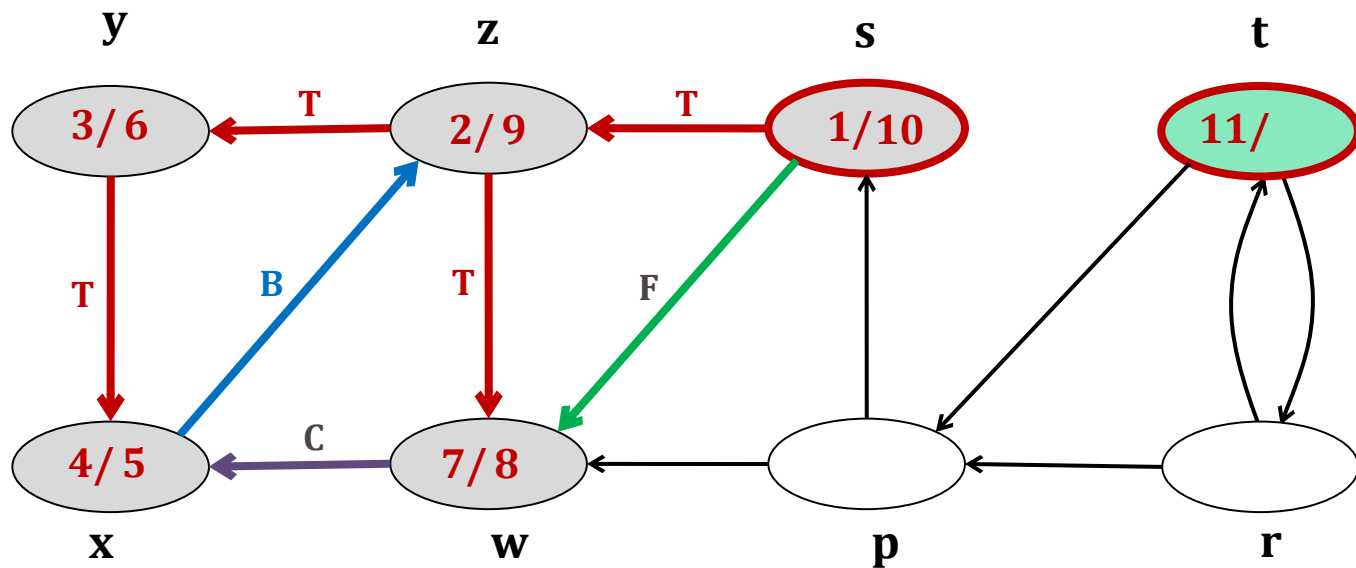
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

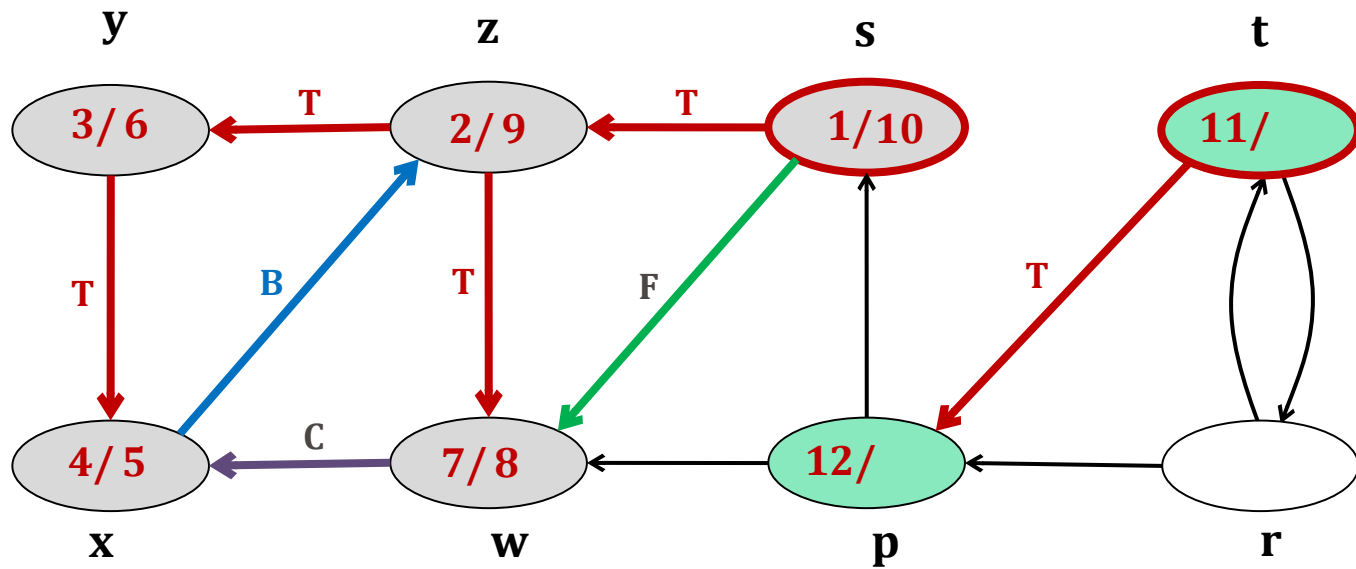
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

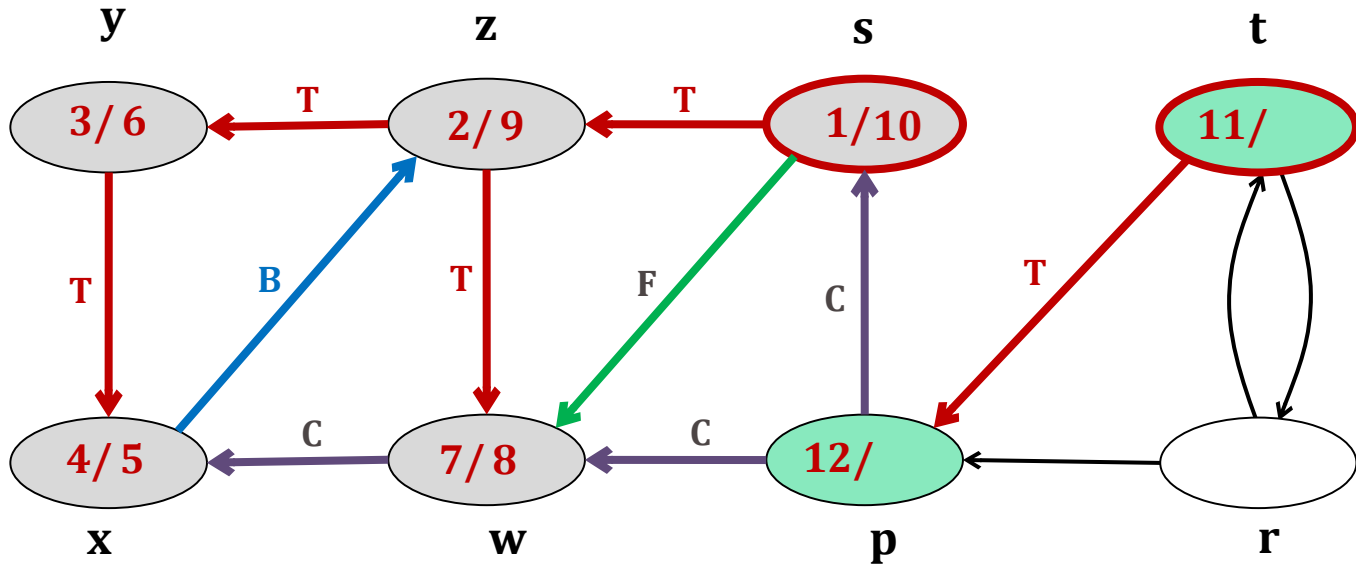
Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

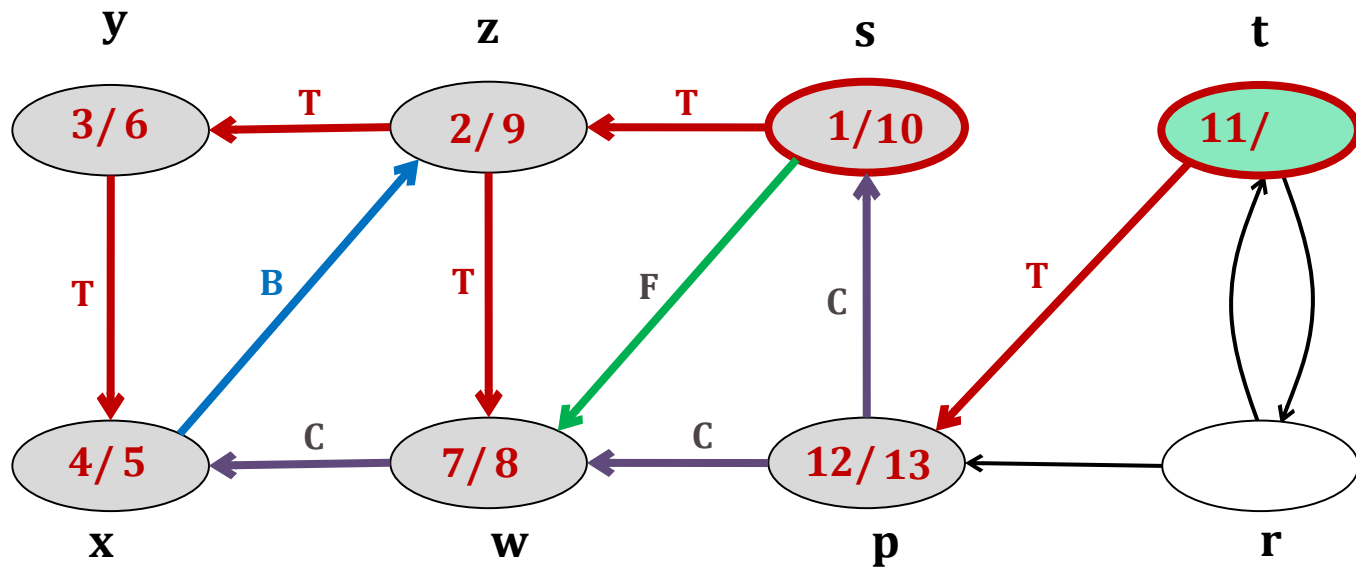

Παράδειγμα

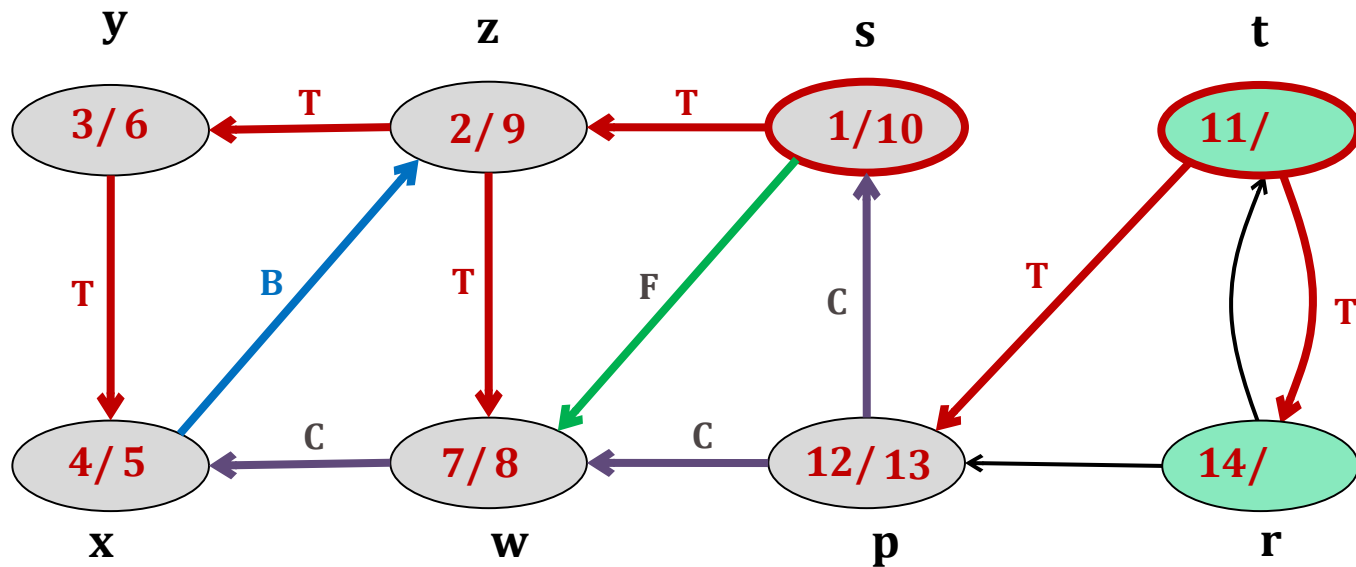
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

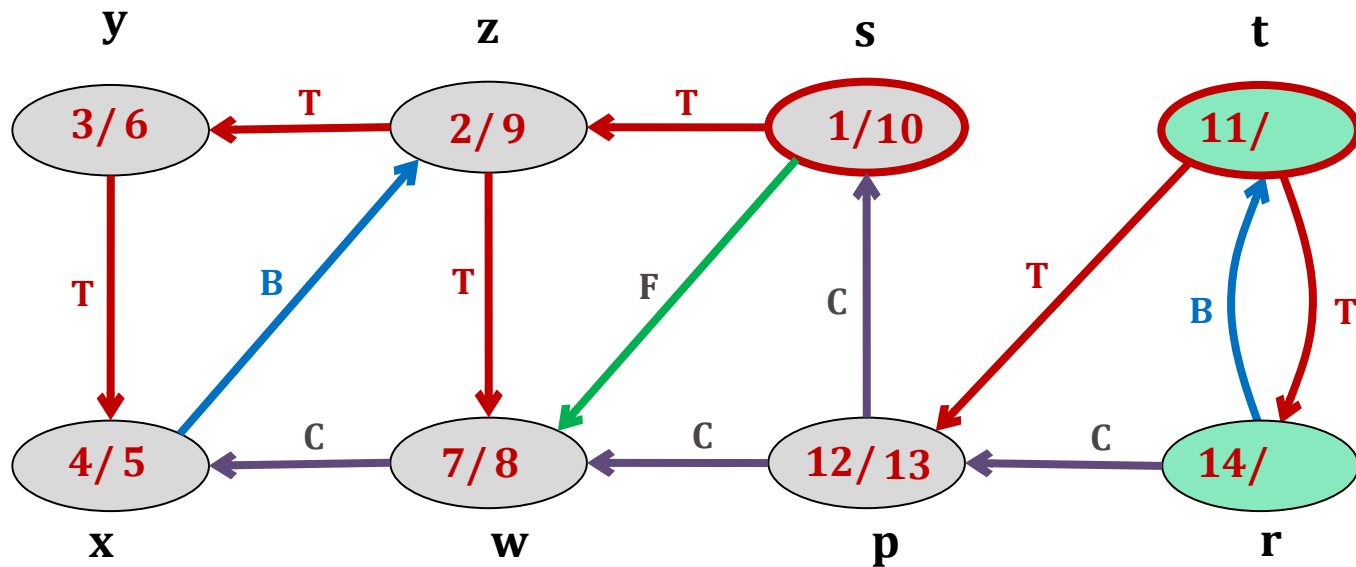
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

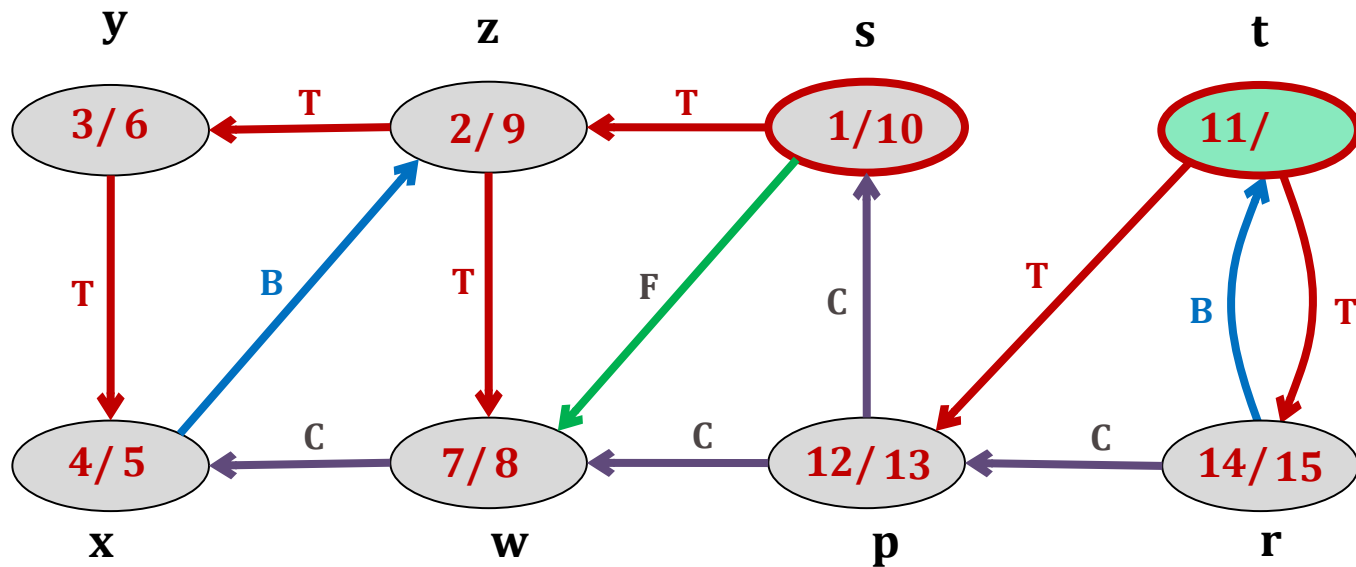
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

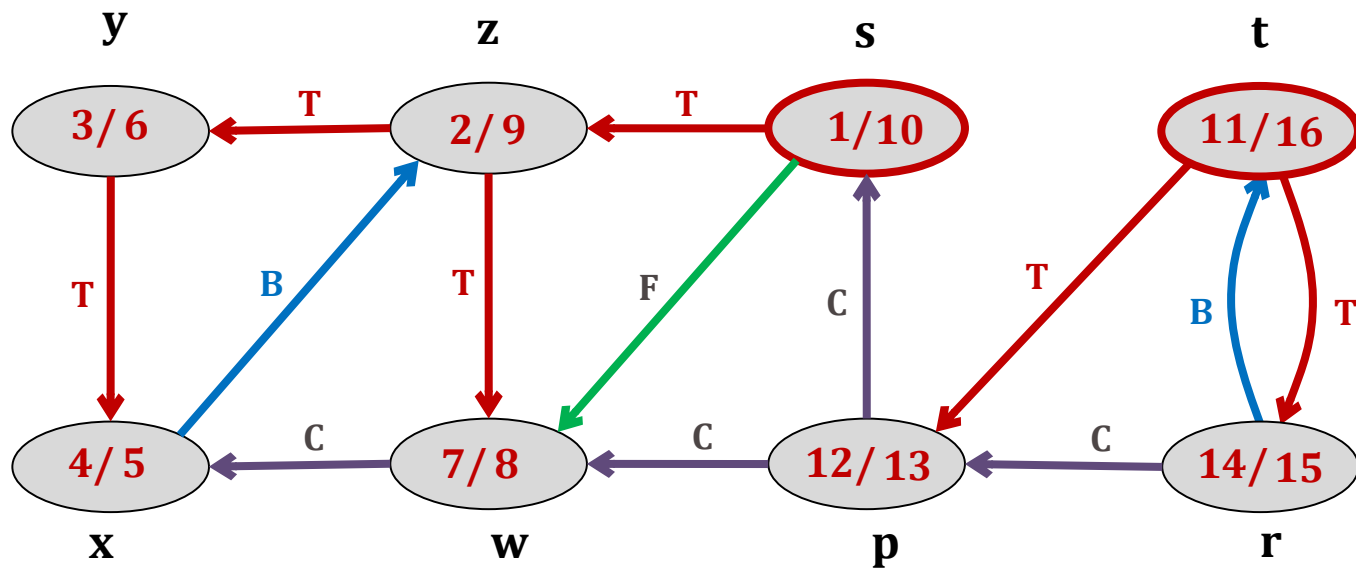
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

Παράδειγμα

Τύπος ακμής (u,v)

T & **F**: $a(u) < a(v) < t(v) < t(u)$

B: $a(v) < a(u) < t(u) < t(v)$

C: $a(v) < t(v) < a(u) < t(u)$

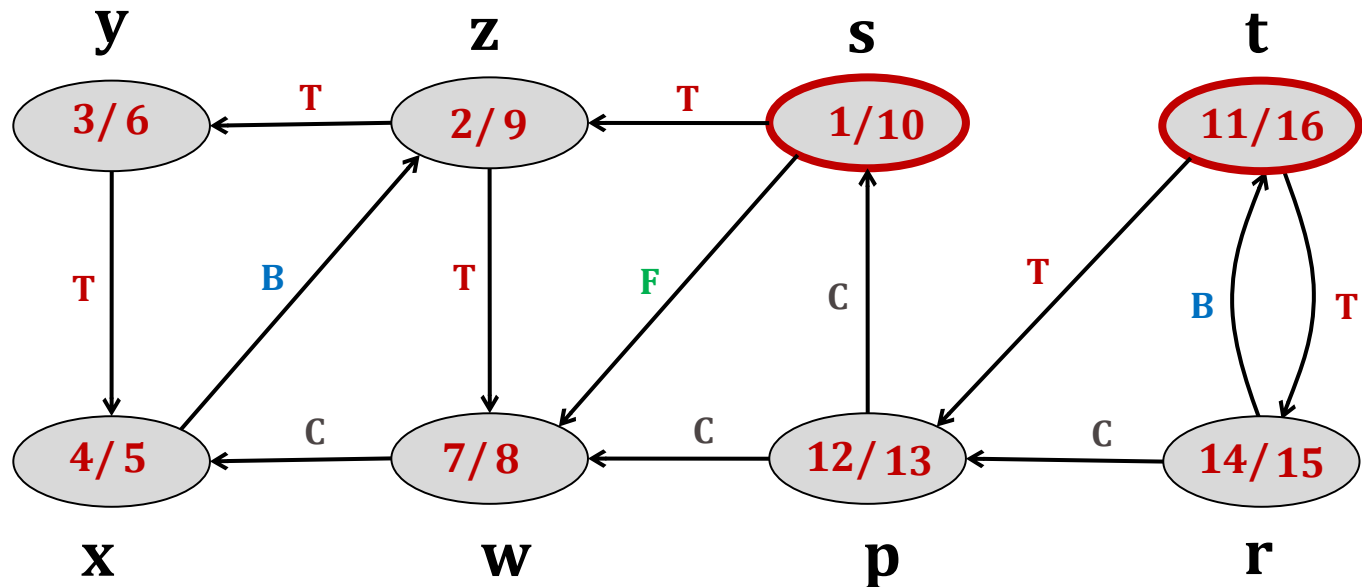
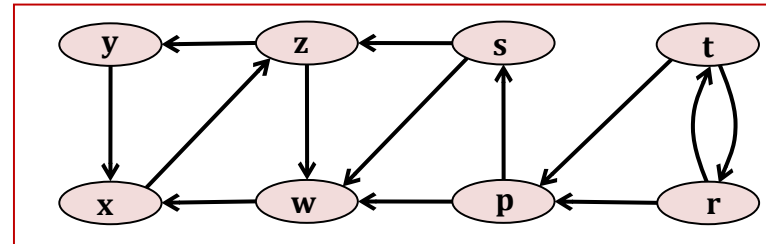
Μη κατευθ/νοι

γράφοι:

μόνο **T** και **B**

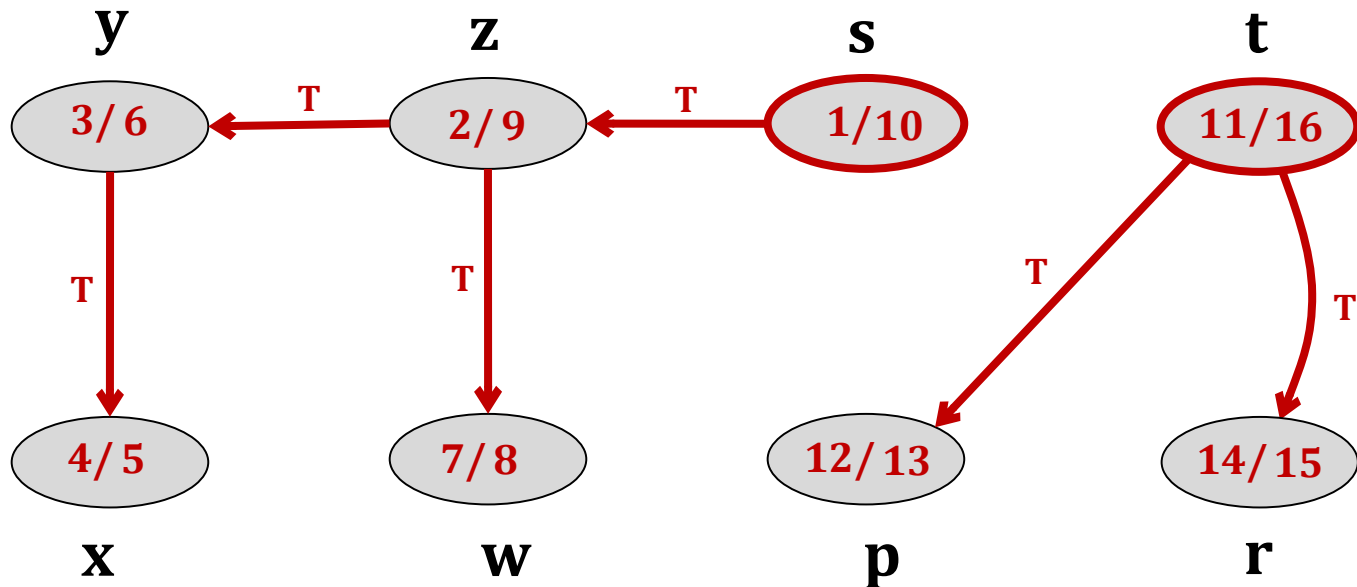
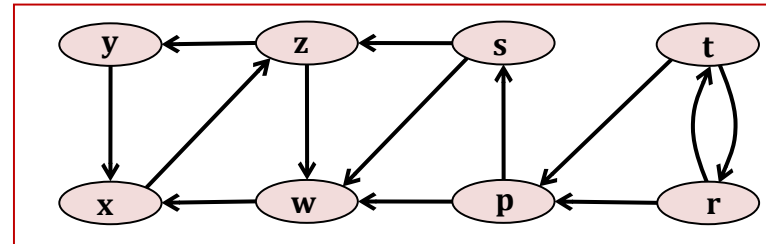
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

DFS-δένδρο (δάσος)

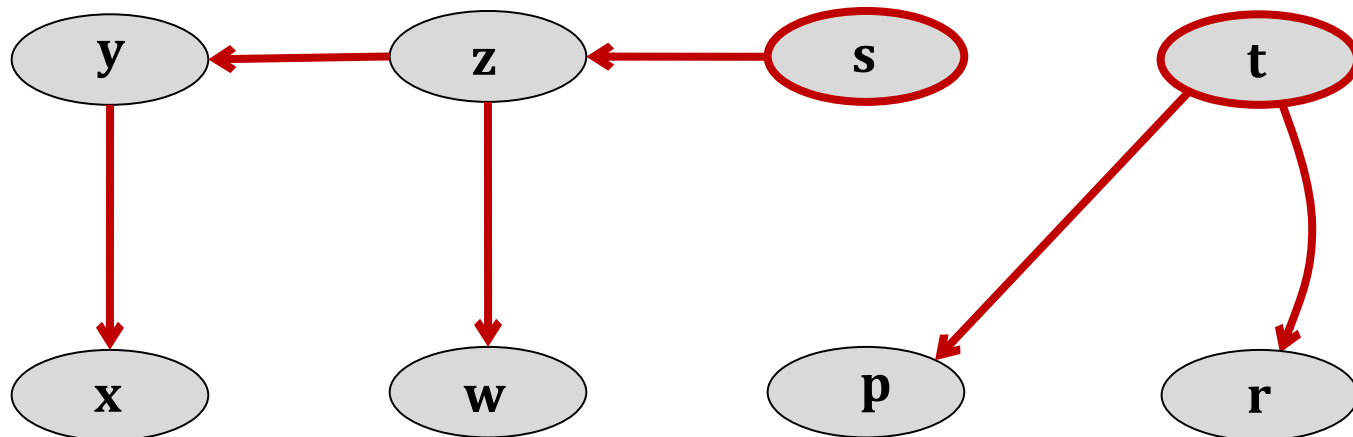
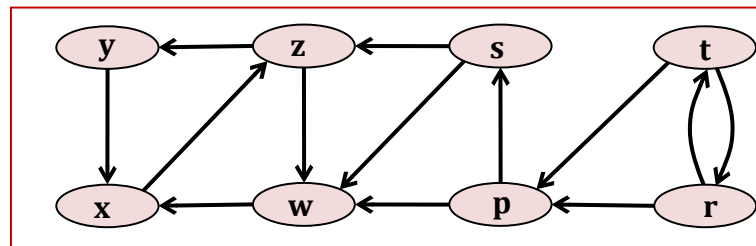
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

DFS-δένδρο (δάσος)

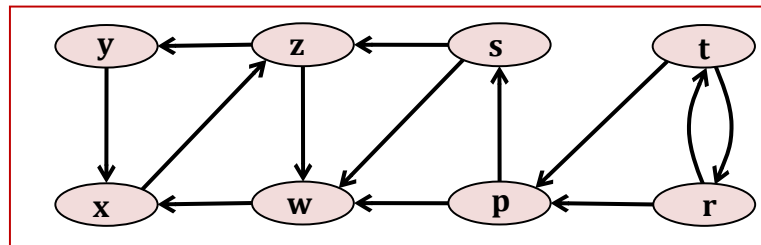
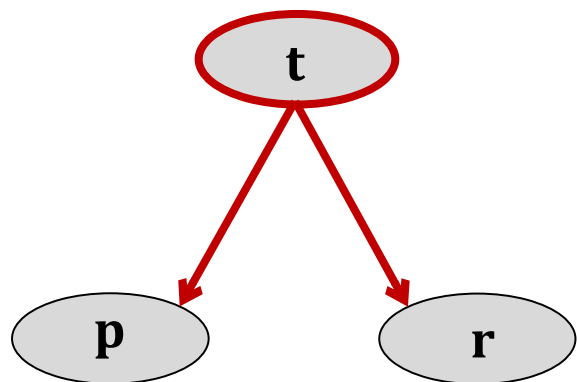
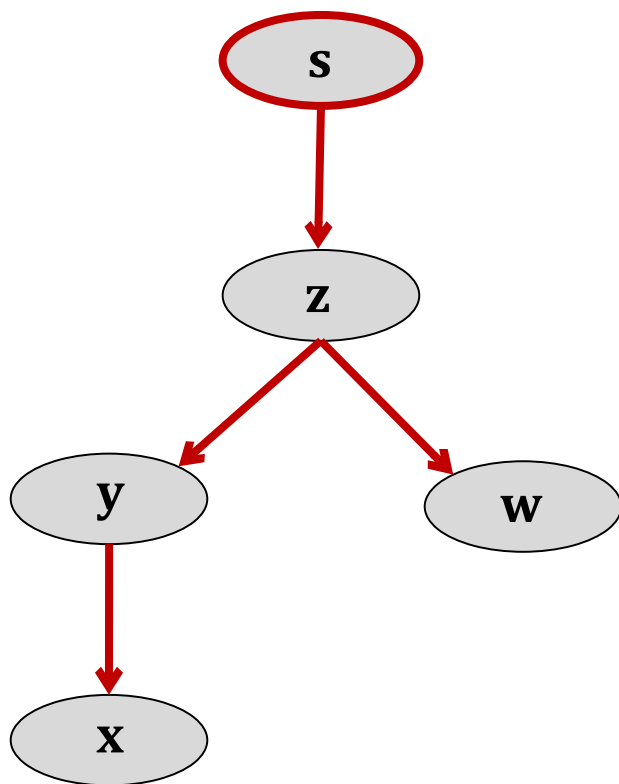
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

DFS-δένδρο (δάσος)

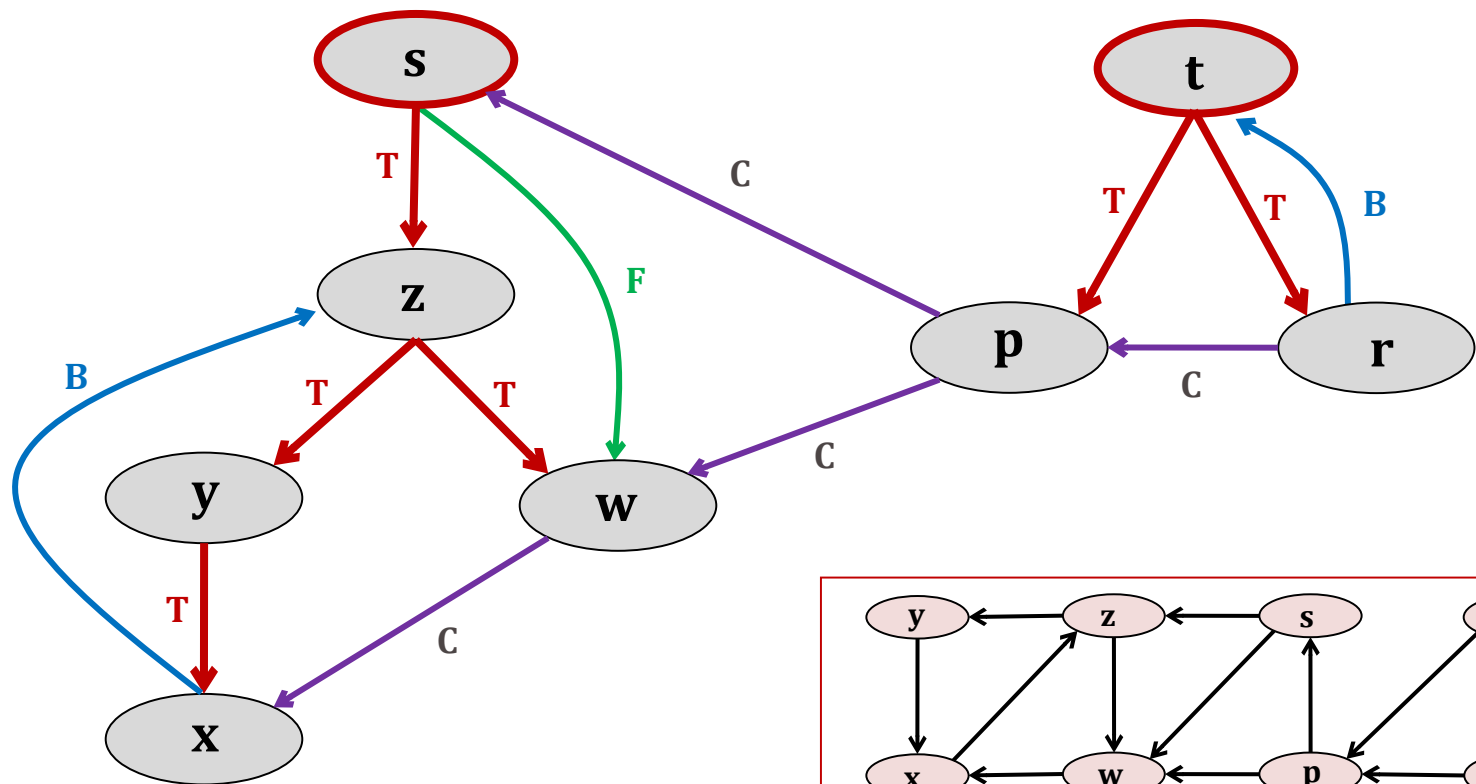
Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

DFS-δένδρο (δάσος)

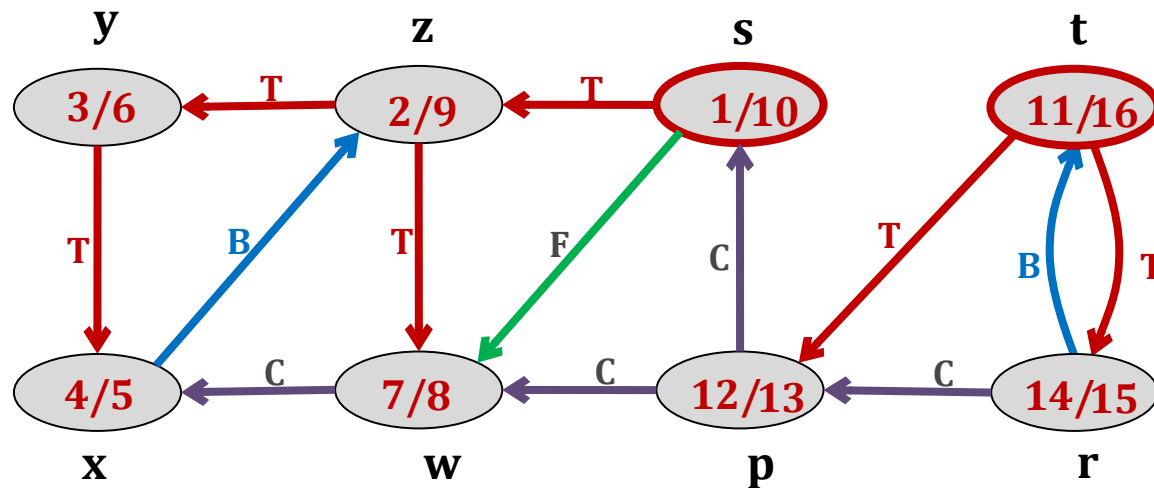

Εξερεύνηση κατά Βάθος - DFS

DFS-αναπαράσταση

Εφαρμογές DFS: εντοπισμός κύκλων

Τύπος ακμής (u,v)

T & F: $a(u) < a(v) < t(v) < t(u)$

B: $a(v) < a(u) < t(u) < t(v)$

C: $a(v) < t(v) < a(u) < t(u)$

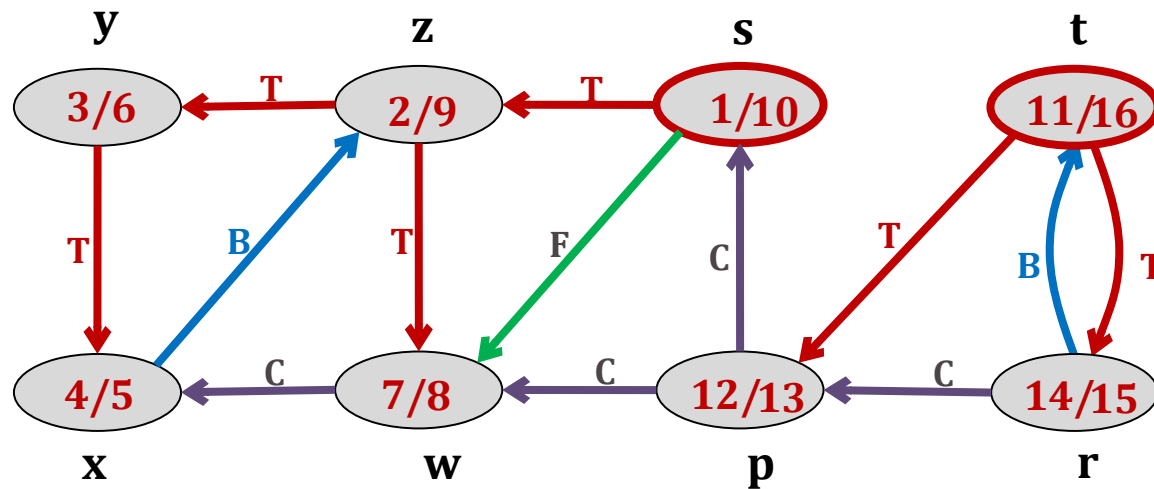
Μη κατευθ/νοι

γράφει:

μόνο **T** και **B**

Εφαρμογές DFS: εντοπισμός κύκλων

- **Αναγκαία και ικανή συνθήκη** για ύπαρξη κύκλου σε γράφο $G=(V, E)$: η εξερεύνηση DFS βρίσκει **back edges**.

Τύπος ακμής (u,v)

T & F: $a(u) < a(v) < t(v) < t(u)$

B: $a(v) < a(u) < t(u) < t(v)$

C: $a(v) < t(v) < a(u) < t(u)$

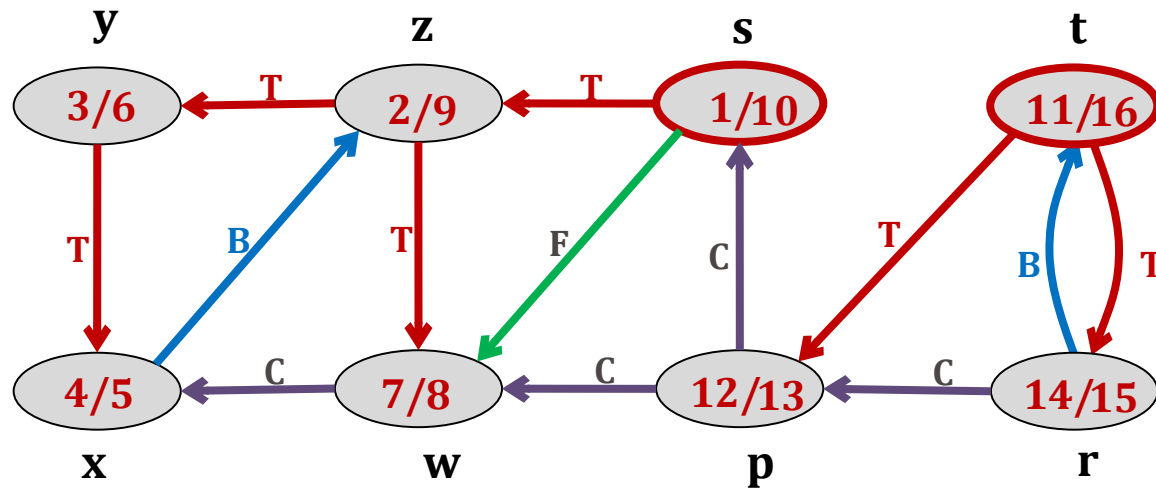
Μη κατευθ/νοι

γράφοι:

μόνο **T** και **B**

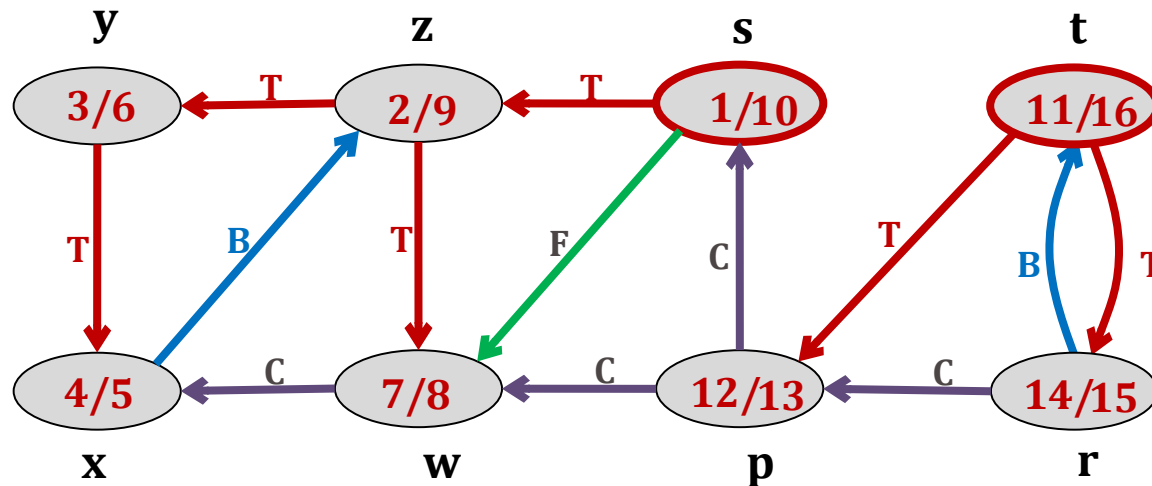
Εφαρμογές DFS: εντοπισμός κύκλων

- **Αναγκαία και ικανή συνθήκη** για ύπαρξη κύκλου σε γράφο $G=(V, E)$: η εξερεύνηση DFS βρίσκει **back edges**.

Εφαρμογές DFS: εντοπισμός κύκλων

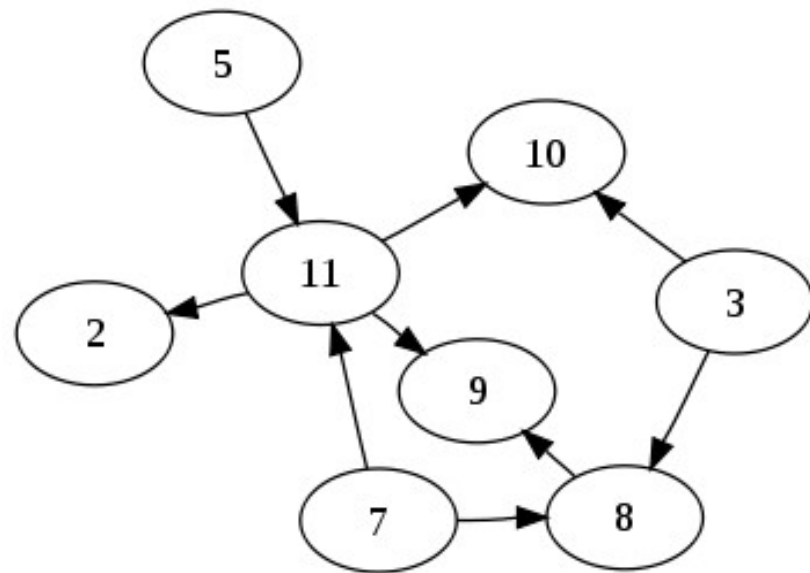
- **Αναγκαία και ικανή συνθήκη** για ύπαρξη κύκλου σε γράφο $G=(V, E)$: η εξερεύνηση DFS βρίσκει **back edges**.

- **Ικανή** : εύκολο!
- **Αναγκαία** : έστω κύκλος C και u ο πρώτος κόμβος του C που θα επισκεφθεί η DFS. Σκεφτείτε τι θα κάνει η DFS κατά την εξερεύνηση του u .

Εφαρμογές DFS: Τοπολογική Ταξινόμηση

- Μη-κυκλικό Κατευθυνόμενο Γράφημα (DAG) ονομάζεται το γράφημα $G=(V, E)$ το οποίο δεν έχει κατευθυνόμενους κύκλους.

Εφαρμογές DFS: Τοπολογική Ταξινόμηση

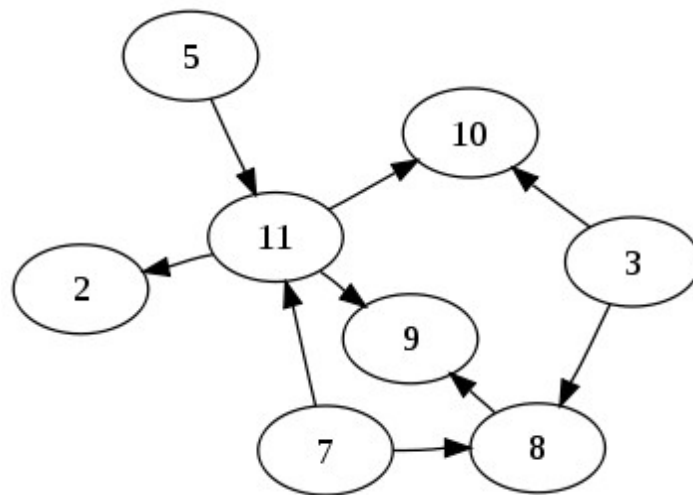

Μια **Τοπολογική Ταξινόμηση** ενός DAG $G=(V, E)$ είναι μια ακολουθία $TS=(u_1, u_2, \dots, u_n)$ των κόμβων του $V(G)$ τέτοια ώστε:

$\forall u_i, u_j \in V(G)$ εάν $\langle u_i, u_j \rangle \in E(G)$ τότε
ο κόμβος u_i προηγείται του u_j στην ακολουθία **TS**

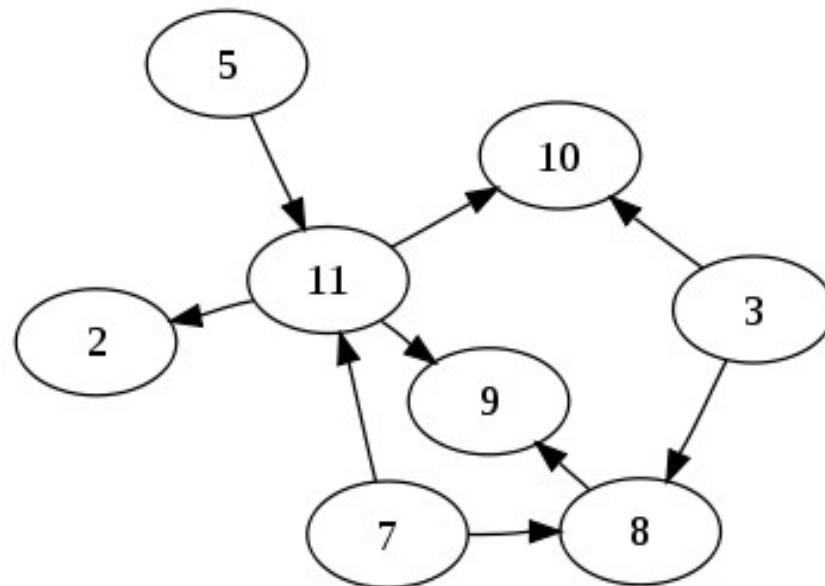
Υπολογισμός TS

- ✓ Μέθοδος **In-degree**
- ✓ Μέθοδος **DFS**

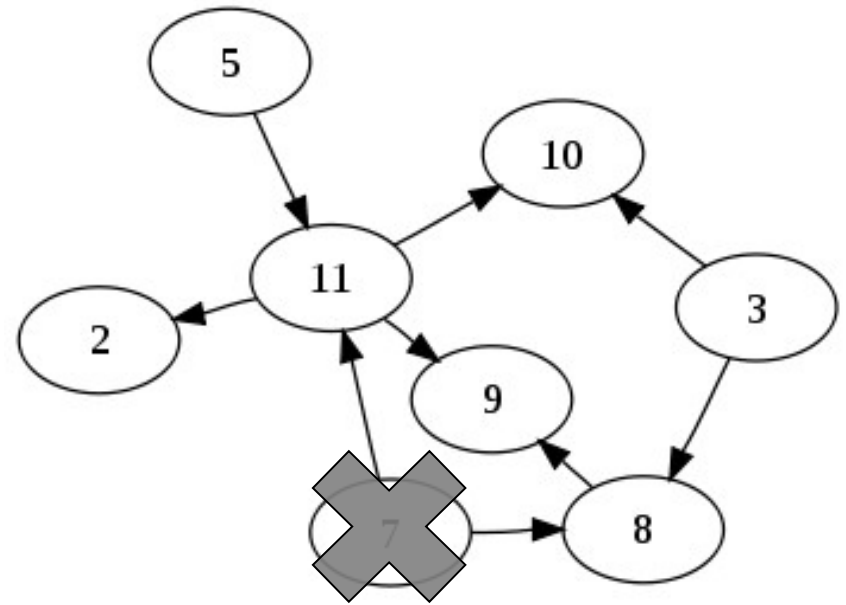
Εφαρμογές DFS: Τοπολογική Ταξινόμηση

■ Μέθοδος **In-degree**

Εφαρμογές DFS: Τοπολογική Ταξινόμηση

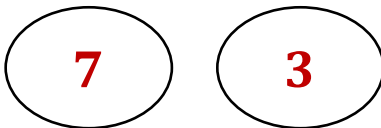
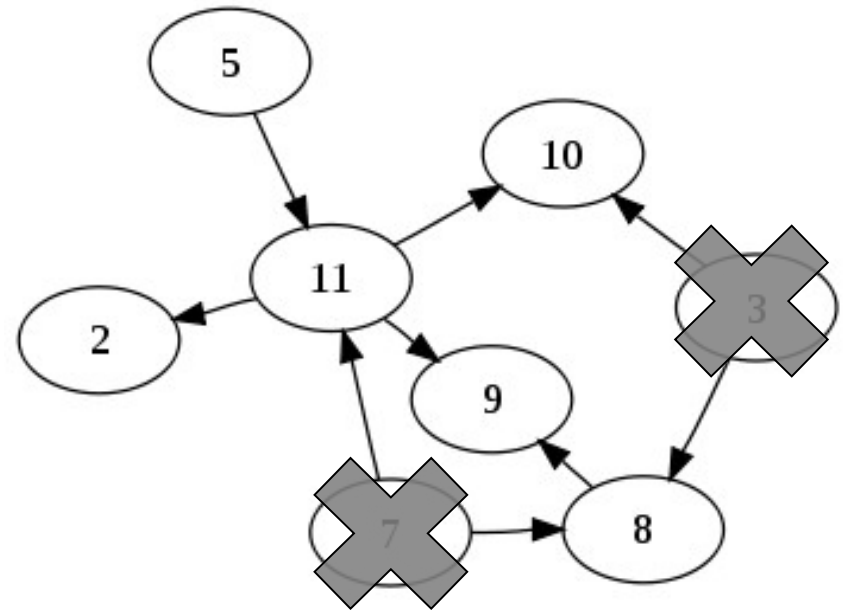
■ Μέθοδος **In-degree**

7

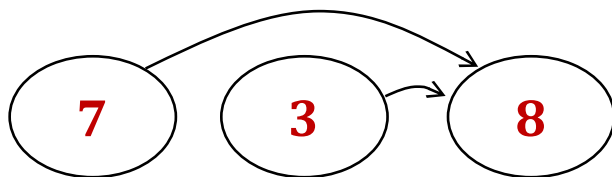
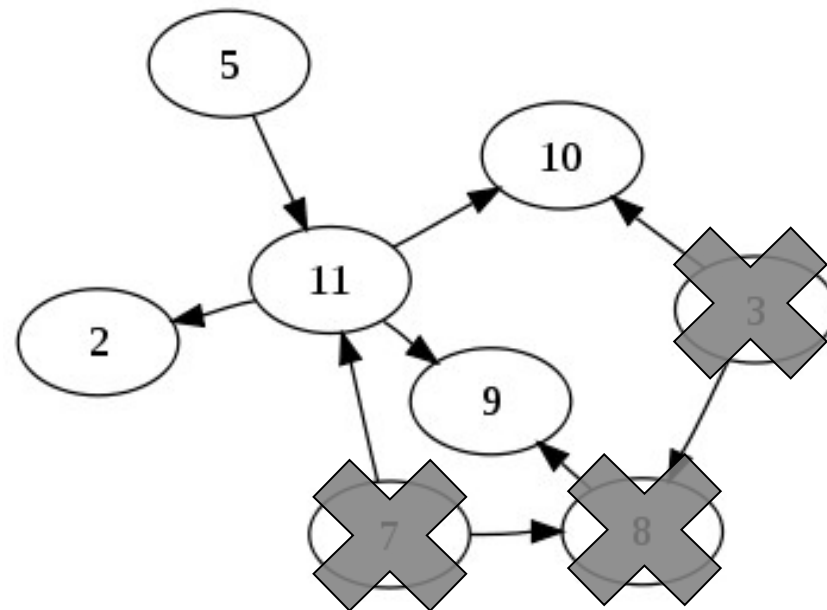
Εφαρμογές DFS: Τοπολογική Ταξινόμηση

■ Μέθοδος **In-degree**

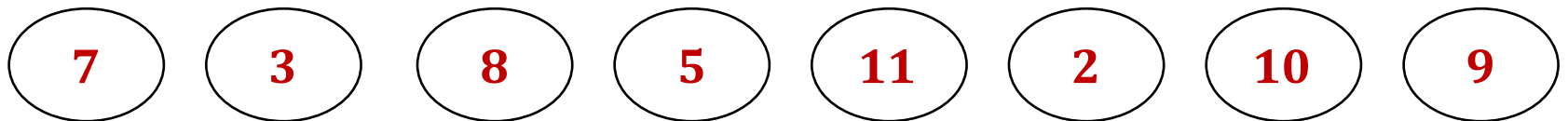
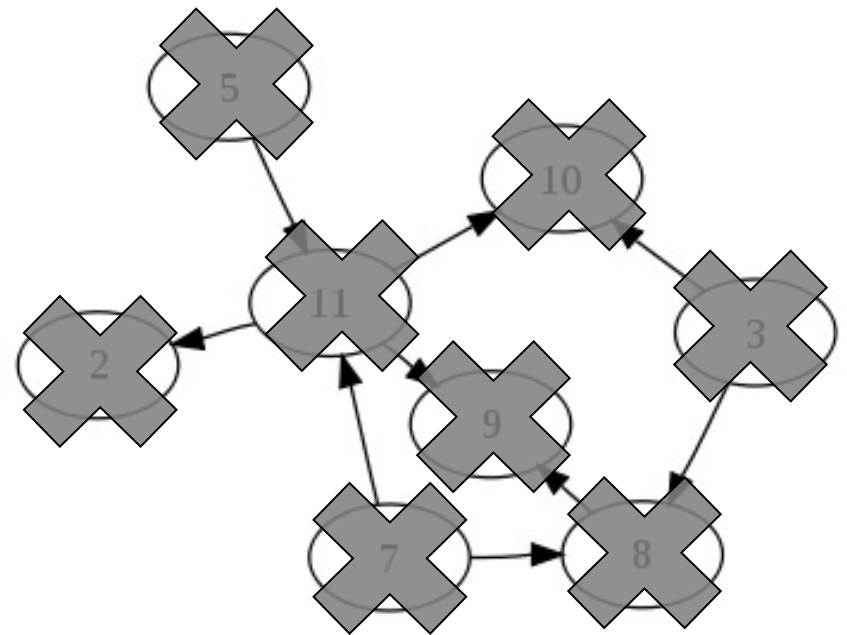
Εφαρμογές DFS: Τοπολογική Ταξινόμηση

■ Μέθοδος **In-degree**

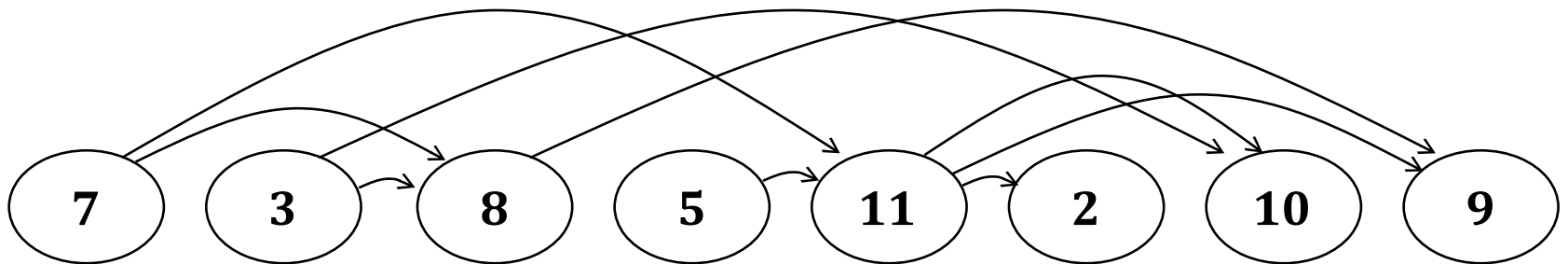
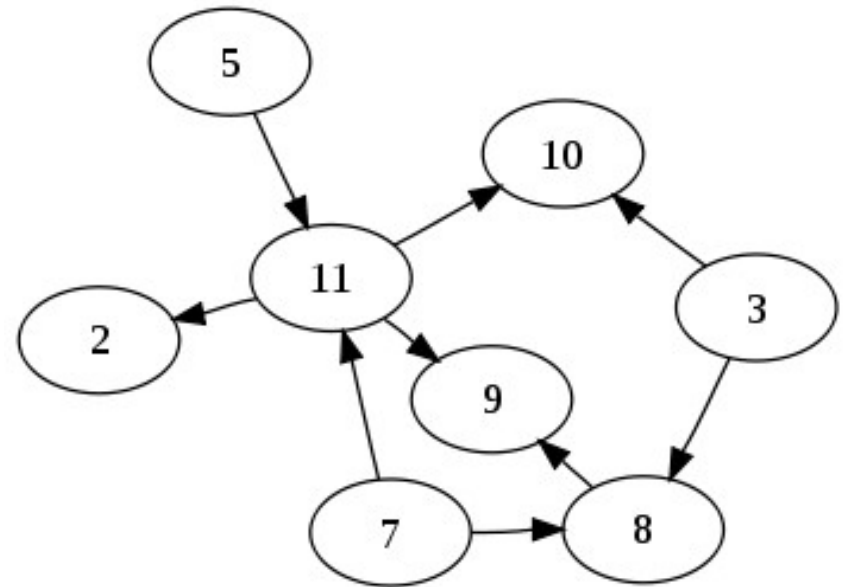
Εφαρμογές DFS: Τοπολογική Ταξινόμηση

■ Μέθοδος **In-degree**

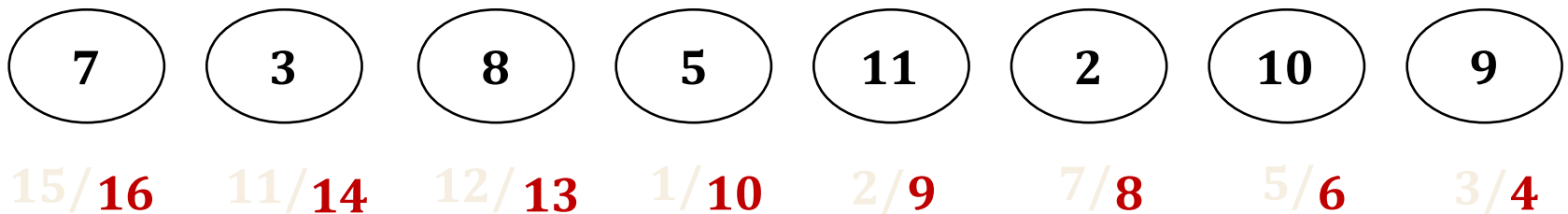
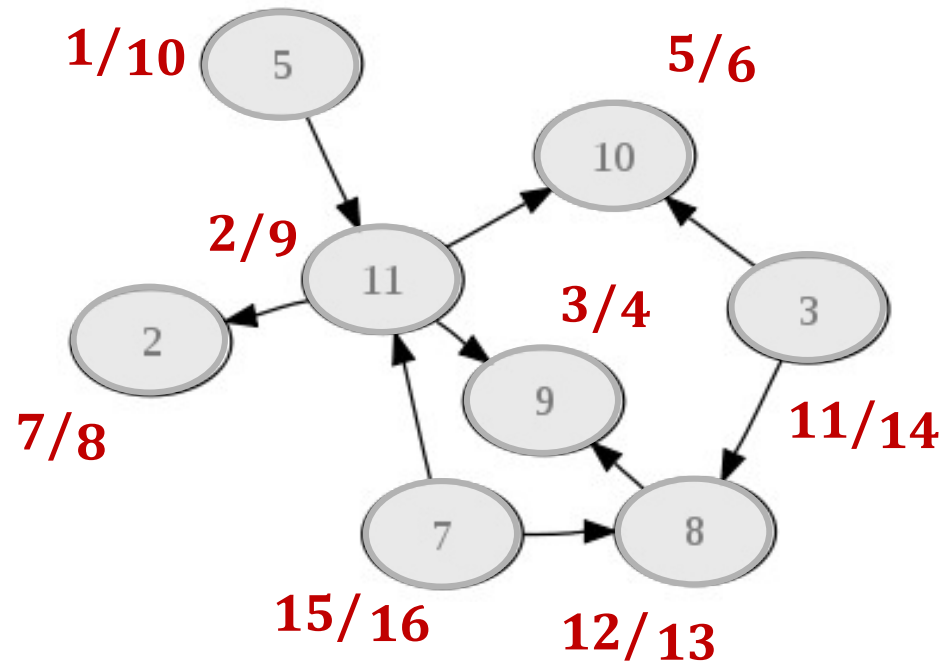
Εφαρμογές DFS: Τοπολογική Ταξινόμηση

■ Μέθοδος **In-degree**

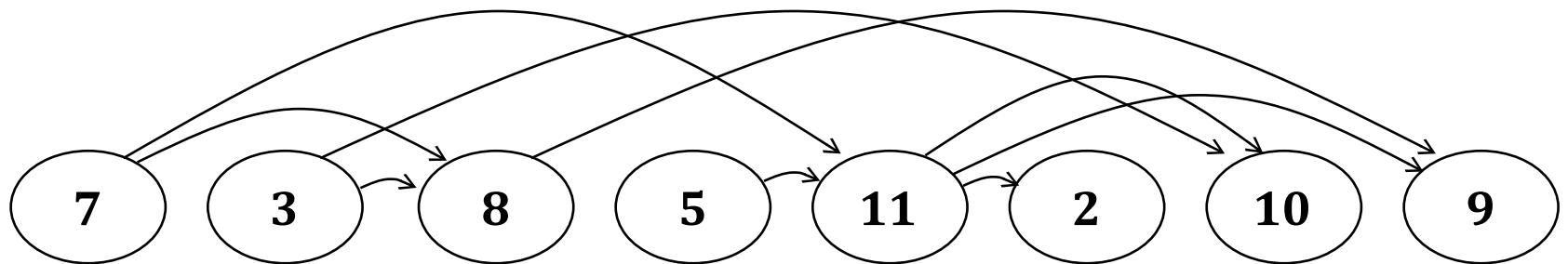
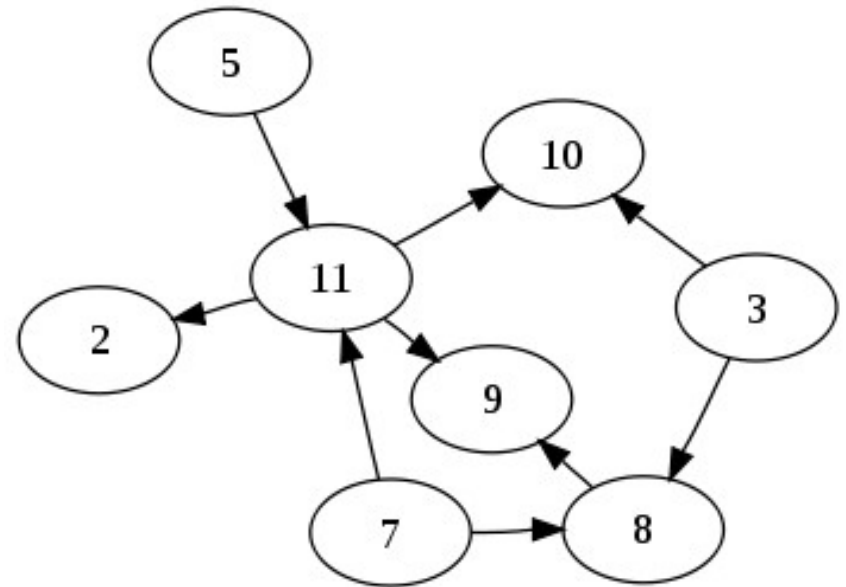
Εφαρμογές DFS: Τοπολογική Ταξινόμηση

■ Μέθοδος **DFS**

Εφαρμογές DFS: Τοπολογική Ταξινόμηση

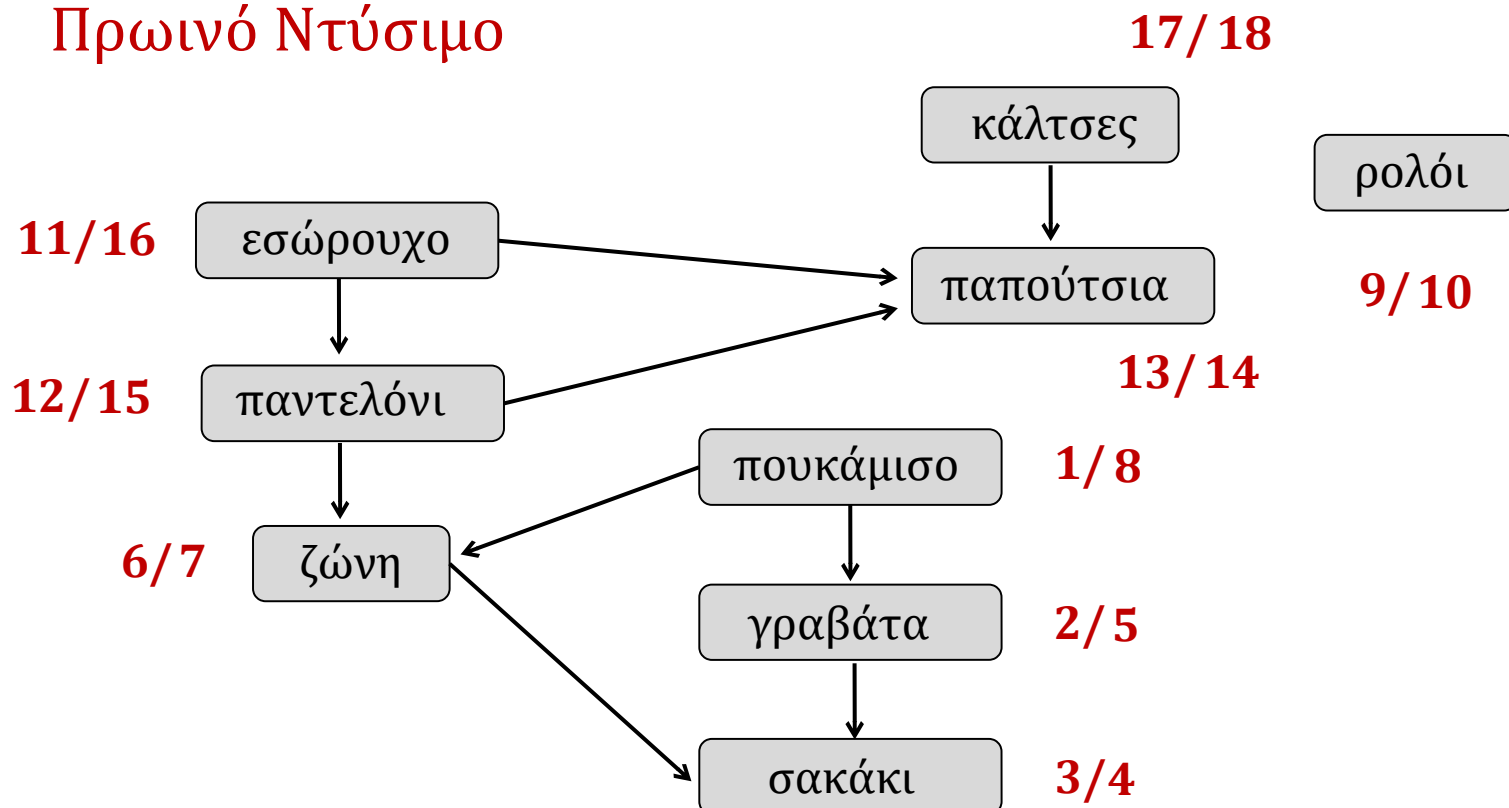
■ Μέθοδος **DFS**

Εφαρμογές Τοπολογικής Ταξινόμησης: scheduling

Ε

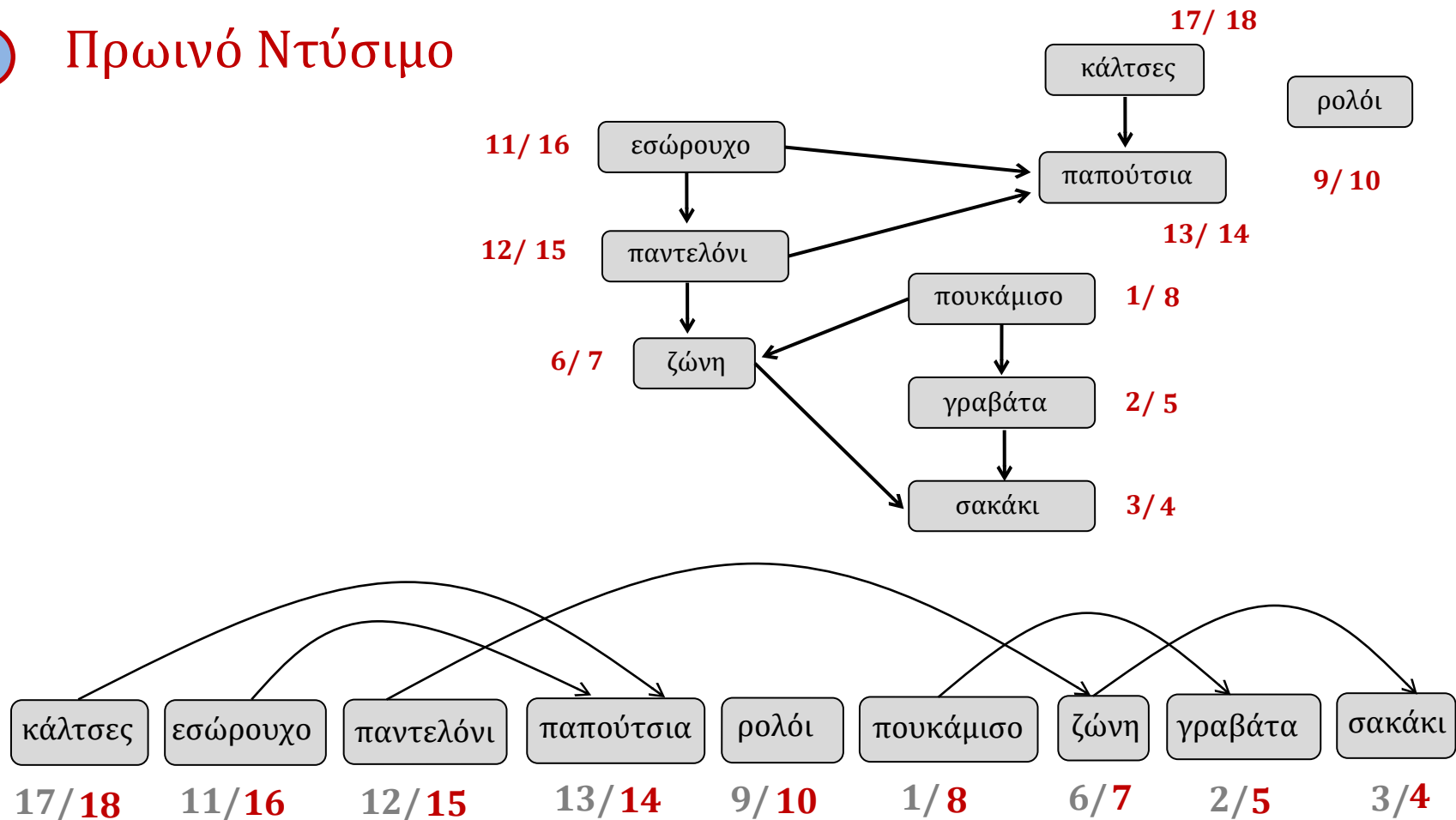
Πρωινό Ντύσιμο

Εφαρμογές TS

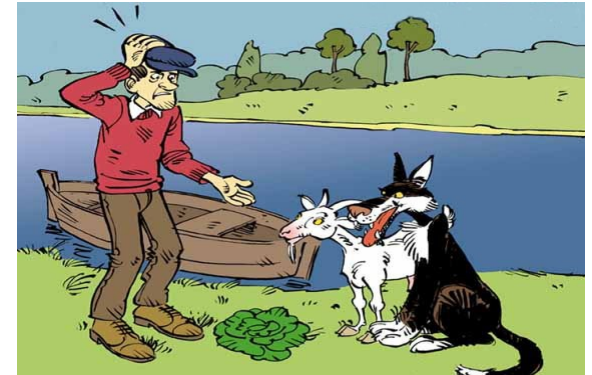
Πρωινό Ντύσιμο

Και λίγο παιχνίδι!

● Το Πρόβλημα του Βαρκάρη

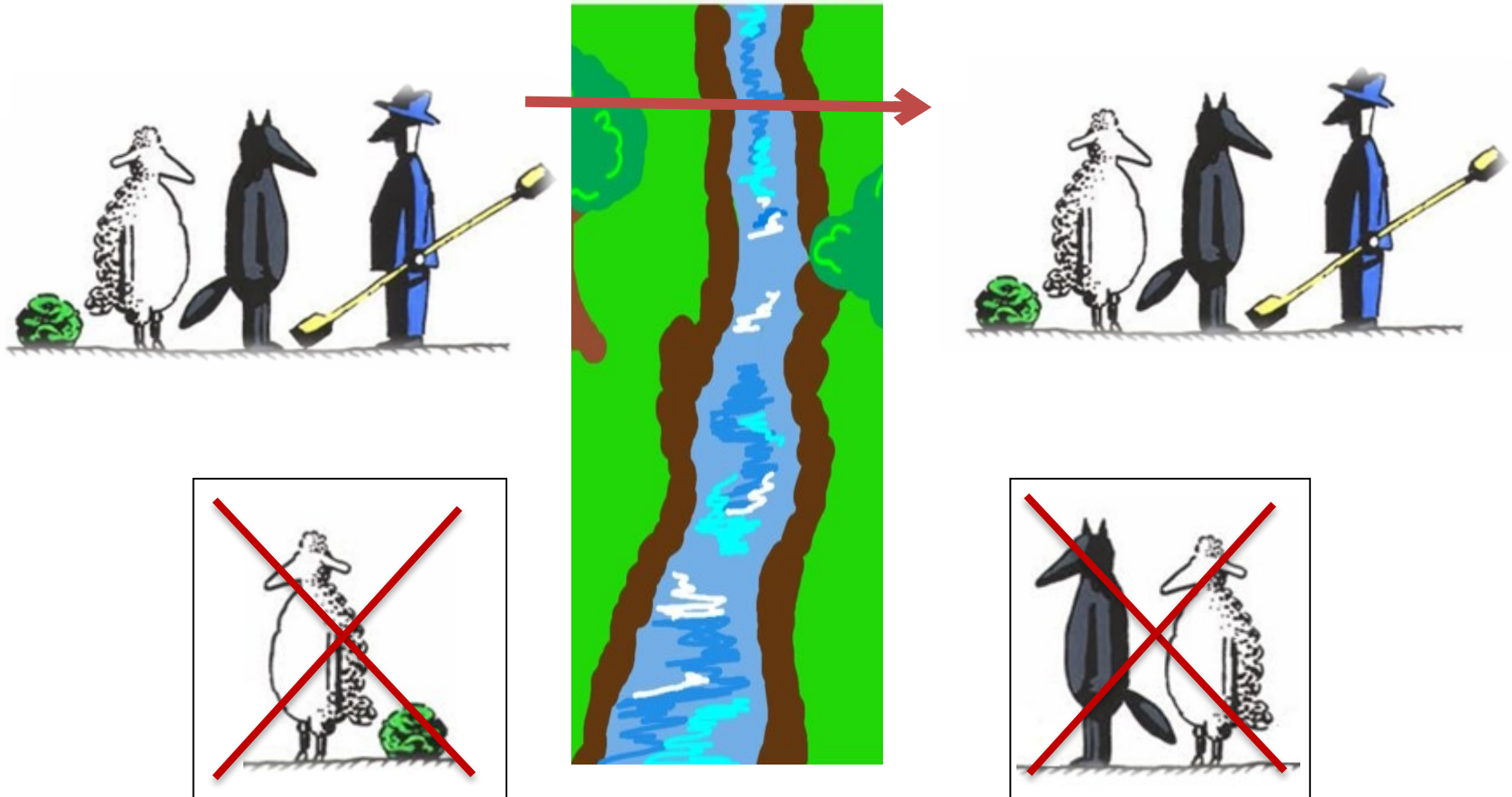
Ένας βαρκάρης θέλει να περάσει στην
απέναντι όχθη ενός ποταμού
έναν **Λύκο**, ένα **Πρόβατο** και ένα
Λάχανο ή **Χορτάρι** !

Πως είναι δυνατόν ο βοσκός να τα
περάσει απέναντι, έτσι ώστε να μην
φάει το **πρόβατο** το **χορτάρι**, ή
ο **λύκος** το **πρόβατο** ;

Το Πρόβλημα του Βαρκάρη

■ Ο Λύκος, το Πρόβατο και το Χορτάρι

Το Πρόβλημα του Βαρκάρη: μετατροπή σε εξερεύνηση

■ Επίλυση με γράφο (διάγραμμα) καταστάσεων

1	ΛΠΧ - Β	
2	ΠΧ - Β	Λ
3	ΛΧ - Β	Π
4	ΛΠ - Β	Χ
5	Π - Β	ΛΧ
6	ΛΧ	Β - Π
7	Χ	Β - ΛΠ
8	Π	Β - ΛΧ
9	Λ	Β - ΠΧ
10		Β - ΛΠΧ

Χ Π Λ - Β |

Αρχική
Κατάσταση

| Β - Λ Π Χ

Τελική
Κατάσταση

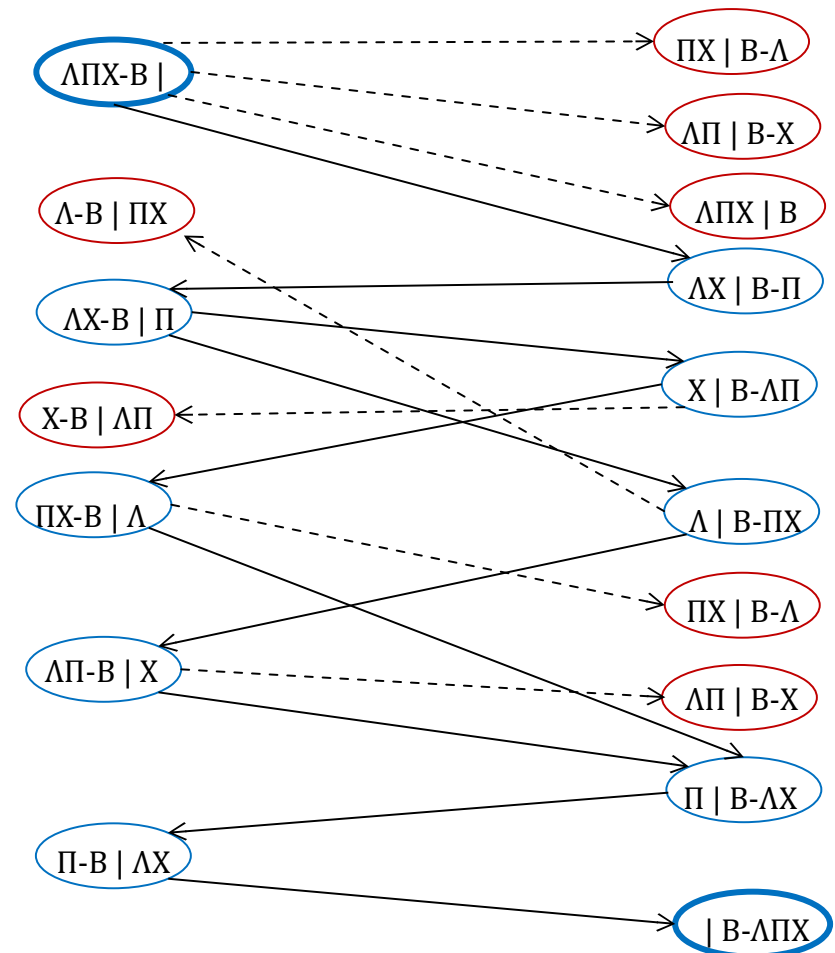
ΕΠΙΤΡΕΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Το Πρόβλημα του Βαρκάρη: μετατροπή σε εξερεύνηση

■ **Πρόβλημα Βαρκάρη = Εύρεση διαδρομής σε γράφο**

1	ΛΠΧ-Β	
2	ΠΧ-Β	Λ
3	ΛΧ-Β	Π
4	ΛΠ-Β	Χ
5	Π-Β	ΛΧ
6	ΛΧ	Β-Π
7	Χ	Β-ΛΠ
8	Π	Β-ΛΧ
9	Λ	Β-ΠΧ
10		Β-ΛΠΧ

ΕΠΙΤΡΕΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

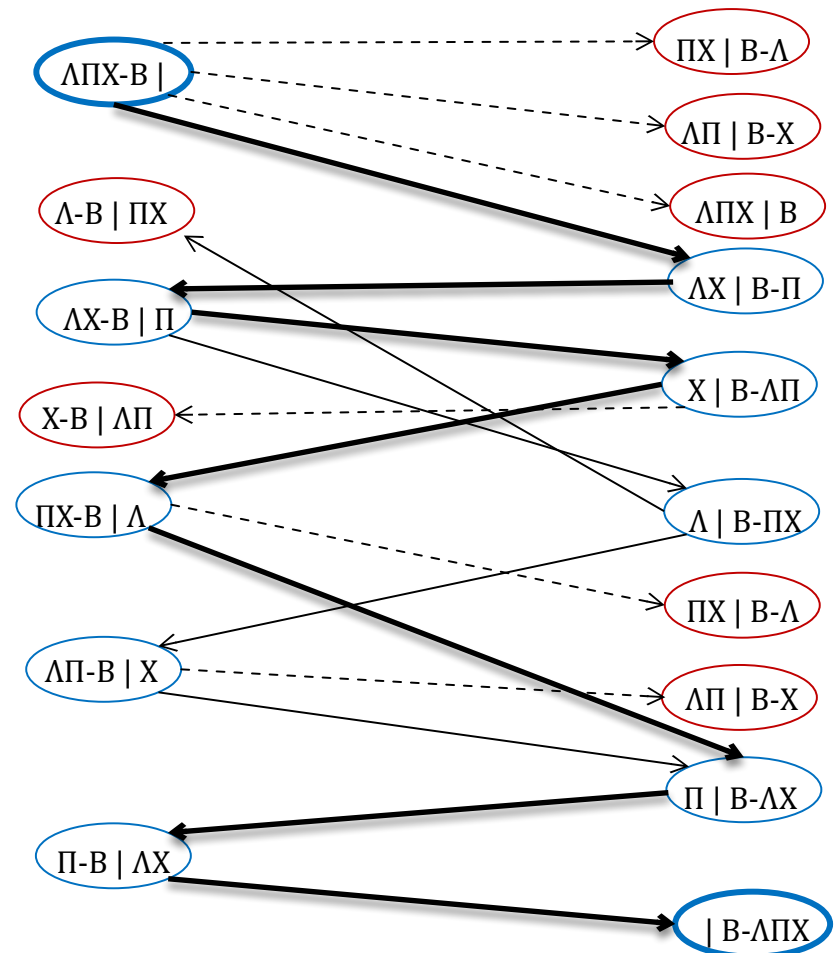

Το Πρόβλημα του Βαρκάρη : μετατροπή σε εξερεύνηση

■ **Πρόβλημα Βαρκάρη = Εύρεση διαδρομής σε γράφο**

1	ΛΠΧ-Β	
2	ΠΧ-Β	Λ
3	ΛΧ-Β	Π
4	ΛΠ-Β	Χ
5	Π-Β	ΛΧ
6	ΛΧ	Β-Π
7	Χ	Β-ΛΠ
8	Π	Β-ΛΧ
9	Λ	Β-ΠΧ
10		Β-ΛΠΧ

ΕΠΙΤΡΕΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

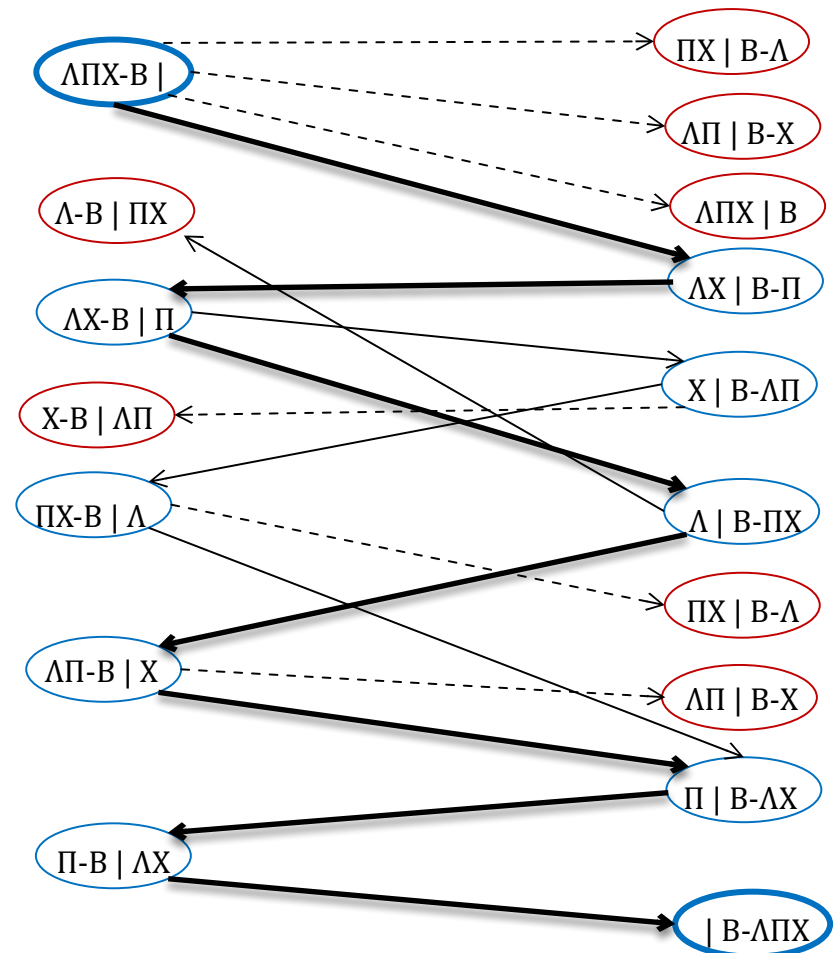

Το Πρόβλημα του Βαρκάρη : μετατροπή σε εξερεύνηση

■ **Πρόβλημα Βαρκάρη = Εύρεση διαδρομής σε γράφο**

1	ΛΠΧ-Β	
2	ΠΧ-Β	Λ
3	ΛΧ-Β	Π
4	ΛΠ-Β	Χ
5	Π-Β	ΛΧ
6	ΛΧ	Β-Π
7	Χ	Β-ΛΠ
8	Π	Β-ΛΧ
9	Λ	Β-ΠΧ
10		Β-ΛΠΧ

ΕΠΙΤΡΕΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

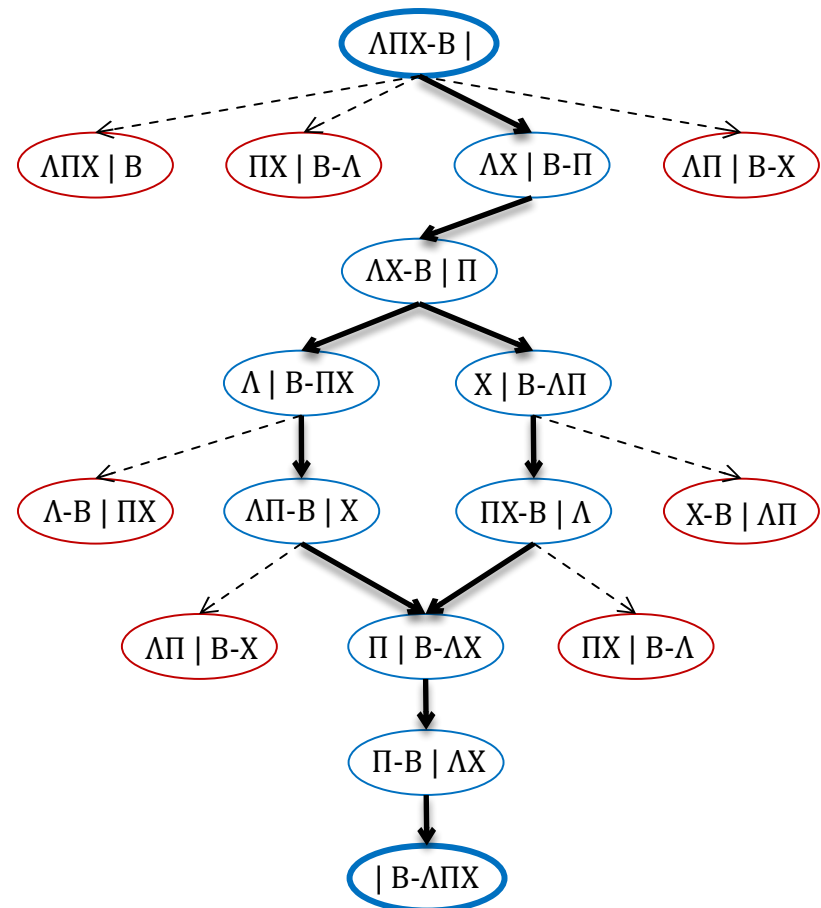

Το Πρόβλημα του Βαρκάρη : μετατροπή σε εξερεύνηση

■ **Πρόβλημα Βαρκάρη = Εύρεση διαδρομής σε γράφο**

1	ΛΠΧ-Β	
2	ΠΧ-Β	Λ
3	ΛΧ-Β	Π
4	ΛΠ-Β	Χ
5	Π-Β	ΛΧ
6	ΛΧ	Β-Π
7	Χ	Β-ΛΠ
8	Π	Β-ΛΧ
9	Λ	Β-ΠΧ
10		Β-ΛΠΧ

ΕΠΙΤΡΕΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

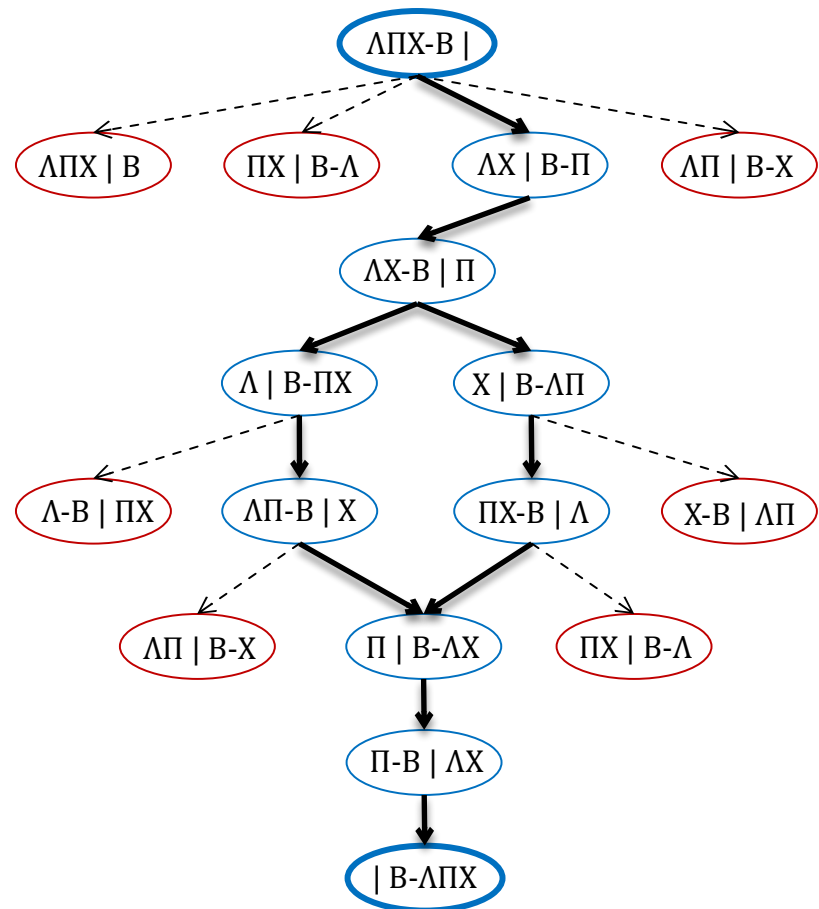

Το Πρόβλημα του Βαρκάρη : μετατροπή σε εξερεύνηση

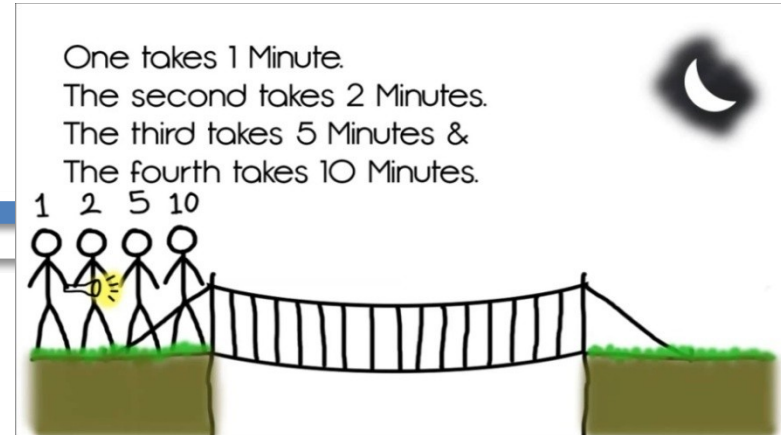
■ Μπορούμε να εφαρμόσουμε και σε άλλα προβλήματα;

1	ΛΠΧ-Β	
2	ΠΧ-Β	Λ
3	ΛΧ-Β	Π
4	ΛΠ-Β	Χ
5	Π-Β	ΛΧ
6	ΛΧ	Β-Π
7	Χ	Β-ΛΠ
8	Π	Β-ΛΧ
9	Λ	Β-ΠΧ
10		Β-ΛΠΧ

ΕΠΙΤΡΕΠΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Το Πρόβλημα της Γέφυρας

4 φίλοι (οι **A**, **B**, **Γ**, και **Δ**)

- ☐ θέλουν να διασχίσουν μια γέφυρα
- ☐ Η γέφυρα αντέχει μόνο 2 άτομα κάθε φορά
- ☐ Είναι νύχτα, και έχουν μόνο έναν φακό
- ☐ Ο καθένας χρειάζεται διαφορετικό χρόνο να περάσει τη γέφυρα: **1**, **2**, **5**, και **10** λεπτά είναι ο χρόνος για τον **A**, **B**, **Γ**, και **Δ** αντίστοιχα.
- ☐ Πόσο γρήγορα μπορούν να περάσουν τη γέφυρα;
 - ☐ Ιδέα: φτιάξτε τον **γράφο καταστάσεων**!